

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Terentius Comico Carmine

Terentius Afer, Publius

Argentina, 1503

VD16 T 361

[Andria]

[urn:nbn:de:bsz:31-324200](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-324200)

Registrum

<p>Oficio i d lxxxiii Obsecundo vl. r cxii Obscruo vl. v xliii Obsidere i f cv Obstinare facere i n xvi Obticere i e lxxxi Obtudere i f lxxx et ii q xix Offendo i h lxx Omen vl. e xliii Opera i k lxxvii Operari i v xv Opus i k lxxvii Opiculor Opitulatio i k xv Orare i d lxxxiii et i v xviiij Orator vl. h xcvii Oratio i c lxxvi Oratio s ix Osculum i c xlviii</p>	<p>Præferre i e xlii Premiū i q lxxiii Preparare vl. h lxxvii Producere vl. k lxxvii Præter vl. h xxi Procure vl. x cxl Procluis ii e xi Prodere vl. b lxxvii Profugus vl. m lxxvii Prestulare vl. g lii Proluues i o lxx Prolutum vl. t cxii Prometeor vl. b lxxxix Promitto i b lxxvii Prosi vl. f xxi Et vl. v xliii Prospicere vl. i lxxi Protrahere i m lxxvii Proterlo pe. d cxx Proporo i b lxx Proutum i e xv Prudens i t lxxvi Et i l xxxviii Et vl. v lxxxix Pudet vl. i xcv Et i i clyi Pudor i g xvii Pugil vl. p cxxxvii Pugnus vl. e lxxxvii Pugna vl. p cxxxvii Pulpa i f cxlviii Punctū vl. g cxix Purgare vl. x xcv Putare i d xii Et i d l Et n cvij Et i d lxxii Putamen n cvii Querit Querit i b xi Quin i f lxxvii Quiesco ii d ix</p>	<p>Resuscitare ii h cxli Restituo vl. n xxxix Et i g lxxiii Respondeo vl. p xcviij Res i e lxxxix Retinere i e lxxxvi Rex i x cxxliii Ringere i d cxxliii Rivalis vl. y lxxiii Ruber i f lxxxiii Ruo i l xliii Ruffus i f lxxxiii</p>	<p>Solidus vl. t lxxii Strato i k xlviii Suadere i h lxxv Suavis i c xlviii Subito i z cxx Succensio vl. q cxxvii Succurrere vl. l cxx Succellus vl. y lxxii Succus vl. n xliii Sumo vl. t lxxii Supplico i v xvi</p>
T			
<p>Partus i z cxv Patruelis vl. n cxlviii Peius i c lxxiii Peinet i i lxxvii Et i x cxix Percutor i p lxxvii Et vl. b cxxxvii Percussor vl. b cxxxvii Perficere pe. c lxi Persuadere i h xcv Perspicere i d xx Peto ii l xxi Et i t lxxvii Pigere vl. i xcv Piget vl. i xcv Piscator vl. a xlii Pisciculus vl. e xix Placidus i f cix Plector vl. v cxx Pollicor i d lxxvii Popularis i a cxv Porro i s lxxvii Et i d xvij Postulo i x xxvii Et ii l xxi Et i t lxxvii Postulatio i h cxli Potico i t lxxvii Potis vl. k xxi Prectico vl. a l</p>	<p>Reddo vl. n xxxix Et i g lxxiii Refello i y cxxv Religiosus vl. f lxxv Remoror pe. i xxviii Renundo vl. s xxii Reputo i d lii Resare vl. r cxli</p>	<p>Sal vl. p xvi Satago i h lxxix Scelertus vl. b lii Scelerofus vl. b lii Scire vl. o x Sciens i l xxxvii Et i t lxxvi Et vl. v lxxxix Scirpus vl. e xxxvii Sciscitari i q l Scortari vl. s lxxvii Scrupulus vl. b xxxvii Sepulchrū vl. e xli Seruare i t lxxvii Scria vl. o lxxii Simalio vl. h lvi Syricus vl. h lvi Sobrin vl. k xxx Solicitatio vl. c lxxii Sollicitudo i c lxxvii Et vl. v xxi Sollicitare i p lxxvii Fr vl. v xvi Sordidara i p lxx Sordidus i p lxx Spos i f xli Spero i t lxxvii Spoliare vl. n cxxxviii Spodeo i a lxxvii Et i o xii Stulus s ix Sto i x xxvii</p>	<p>Tacco i e lxxxi Taciturnitas i n x Tantisper vl. a lxxvii Tardus vl. n lxxiii Temetum vl. c xv Temerariū vl. c xv Temulentū vl. c xv Tendo i t lii Timeo i t xli Titubare i h lxxii Tolerandus vl. p lxxvii Torqueo i e cxxvii</p>
V			
<p>Valco i q xxvii Validus vl. b xv Vel vl. c lxxvii Venus i n lv Venustus ii o xli Verbum i l lv Ver' i i ix Et i g vi Veterator i p lxxx Vicinia i b lxxvii Vicinitas i b lxxvii Vic' i c cxliii Et ii b xl Videns i m xxxvii Vituperare i m ix Viuens i m xxxvii Vix vl. x cxliii Vncia i t cxx Vorlura i d cxxxii Vici i l lxxv Vici' an hac i f xvi Vtor h ix Vult' q m xii Et ii o xij</p>			

O Hremes Attic' par Pasibule & Philomengis ex his duab' se Pasibula' p' d'isse falso crederet relicta athenis: nec visa postea m'ho tpe: q' vnic' sibi putabat Philomena. qua' Carin' adolescens atheniensis ad mabat vxor: & e' sibi petebat vxor. Sed p' ea Paphilo cuida' Simois filio vitro despoderat: q' paphilus extra forore Chrididis: ac p'grina' t' credita Pasibula' sup'dicta: altera Chremetis filia sub noie glyceri latet sic amant: vt ex ea filia suscepit isco p're q're intellecta comor' s' mo p' paphilo: du' p' falsas nuptias terat atum Paphili m'ltis dolis a Dauo ipo deluditur seruo p'culog: Charini: & paphili mo' error: fabulis: q' vsq' ad cu' sine du' e' est: du' athenas venies de andro q'da' Crto re ap'at: & nodu' fabule soluat: p' que agna pasibula recipit a par'eb': & tradit Paphilo amati: Philomena vero Charino despoderat: & tradit exoptat. Perspecto argumto scire debem' hanc e' p'ute porticave a nouissimis argumtu' reb'icipies intiu' fabul: & origine narratiue reddat spectatorib': auctor'q' p'nt sibi exhibeat: vbi finis e' fabule: huc ei ordin' & circuli poetice artis: vt vritutis: no' mo' secuti s'it tragice comicq' auctores: sed Home. & Virg. tenuerut: diuision' actuū in latinis fabul' iternoscere difficile: cam' adudu' dem' d'itruim'. Vn' aut' au: quod q'uis egre tu' intelligi d' stinguic' possint e' ope'pou' dicere: Principio dic' du' est nullā personā egressā q'nges vltra exte' posse: Sed illa re plerūq' decipimur q' psonā cū tacuerit egressā falso putam': q' nihilomin' i' p'sentio tacēs loq'ndi t'p' expectat. Est igit' attēte aiaduertendū: vbi & qū signa vacua sit ab oib' psonis: vt i' ea chor' v' ubic' audiri possit: q'd quō viderim': ubi actū e' finitū debem' agnoscere: Cōfūdūt s'pe lectorē: id q'd p'ona in sup'ior' signa desinēs: & i' p'xia incipēs loq' no' intelligit' ingressā: q'd exp'ies ip'ā s'ictā d'itu' d'ic' de repu. ac tēpō' q'ntitate: p' ei fieri vt & ingressā sit: ac egressā quā graue credim' de p'icentio no' recessisse: posse aut' q'nto egredi psonā no' & necesse e' d'icim' vt appareat vltra exte' no' posse. In tragœdia: & par' exte' & solere pariter & licere. Prim' act' in andria narrationē. Simois filius eiusdē serui deliberationē q'd reū gerat. Secūdt' act' s'it Charini verba. Primo cū Birria seruo: & p' d'ū ipo paphilo de nuptiis Paphili sermo cū p're dolo cōsentietis in nuptiis Bstrig' verba: Dau' callida orō aduersū senē. Tertio actū h'c attribut' natio. Simois verba cū Chremete de nuptiis: Dau' p'turbatio: ac Paphili. Quarto actū p' h'c intelligim': p'ria Charini verba s'it idignātis velut fidē sibi no' seruata a paphilo: tū Misidis verba apud paphilū eiusdēq' q'st'. Dau' adm' strauo doli aduersus Chremetē. In q'nto actū Simois: & Chremetis p'pe iurgii: disputatio tū detectio fallaciarū Dau': tū indignatio p'ris aduersus filiū: tū Critonis interuentus: & p' eū cognitis reb' in tranquillā re acta: ducēb' vxores q's cōcupierūt paphilo: & Charino. Illud no' cōmouere nos debet q'd in horū actuū distinctiōe vident' de p'fcentio no' d'icisse personē quædam: sed tenere debemus idco Terentium vicinitatis mentionem fecisse in principio vt modico receptu: & adesse: & abesse personā intelligamus: nihil ergo secus factum est ab antiquis: qui ad hunc modum terentianas fabulas diuiserunt.

Pu. Terentij Afri Poetae Comici Andriae Argumētū

Drozem falso

creditam meretricule

Genere andriae glyceriū

vitiavit pamphilus:

Gravidamq; facta. dat si-

dem vxorem sibi

Fore hanc. nam aliam pater ei desponderat

Gnatam chremetis: atq; vramorē cōperit:

Simulat futuras nuptias: cupiens suus

Quid haberet animi filius cognoscere:

Davi suasu non repugnat pamphilus:

Sed ex glycerio natum vt vidit puerulum

Chremes: reculat nuptias: generum abdicat.

Mox filiam glycerium insperato agnitam

Hāc pamphilo dat: aliam Charino cōiugē.

AELI DONATI GRAMMATICI
Clarissimi in sex. p. Terentii Africomœdias
examinata interpretatio.

saluo vsu nobis subministratur. Ab vtimur quando deperdimus & rem & fructū. Nam vsui est ager: domus: abusu vinū: oleū: & cetera huiusmodi. Cicero. Nō debet inquit ea mulier cui vir honorū suorū vsu frui. tū legauit cellis vinaris plenis relictis putare id ad se per nere. Vfus enim nō abusu legatus est: ea inter se sunt cōtraria. hoc i topicis habet. h Nō qui argumentū narret: Quod vere plogi est ofa ficiū. Qui: pro vt: qui ergo mō nō est pnomē. Sed qui maliuoli veteris poetę. Primū a natura maliuoli: deinde a tēa pore: vel ab inuidia: veteris a signo emulatiōis poetę. Vetus plerūq; refertur ad laudē: interdū ad vituperationē vt hic: & alibi. Vetus: veteris: senex: veteris pro carioli & quasi rancidi posuit: atq; ideo maliuoli nō criminibus sed maledictis. Quid autē inter maledictū & crimen inter se docet Cicero i tusculanis. Veteris ratio iniustionis. Maledictis criminatio aduersarij. Veteris poetę maledictis respon-

ANDRIAE PROLOGVS.

Oeta quū primū aīm ad scribendū

Appulit: id sibi negocij credidit: solū

Dari: populo vt placerent q̄s fecisset

Fabulas. verum aliter euenire multo

Intelligit. nam in scribendis prologis opera

Abutitur. non qui argumentum narret:

Sed qui maliuoli veteris poetę maledictis rñdeat.

Nūc quā rem vitio dent quæso animū. aduertite:

Menander fecit Andriam & perinthiam.

Qui vtramuis recte norit: ambas nouerit.

PROLOGVS. OETA quū primū aīm ad scribendū appulit: id sibi negocij credidit: solū dari: populo vt placerent q̄s fecisset fabulas. verum aliter euenire multo intelligit. nam in scribendis prologis opera abutitur. non qui argumentum narret: sed qui maliuoli veteris poetę maledictis rñdeat. Nūc quā rem vitio dent quæso animū. aduertite: Menander fecit Andriam & perinthiam. Qui vtramuis recte norit: ambas nouerit. Opera abutitur. Vtimur fructibus rei que ab amātib

deat: quia senex Lucius edebat fabulas adoleſcētulo tunc Terentio: & eleganter maliuoli maledictis veteris cōmēdatio poetę a persona aduersarij. k Respōdeat. Excusatio respōdentis q̄ nō obſiſtat sed respōdeat. l Nunc quam rem. Quā: qualē. m Vitio dent. Vituperent. culpēt. Virū perare est mala vitio dare & etiā bona. Nunc quā rñ. Verū nūc: ani aduertite: an nūc vitio dēt: & oratorie quali multa facit cū vnum supra dixerit: vt Virgi. Desiſte manū committere teucris. n Quæso. Præpositio est. o Aduertite: & attendite: vnde manifestum est: & aduertite: p Menander fecit Andriam: & Perinthiam. Narratio est: & proprie fecit: cūbit em Terentius qui verba adhibet tantū facit Menāder: q̄ etiā argumētū cōponit: sed ſepe ad laudē Terentij fecit ab eo. qd̄ ras trāstulit. q Virāuis. Prima ſcena Perinthij pene nūc verbis quib⁹ Andria scripta est. cetera diſſilia ſūt: exceptis duob⁹ locis: altero aduerſ⁹. xi. altero aduerſ⁹. xii. q̄ i vtraq; fabula poſiti ſūt. Qui norit vñā ambas nouerit: oēm rē vno verſu nouerit. Virāuis: deſt harū.

B

Prologus

¶ Nō ita dissimili sūt oratio. ita nō sūt: ergo ita subdistina-
guēdū: sed tū discretio est a superiorib⁹ & est
nō em supra posuit quidē nō ita dissimili sūt oratio-
ne. s Ita: Pro valde & caute. Potuit em dici: quō ergo
sūt duē dissimili oratiōe: ita ne Menādrū culpāre videat: ita ad
iūxit quod laudis est.

t Orōne ac stilo. Ora-
tio i sensu est: stilo i ver-
bis. Oratio ad res referit:
stilo ad verba. stilo nō
est i tēpore: sed plura ora-
tiōe. Oratio aut est & in
cogitatōe & i platu. ora-
tiōe i sententijs dicitur eē:
stilo i verbis: argumētū
in reb⁹: ergo in poemate
oratio ē. v Quē cōue-
nere i Andriā. Apparet
nō de industria: sed casu
esse trāslata ea q̄ ex Pe-
rinthia i Andriā eodem
sensu: ut dēq; verbis pro-
scripta fuerūt. Quē cōue-
nere i Andriā. Vnā ergo
nō duas trāslulit. Quē
cō. in And. Quē apta &
cōmoda fuerūt i Andriā
am latinā: nō grēcā fatē
trāslulisse. Sed quare se
onerat Terentiū: cū possit
videri de vna trāslulisse.
Sic soluit: q̄a cōsilijs sibi
est primā legnā de Perin-
thia esse trāslatā: vbi se-
nex ita cū vxore loquitur:
vt apd Terentiū cū liber-
to: ar i Andriā Menan-
dri sol⁹ senex ē. x Id
isti vituperāt factū. Isti
ad reprehēsiōe sumit p̄
sonā: interdū rei rep̄hen-
siōe significat. vt Virgī.
Quid petis. Isti vitupe-
rant. Vitii rei parant.
y Disputāt. Immorāt:
calūniant: argumētā.
z Contaminari. Pro-
prie contaminari est ma-
nibus luto plenis aliquid attingere: & contaminare attinge-
re est & polluere. Virgilius. Linq̄ pollutum hospitiū
contaminatum. Cōtaminari: tangi & relinq̄ pollutā ma-
nu: ac p hoc voluit foedari aut maculari: vt ipse ait. Ne hoc
gaudiū cōtaminet v: t̄a egritudine aliqua. Cōtaminari non
decere. id est ex multis vnā nō decere facere. a Faciūt ne
intelligēdo. Ne quidā compū: & cū in interrogatōe p̄nunci-
ant: quidā pducūt: quorū alij. ne p nō accipiūt: ne id est nō
alij ne p valde: vt. Ne ego hō sum in solis: & Cicero. Ne illi:
& hoc meli⁹: nā stari infert q̄ rē. b Qui cū hūc accusāt:
Terentiū inquit specialiter accusantes nesciūt se bonis homi-
nibus maledicere: quos ille imitat: & argumētū est ab ex-

Non ita dissimili sunt argumento: sed tamen

Dissimili oratione sunt factae: ac stilo.

Quae conuenere in Andriam ex perinthia

Fatetur transfuisse: atq; vsum pro suis:

Id isti vituperant factum: atq; in eo disputant

Contaminari non decere fabulas.

Faciunt ne intelligendo vt nihil intelligant,

Qui quum hunc accusant: Neuiū plautū Enniū

Accusant: quos hic noster auctores habet,

Quorum aemulari exoptat negligentiam

potius quam istorum obscuram diligentiam.

Dehinc vt quiescant porro moneo: & desinant

Maledicere: malefacta ne noscant sua,

Fauete adeste aequo animo: & rem cognoscite:

Vt pernoscat: & quid spei sit reliquum.

Posthac quas faciet de integro comcedias

Spectandae: an exigendae sint vobis prius.

emplo & auctoritate. Qui cū hūc accusant Neuiū: Plautū
Enniū accusant: in singulis magna emphasis est auctoritas:
sed ordo nō est seruatus. Ennius nāq; ante Plautū fuit:
sed quod est sumē auctoritatis Enniū vitimū dixit.

c Quorū magis exoptat emulari negligentia potius q̄ isto-
rum obscuram diligentiam. Ne minus multū
plurimum;

d Dehinc vt quiescant:
Recte est. Nam quiescant
re ille dicit qui est in solis
& inquit. e Porro
Porro in futurū dixit:
f Moneo. Tembiliter
dixit. Cicero: moneo pro
dico: ad moneo: libera
culpa etiā terret crimina
rurus aduersarios.

g Malefacta ne noscant
sua. Melius q̄ si dixisset
audiat. h Fauete: ad
este. Iā ad auditoris con-
uersū: a quib⁹ fauorē coe-
pit: quasi dicat hoc ad-
uersarij faciunt. Vos au-
tem quod i vobis est fa-
uete: Vos vero fauorū
facite: ac adeste: non vt
absentibus dicit quippe
qui corpon⁹ p̄sto erit:
sed intenti estote: fauete:
silete: sic & p̄sentes di-
cunt: fauete linguis. faue-
te verbis. vñ Virgī. Ore
fauete omnes. i Ad-
este. Animis scilicet au-
xilium prebet: vt aduo-
catus reo dicitur adeste:
Aequo animo: ab hone-
sto. k Et rem cogno-
scite: A iusto. l Co-
gnoscite. Pernoscite: sic
dixit cognoscite.

m Vt pernoscat. Quē
admodū in Ecyra. Ora-
tor ad vos venio: orna-
tu prologi: finire orato-
ris siem. Vt pernoscat. atis
pro reliquorum acci-
piunt: vt sit sensus de hac fabulā sumite specimen: vt sciant
an ceteri: vobis spectandae sint. Nam postmodum dicitur
alio prologo: Quas cognoscis eius quos bene cognoscite.
o Reliquū quasi diceret postremū: ergo quos aduersarij
vel id est τολοιμοι. Reliquum: siue hoc reliquū dicit: siue re-
liquum pro reliquorum geminato. u. scribitur.

p Posthac faciet. Scribet. q De integro. V. rum denovo:
an ex integris grecis. q Spectandae an exigendae sint vos
bis prius. Syllepsis vt supra: ad verbum enim faciet declina-
ut non ad spectandae sint. Spectandae proprie vt fabulę pro-
palandae exigendae excludendae

& expeturus Sossia im-
perat vt remaneat: adde-
etiā causam alij abeun-
di dicens. Isteq; inno au-
ferre: ne suspitionē mīctat
at Sossia cōmunicādi se-
creti causa remāsiisse: &
bene auferte. Aufertim⁹
em ea q̄ cū fastidio cernim⁹. Ferim⁹ ea q̄ cū honore tracta-
mus. Deinde quasi respiciētes increpat dicens: abite.
b Abite Cōcitatius legendū est: q̄a respiciētes sperat: & dī
scernit a Sossia: Sossie p̄sona protatica est: nō em vsq; ad finē
perseuerat: vt est dau in Phormione: i Ecyra Philod. s &

VOS istec intro au-
ferre: Abite. In
hac scena hęc vir-
tus est: vt argu-
menti narratiōe

actio scenica videat: vt
sine fastidio long⁹ sermo
sit ac senilis oratio. Vos
istec intro: auferte: abite. Hęc scena p argumētū narratiōe pro-
ponit. in qua fundamēta fabulę iaciunt: vt virtute poetę sit
& peris-
tiā comœdię populus teneat: vt res agi magis q̄ narrari vi-
deat. a Vos istec intro auferte. Abite: moliter recantur⁹

Uos istec intro auferte, abite, sosia

prim⁹ Act⁹. Simo, senex, Sosia, seruus,

Ades dum, paucis te volo, So, dictū puta

em ea q̄ cū fastidio cernim⁹. Ferim⁹ ea q̄ cū honore tracta-
mus. Deinde quasi respiciētes increpat dicens: abite.
b Abite Cōcitatius legendū est: q̄a respiciētes sperat: & dī
scernit a Sossia: Sossie p̄sona protatica est: nō em vsq; ad finē
perseuerat: vt est dau in Phormione: i Ecyra Philod. s &

Syr. c. Adesdū. Ades imperatiū est: dum paret con: est autē adiectio syllabica. d. Paucis te volo. Deest colloq: aut verbis: & est figura sy lepsis: adesdū paret con: vt codū ad me. e. Dicitū puta: ad hoc responder: vt agi res videatur: quē ad modū supra dixim⁹. f. Vt curent recte hæc.

Diligenter coquant. Cu ratio proprie medicorū est: cura reliquorū: sed coquina medicinæ famula trix est. Hec: diciticos est. Nempe vt curent: deest: vis: vt si: nempe vis.

g. Imo aliud. Bene autē imo.

& deest vol.

h. Quid est quod mea ars efficere hoc amplius possit. utro tñ op⁹ tñ dicta est per synchopam op⁹ tñ autē vit⁹ est. Viri tñ vero quattuor generalis sunt pres Prudentia. Iusticia. Fortitudo. & Tēperantia: sed prudentia in multis rebus de se dicit. i. Efficere Facere est i op: esse: sed efficiere perfectionē desiderat. k. Nū istac rē. Mire ait arte: nūc opus est artib⁹. Sed his quas semp intellexi sitas. Ipse hic signa esse ostendit multas variasq: artes esse.

l. Quas in .a. f. Id est que virtutes in te intelligunt. Sed his Zeugma a superiore quod subaudi. f. artibus. m. Sitas. Constitutas. positas. n. Fide & taciturnitate. Fides ē cōmētorū fida executio: vel obseruātia. Taciturnitas vero obseruātie genus in silentio cōstituta: & in celando secreta. Quēnt autē taciturnitatē: ne prodar Paphilo secretū: qd ei cōmendaturus est: fidē ad cōplendā taciturnitatē ad celāda mādata. o. Expecto quid velis. Expecto desidero: vt Virg. Expectate venis. Quid velis. deest scire: nā si explicat set quid velis nihil desiderasset. p. Ego postqz rē. Cōmendatio psonę potius qz seruit: ne cōtra filiū leui seruo alio quid cōmitti indecore videat. Ego postqz rē. Tale est. paruulum ego te: Iugurtha apud Salustiu: nō emi a paruulo: sed a paruulo. q. Vt demēs tibi fuerit. Hoc est a paruulo scis. Vt semp tibi cōtinuatōne significat semper. Iusta & demēs fuerit seruitus: ita dixit iusta: vt alibi. Nō necesse habeo omnia pro meo iure agere: Quid enim nō iustū domino in seruū. Iusta & demēs. Iusta in qua nihil iniquū iubetur: clemens in qua etiā de iusto multū remittitur: Apud me iusta & demēs. id ē moderata equalitas: cui cōtrariū ait Virg. Et iniquo pondere rasti: & iniquo sub fasce. vt. Nā qui iustā debitā nūc dici putant: nihil asserit ad indicandā sententiā. Iusta & rē. Libertas ē impuraturus clementē intulit seruitutem. Seruitus. mire seruitutē pro dominatu posuit. Sic Salustius. Dum seruit imperio patres. c. r. Scis. Feci ex seruo. Dulcem libertatē feci operatione & tractatione verborum dicēdo: ex seruo liberū. Nō em̄ tantā haberet gratiā: si dixisset feci liberus vt esses: qz si dicat feci ex seruo vt esses liberus. at si quis dicat feci vt esses seruus: nō tā tam haberet gratiā: qz si dicat feci: vt ex seruo seruus esses: & mihi emphasim habet: quod mihi liberū fact⁹ sis: nō filio: aut ideo mihi additū est: quia liberus ad aliquē dicitur & bene mihi ne pertimeat seruet filiū: cui nec liberti mun⁹ debeat. Ex seruo. Mire addit ex seruo: vt vim beneficij ostēderet. Scis feci ex seruo. rē. Hinc Virg. Nympha decus. f. g. n. l. u. t. c. u. q. l. Bene quia omne bonū libero apū: malū seruo: idem alibi factū est a nobis duntaxat in misericorditerq: & si est pater magis dicendū aperte illiberaliter. & bene admonuit cur debuerit beneficiū: eadē & nunc officia quesiturus. Nō enim dixit artificiose quia supra ait. Nihil istac op⁹ est arte. s. Quod seruiebas. Bene imperfecto tēpore non perfecto vsus est. vt ostēdat eū potuisse tibi etā atqz etiā seruire: quale est illud Virg. Iq. Atqz omnis. p. q. m. c. q. f. i. Vt ostēdat eū quā inualid⁹ esset: adhuc potuisset laborem exercitiūqz ferre. t. Summū precium. Libertatē dicit. v. Perfolui tibi. Quia precium dixerat: perfolui dixit: pprie perfolui tibi: modeste precium reddidū dixit: nō beneficijs prerogatiū. x. In memoria habeo. Hoc est nō sum ingratus. In memoria habeo. Plus dixit in memoria habeo: quā si dixisset scio. Nā que scimus possu

nia pro meo iure agere: Quid enim nō iustū domino in seruū. Iusta & demēs. Iusta in qua nihil iniquū iubetur: clemens in qua etiā de iusto multū remittitur: Apud me iusta & demēs. id ē moderata equalitas: cui cōtrariū ait Virg. Et iniquo pondere rasti: & iniquo sub fasce. vt. Nā qui iustā

debitā nūc dici putant: nihil asserit ad indicandā sententiā. Iusta & rē. Libertas ē impuraturus clementē intulit seruitutem. Seruitus. mire seruitutē pro dominatu posuit. Sic Salustius. Dum seruit imperio patres. c. r. Scis. Feci ex seruo. Dulcem libertatē feci operatione & tractatione verborum dicēdo: ex seruo liberū. Nō em̄ tantā haberet gratiā: si dixisset feci liberus vt esses: qz si dicat feci ex seruo vt esses liberus. at si quis dicat feci vt esses seruus: nō tā tam haberet gratiā: qz si dicat feci: vt ex seruo seruus esses: & mihi emphasim habet: quod mihi liberū fact⁹ sis: nō filio: aut ideo mihi additū est: quia liberus ad aliquē dicitur & bene mihi ne pertimeat seruet filiū: cui nec liberti mun⁹ debeat. Ex seruo.

Mire addit ex seruo: vt vim beneficij ostēderet. Scis feci ex seruo. rē. Hinc Virg. Nympha decus. f. g. n. l. u. t. c. u. q. l. Bene quia omne bonū libero apū: malū seruo: idem alibi factū est a nobis duntaxat in misericorditerq: & si est pater magis dicendū aperte illiberaliter. & bene admonuit cur debuerit beneficiū: eadē & nunc officia quesiturus. Nō enim dixit artificiose quia supra ait. Nihil istac op⁹ est arte. s. Quod seruiebas. Bene imperfecto tēpore non perfecto vsus est. vt ostēdat eū potuisse tibi etā atqz etiā seruire: quale est illud Virg. Iq. Atqz omnis. p. q. m. c. q. f. i. Vt ostēdat eū quā inualid⁹ esset: adhuc potuisset laborem exercitiūqz ferre. t. Summū precium. Libertatē dicit. v. Perfolui tibi. Quia precium dixerat: perfolui dixit: pprie perfolui tibi: modeste precium reddidū dixit: nō beneficijs prerogatiū. x. In memoria habeo. Hoc est nō sum ingratus. In memoria habeo. Plus dixit in memoria habeo: quā si dixisset scio. Nā que scimus possu

Primus Actus.

mus obliuisci: que vero memorie commendam? nuncq; amittimus: y Haud muto factū. Vetuste non me poenitet. Nam si quid poeniteret in factū velle dicebant: legi muto an secundū ius quod aduersus liberos ingratos est: vt in feruitute reuocentur: sed hoc nō conuenit senem dicere. Haud muto factū: i. g. tur & multo: hoc est damno: reprehendo: quod si est intelligeretur nollem factū: nemo enim potest factū infectum reddere:

sed ad mirabiliter dixit: vt dicim⁹ factū: nollem hunc exitum, ergo haud muto factū: nō poenitet me facti. z Si tibi quid feci zc. Et fecisse se: & adhuc facere ostendit: Quis māumississet. Gau deo si tibi quid feci aut facio Simo. q. p. Poeliciu satis est: vt ea que facienda sunt grata sint. Si uhi quid: pro aliquid.

a Et id gratum fuisse apud te. Et penes te: ad uersum te. Aduersū sine dubio prepositio est. Ad uersum participiū potest esse. ab eo quod est ad uersum: sed a tibi ergo ad uersū te dixit: p apud te. b Exprobratio est cōmemoratio beneficii cū enumeratione factorum. Quasi exprobratio ē in mēoris beneficii. Recte ostendit se in mēoria habere: sunt qui ad beneficiū referunt imemor: vt Memorē Iunonis ob irā vt sit sensus. Istec cōmemoratio quasi est. c. in. b. Id est cū nemo me mmerit. d Quin tu vno verbo. Vno verbo. ὀψιουατι vna sentētia. Nā ὀψιουα sentētia est: vel enūciatio vno verbo nexā cōtinens: & perfectā intelligentiam. ὀψιουα enim cōstat ex nomie & verbo. Sed hic quid est ὀψιουα hoc est. Has bene vt assimules nuptias: ergo omnis virtus assimulatio est. Quin tu vno verbo dic: vna sentētia: vt in adelphis. Nō em̄ illud verbū verū facio quod Mitio bene ac sapiēter dixit dudū: vitū cōmune omnium quod nimū ad rem. i. f. a. f. Nā male intelligit qui putat assimules verbū significare. e Ita factū. Hoc est vno verbo dicā: quod verbū promittit cū dicit. Nunc tuū officium est has bene vt assimules nuptias. f Quas credis has nō sunt vere nuptie. Syllepsis. g Cur simulas igit: Virgilus. Et que tantā fuit romā tibi causā videndi.

h Eo pacto. Pacto. modo: quoniam antecedit pactū: modus sequitur. ergo ab eo quod sequitur: id quod precedit dicit. i Et gnati vitā: & con. zc. Nam iste diuisiones sunt gnati vitā: quoniam dicitur est. Nam is postq; excessit ex ephēbis Sōsia: k Consiliū meū cognosces. Quia dicitur est: & nūc id operando. l Et quid facere in zc. Quia dicitur est. Nūc tuū est officium. h. b. v. a. & gnati vitam. & c. m. c. Tripartita distinctio. & gnati vitā. Vitā filij in duas partes diuidit. in narrationē antefactā bonā: & presentē malā: & incipit malā ab Interea mulier quēdā: & hū actū vitæ narratio ad eam rem valet: vt ostendat quā iustus dolor patri sit spe decepto. m Nā is postq; excessit. Necessario is positū pronome anaphora ad illud gnati vitā: nam si non posuisset hoc pronome. Sōsia erat intelligendus. Nā

is zc. Argumēta per cōiecturas. nam is Pamphilus. Postq; e. ex ephēbis: gnati vitā: ex ephēbis. Ephebia priā grās adoloscētie est: adoloscētia extrema pueritia. Excessit ex ephēbis: cū sufficeret vni. n Et liberius: Liberius nō est cōparatiuus gradus. Nō em̄ potuit libere viuere. Dū grās: metus: magisterq; phibebāt: ergo deest aliquanto: vt sit aliquanto liberius. Liberius viuēdi: deest ei. o Qui scire posses:

Sōmus quod certū est: noscimus: que adhuc in certa desideramus. Idem alibi. Forma in tenebris n. q. c. p Dum magister. Magister: pedagogus. q Ita est. Intercedit poeta: ne solus Sōmo loqueretur: ceterum non erat respondendi locus. r Quod pleriq; faciunt adolescentuli: hic adiectio dicitur i primo posita loco. adiectiones vero: aut in prima parte orationis: aut in vltima adiciuntur. Hic ergo pleriq; ex abundantia positum est: omnes vno necessario additū est: & alibi Calestes plus satis: in vltimo: sicut interea loci: interibi. Attendenda est sane locutio: quod pleriq; omnes faciūt. a. Aut enim quod in que verē dum est: vt sit. Que pleriq; o. f. a. Aut qd ad singulare eorum studiū adiungendū est. Equos alere: canes aduenandū: Aut certe cit figurata locutio: vt est illud. Si quis q; est qui studeat placeat bonis q; plurimis: & minime multos ledat i his. p. n. p. f. & alibi: aperi. a. a. o. Pleriq; omnes faciunt ὀψιουα est: Nam errant qui pleriq; apologum intelligunt: aut qui subdistingunt pleriq; & sic inserit omnes. Hoc enim pro vna parte orationis dixeret veteres: eodē modo greci: & latini plus satis. Neuius in bello punico. Pleriq; omnes subigunt sub suum iudicium figura te Terentius: Quod ple. zc: quod faciunt: pro que faciunt pleriq; adolescentuli.

s Adiungant. Alligent: aptent. aut accōmodet: aut equos alere: aut canes ad venandum. Si & equos ad venandum alit: quomodo & canes: quod multi docti improbant: & dicunt separata esse & aduenandum extra rationem pro ad venatum: vt Venatum Aeneas vnaq; miserrima Dido. t Aut philosophos. Eclipsis pulchra & familiaris Terentio. Nam possumus subaudire audiendos siue scēandos. Ad philosophos vitium est: quia dixit ad aliqū studiū. aut si ad philosophos sepanda locutio est: sic animū adiungat ad philosophos. v Horum ille nihil egregie preter cetera studebat. Est ergo figuratiuum quod rectum esset: que pleriq; omnes faciunt adolescentuli: horum ille nihil preter cetera studebat. Adolescentuli: bene diminutiue vt propter eam facile ignoscat. x Egregie. Egregium dicitur quod ex grege eligitur: sed hic egregie: valde: nimis. nō est ergo ad laudem positū. hec (inquit) vt cetera similiter studebat. y Preter cetera. Mediocriter: ergo non extenuauit rem: sed ad laudem rettulit. z Gaudebam: non dixit laudabā sed gaudebam. laudat eni etiā alienus: gaudet qui parat est.

a Non iniuria. Intempestive Sofia respondet: sed prudentia tanta sententiæ compensavit importunitatem.

b Apprime. Adiectio est confirmationis: & ad mirabilius ter dicimus. c Nequid nimis. Sententia non incongrua seruo: quia ex peraulgata: & non refertur ad personam domini dicentis: & de quo dicitur: an magis quia Sofie conuenit cur huiusmodi character in verbis est. Nequid nimis: deest agas: ut sit nequid nimis agas. d Facile est. Latens argumentatio est: qua filium ad meretricem commensse narrat pater: non ad corruptelam filij: sed ad obsequium amicorum.

e Perferre: ac pati. Ferre est cum certo tempore: perferre sine expectat effectus. feruntur onera: & sustinentur supplicia: perferre mediocriter stultos odiososque.

f Cui quibus erat. Cuius una his: figura temeritas. Vna cum his dederet: plus est dedere quam sentire: quemadmodum in hostium potestatem hostes se dedunt: dedere ergo pertinacibus.

g Eorum obsequi. Id est comodior. Eorum obsequi studiis. Talem esse Pamphilum adiuuat argumetum fabule simul & Charinũ. His se dederet: sed & obsequi superioribus: dedere non aduersari paribus: non se proponere inferioribus.

h Ita. Decet faciens: volens: agens.

i Ut facillime sine re. Salustius. Et cum omnibus gloria ante iret omnibus tamen carus esse. k Inuenias. Secunda persona pro tertia. Ut Mu grantis cenas.

l Sapienter vitam instituit: nam hoc re. Probatur a sapientibus hęc sententia. Nam obsequium assentator debet: veritatem amicus: sed in theatro dicitur non in schola.

m Obsequium amicos veritas re. Hic versus per in proprium est: veritas odium parit: falsum est autem quod Cicero dixit: obsequium primo dixisse Terentium: cum & Plautus & Neutus ante dixerunt: & est sententia in quodammodo: & magis teatro apta quam officio: de qua Tullius multa dixit. Obsequium amicos veritas. o. p. Sententia magis probabilis quam necessaria & honesta.

n Interea mulier. Interea est cum habet instantiam superiorum actorum. o Mulier quaedam: Sic dixit: quasi ignoret nomen eius: paulopost Chrsidẽ nominaturus: sed id eo: ut gratam expectationem faciat: simulque lectorem avidũ nominis reddat. Ut Virgilius. Paulopost nominaturus ait: Ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum pastoris. Interea mulier: hic digressio est: nam proposuit gnati vitam dicere. p Ab hinc triennium. Artificiose dixit triennium: cum posset plus minusue temporis ponere: ut sit verisimile vnum annum fuisse pudicę parcaque vitę: sequentẽ conditionis acceptę: tertium mortis. Primo ergo anno ignorata est Chrsidis Pamphilo domus. secundo Glycerio cognitus. tertio nupsit Glycerium Pamphilo: & pariter inuenit parentes. q Huic vicinę. Vicinę huic loco: vel huic locorum. Inopia & cognatorum enim Laudatis moribus:

qui mox ducit vxorem: superest ut future quoque matronę: id est Glycerio probitatem debitam pro persona reddat: que quia honesta numquam esse poterit. si sic eam constet ante nuptias impudicam ductam esse: partum defendenda: partum laudanda est Chrsidis: cum qua commorata est: quam quoniam necesse est meretricem fateri in conditione turpissimam nominis multum sumitur excusatio voluntatis. Huic vicinę: legitur & vicinia. r Et cognatorum negligentia. Hic nos iam parat ad Chritonis aduentum.

s Egregia forma. Id est eminenti prestantique.

t Atque grate integra. Integra est ætas quę in flore consistit: cui neque addendum iam sit: neque quicquam adhuc sit immuturum: ut Virgilius. In tege qui Ascanius: Et cõtulit duo ad questũ meretricum.

v SO. Hei vereor re: Andria mire. audiuit. n. excessisse ex ephelis Pamphilum: illatamque mentionem mulieris peregrinę adolecentule pulchre. x Ne quid andria. Eleganter ex andro andriæ nomen ostendit: & mulieris: & fabule.

y Apportet: & bene. Quia portare ignotis est.

z Primum hęc pudicę vitam. Defendit (ut diximus) vitam Chrsidis: ut potuerit apud eam reete moratã esse Glycerium: que ex argumento matrona erit: primũ hęc pudicę vivebat: bene hęc quidem. id est illa quę coacta est.

a Duriter. Cõtra rationem regulę debuit enim dicere dure: ab eo quod est durus. & tamen est differentia. est enim duriter sine sensu laboris: dure autem crudeliter: illud ad laborem: hoc ad sequitiam relatum est: sed dure in alterum: duriter

in nos aliquid facimus. b Lana & tela victum queritans. Subdistingue. tela finis est laboris. Victum queritans ut Virgilius. Cum foemina primum: Cui tolerare colo vitam tenuique minerua. Impositum cinerem & sopitos suscit ignes: deinde finem laboris intulit non cibum sed victũ dixit. Cibum est enim qui etiam deicitis prebetur. Victus in paruis aridisque alimonijs est constitutus. Vnde Virgilius Victum infelicem baccas lapidosaque coma Dant rami: & post tantum laborem victum non cibum dixit. Ut Virgilius. At patiens operum paruorum assuetã iuuentus. & non querens: sed queritans dixit. Querit enim: qui ad plenum & perpetuum reponit. queritans qui vix quotidie inquirendo victum inuenit. Lana & tela querit. artificiose: ut videatur pudicę apud eam futura materfamilias educi posse: quam meretricem necessitas fecit. c Sed postquam amans. Amator fingi potest. amans vere amat. d Vnus & item alter. Post vnum duo ex quibus alter ut sint tres: inquit post. Nam hi tres tum simul amabant: ut alter ab vndecimo: ergo alter non est secundus sed tertius.

e Proclue ad libidinem. Proclue est porto inclinatum: vel prouum inclinatumque. f Accepit conditionem. Cum vno. Questum cum altero: cum altero non est: cum multis

1 Hac fama impulsus. An v. re laudatus sit: & singla hec pro argumentis sunt. & excusatio est: non stulticia falsus: sed impulsus. k Impulsus. Bene impulsus: vltro enim venit: impulsus est: qui daret contra officium socii:

l Vnicam gnatam suam. Abundat quidem suam: sed tas men asseuerantium est.

Vnicam gnatam suam: q si tedio multorum filiorum ait vnicam.

m Cum dote summa: Quid si pauperem ait: cum dote summa:

n Placuit despondi: Cū pronunciatione placuit. Placuit:

adeo bona cōditio fuit: vt quis vltro obiceret. tamen statim placeret.

o Despondi. Ex veterē more quo spondebat etiam am petitoris pater: vna de sponsus & sponsa dicitur. Despondi proprie nam desponsa dicitur: quia sponder puelle pater: despondit adolenscens.

p Hic nuptiis dicitur est dies: Vtrum cōstituit: an dicat: vt lunt non inferne dicit: sacer.

q Christus vicina hec moritur. Cōmemorat nūc que esse Christus vicina hec: supra enim exandro cōmigravit huic Vicinie vicina hec.

r O factū bene. Anim aduerte vbiq; a poeta sic induci comicas mores: vt cum ad necessitatem argum:ti referantur: nō sunt tamen tragice. Nam aut meretrix sumit: aut senex: aut de duabus mul vxoribus vna vxor.

Itaq; huiusmodi obitu: ra: vt mediocri tristitia excipiat: aut etiā gaudio. O factum hū: quia si q dixerit Vereor ne Andra apponet qd mali.

s Beati me. Artificiose quidem gaudium sub fecit: ne mors in comedia: luctus in tragedia personaret.

t Metui a chriside. Me tuo illū dico: q mihi ipse aliquid facturū est. Tis meo ab illo cuius causa possum aliquid mali pati: etiam si ipse nihil i me mali consulat. Metui a Chriside. a. p. x. a. i. v. e.

v Vna aderat frequēs. Vt supra. Cum quibus erat cumq; vna his sese dedere. Aderat frequēs

possumus enim adesse: & frequentes non esse: si presentes non adheremus his quibus assumus: & frequēs: vt miles apud signa. x Curabat vna funus. Funus est pompa exequiarum: dictum a funalibus: & enim noctu efferebantur propter sacrorum celebrationem diurnam. Curabat vna funus: vtrum non potuerit in exequiis videre pa-

trem. y Interim. Discretio huius rei que ad narrationem pertinet superiorem. z Nonnunq; collachrymabat. Illis enim magis causa flendi fuerat: qui (quam amabant) amio serant: hic amore propter suam Glyceriū collachrymabat: qui alienis lachrymis suas commendabat. a Sic cogitabam. Ac si diceret: hoc cogitabā. & sensum tantum cogitationis dicere debuit: sed quia sic cogitabam dixit: ipsum gestum cogitantis exponit cum dicitur.

a Hem hic paruq; con. hoc est communi tantum: & quia dixerat puer: hoc solum egisse Pamphilum nihil aliud: symbololum dedit coenauit.

b Huius mortem. f. e. si graniter: nam que nobis sunt familiaria grauius sunt animo nostro: vel familiariter: quasi familiaris an potius familiariter.

c Quid hic mihi. f. p. Mihi circa me. & postq; mihi dixit: pondus intulit nominis dicendo patri. Quid hic mihi faciet. Vide q; venuste repetit hoc.

d Hec ego putabam: Putare est: eius qui simplicitate pectoris oberrauit Cicero: non putauit lapsus est. Hec ego. p. e. cum adhuc nihil peccatum peccationis ostenderet: tamen dolor in futuram prorupit: vt Et gener aut xilum priamo p. h. q. f.

e Hūant ingenij mansuetiq; humani ingenij circa Chrysidem: mansueti circa amicos.

f Eius causa. Eiusdem mansuetudinis & humanitatis: & eius Paphili.

g In funus prodeco. In funus: in ipsum officiu: aut in pompam exequiarum: quod a funalibus dictum est: & vncis & cunctis candelabrorum: quibus delibuit funes ceteri fomites infiguntur.

h Nihil suspicās. e. m. Bene suspendit auditorem: etiam alia est suspicio audientis: & excusatio alia: etiam adhuc.

i Effertur: k p. p. Effertur exportans rebus inquit: & corpora luce carentum. Effertur proprie dicitur cadauera mortuorum: & ite proprie ad exequias. Virgilius. Ite ait egregias animas. q. f. n. h. p. p. f. k Forte vna aspi. adolecen. Et hic duo sunt: & etas: & forma: quib; ad dicitur pudor: quia meretrix non est. l Vnam aspicio ad.

Scias posse habere iam ipsum suę vite modum.

Tum id mihi placebat: tū vno ore omnes omnia.

Bona dicere: & laudare fortunas meas:

Qui gnatum haberem tali ingenio præditum.

Quid verbis opus ē: hac fama impulsus chremes

Vltro ad me venit: vnicam gnatam suam

Cum dote summa filio vxorem vt daret.

Placuit. despondi. hic nuptiis dicitur est dies:

So. Quid igit obstat cur nō veræ fiāt: Si. audies:

Fere in diebus paucis quibus hæc acta sunt:

Christis vicina hæc moritur. So. O factū bene:

Beasti. hei metui a chriside: Sl. ibi tum filius meus

Cū illis qui amabāt chrisidem vna aderat frequēs.

Curabat vna funus. tristis interim:

Nōnunq; collachrymabat. placuit tum id mihi:

Sic cogitabā. hic paruq; consuetudinis causa: huius

Mortē tā fert familiariter. qd si ipse amasset: quid

Mihi hic faciet patri: hæc ego oīa putabā eē hūant

Ingenij: māsueticq; animi officia. qd multis moror:

Egomet quoq; eius causa in funus prodeco

græcum est: qd vitans Virgili. Ne diceret. Effertur exportans rebus inquit: & corpora luce carentum. Effertur proprie dicitur cadauera mortuorum: & ite proprie ad exequias. Virgilius. Ite ait egregias animas. q. f. n. h. p. p. f. k Forte vna aspi. adolecen. Et hic duo sunt: & etas: & forma: quib; ad dicitur pudor: quia meretrix non est. l Vnam aspicio ad.

B

Primus Actus

Extra consuetudinem dicit vnam. nam vt diximus: vnus est a dolescens tolle vnam: & ita fiet vt sensus nihil desit: sed co succudo mirantis non erit expressa. Vnam ergo dixit: vel vnam pro quanda. m. Forma & vultu. Scilicet forma immobilis est: & naturalis: vultus mo- uetur & fingitur.

n. Et vultu Sofia adeo Quia forme laudatio cu meretricis commissa est. Progreditur artifex Poe ra ad laudanda ea que honestiora sunt arte qz forma. Et. v. f. a. Quid hic deest: vt eam mirum dignetur Simois sola co gnito: & formam pbat in puella Pamphili pa ter: & matronalem mo destiam miratur in vul tu. & venustate stupet. Nonne ergo iam cernim? prescriptis Terentium: vt cum Chremetis filia esse eam recognouerit: Simo hac ponus eligat: qz Philomenam nuntu: qz ex fororata pulchri tudine: & amore Chariti ni: & Daut laudatione ipsoz queqz prope mo strauerit nobis. Vultu. f. hec laus adiuuat post co gnitionem futuram nu rum.

o. Adeo. m. a. v. Mode stus ad probitatem vul tus: & morum pertinet. Venustus: ad natura cor poris. Atqz adeo sibi vul tum fingere multi pos suat: formam nemo, p. Vt. n. f. Eclipsis teret riana. nam non necesse e subiungere duos versus q. Que. t. m. Excusa: so necessaria.

r. Preter. c. Id est plus qz ceteras.

s. Honesta ac. l. Honesta ad formam. Liberali ad vultum retulit.

t. Percussit. i. a. hoc est suspicio: vel aliquid tale, v. Ar at. Intencctio ad mirantis vocem.

x. Illud hoc est. Antri koyetus rei est qz in ani mo conceperamus. Vir gi. Hoc illud ger. f.

z. Hic ille lachry. Hinc ex hac causa.

a. Quam timeo. Non videtur adhuc Sofie ple num argumetum: adeo pendet ad ea que dictu ras est Simo.

b. Quorum euadas. Id est ex eas vel puenias.

c. Funus interim proce dit. Funus afunalibus dictum est: vt supra notauim? & est iunus pompa exequiarum: & bene funus procedit.

d. Sequimur dixit. Quasi post ipsam moritur: vnde exo que dkuntur. Funus interim procedit. e. Ad sepulchrum ve. Sepulchrum katauvtppgoy: vt diximus

quod sine re pulchra sitan qz ibi sine pulsa sint. id est mor tu. an qz illic anme a viuis sepeliantur. id est separentur: & sepulchrum dixit futurum: non quod iam esset. Sepulchru em a sepeliendo dictum. Virgilius. proprie. At pius enas in genti mole sepulchrum. f. In igne posita est: Eclipsis: Non enim est que: & mire cum fumus supra dixe rit.

g. Flerur. Hic bene im psonaliter fletur ab om nib: extrema enim que qz mortuoru omnes co mouent ad lachrymas.

h. Interea hec foror: Id est quam dixi esse forore Chrsidis.

i. Ad flammam accessit imprudētus. Inuenit as sectum fororis. vñ om nes vicin: ceter em fier: hec flamm se ingem Vir gilius. Exinctum nym phe crudeli funere daph nim. Atqz deos: atqz a stra vocat crudelia ma ter.

k. Ibi tum exanimat Pamphilus. A volunta te a facultate a summo ad imum vbi sunt dicta & facta: ibi est pathos: & mire ibi. Bene rē.

l. Bene dissimularum. Bene: multum: an quasi dolens qz etiam negatu rus sit Chremet dixit be ne.

m. Et celatum indicat. Omnia significantur nō ostendit inquit. sed indi cat: nō accedit sed accuri rit: non vestem aut ma nus: sed mediam mulie rem: non tenet: sed com plectitur. & quia tribus rebus ind. citur in aliqua ius rei gestionem perso na: affectu: factu: dicto: Affectu est quod ait. ibi tum exanimatus Pam philus. Factu quod ait accurrit: mediam mulie rem cōplectitur. Dictu qz ait: mea Glyceriu in quire: quid agis: Cur te is perditum?

n. Indicat. Inditum p prie est oris: & lingue fa ctis ergo indicat. nō cū dixit animo indicat.

o. Accurrit. Virgil? Ino teriora domus. i. j. m. & a. c. f. r.

p. Mea Glycerium inquit. Mea quasi amator hoc: Glycerium quasi fa miliaris dixit.

q. Quid agis: Quasi qz turbatus.

r. Cur te is perditum: quasi consolaturus. s. Vt cōsue tum facile. a. c. Mire non suspicaretur dixit sed cerneret: & est ordo facile cerneret: sed cerneret sicut supra laudem inue nias & amicos pares. t. Reet t' e in eum. i. q. i. obicitur ei quod a Glycerio factum est: vt Quis vnqz tam palam de

Nihil supicās etiā mali. SO. hem qd id ē: Si scies,

Effertur: imus, interea inter mulieres

Quæ ibi aderāt: forte vnā aspicio adolescentulam

Foma, SO. (bona fortasse.) SI. & vultu sofia

Adeo modesto: adeo venusto: vt nihil supra,

Quæ tum mihi lamentari præter cæteras visa est,

Et quia erat forma præter cæteras

Honesta ac liberali: accedo ad pedissequas,

Quæ sit rogo: fororem esse aiunt Chrsidis,

Percussit ilico animum, at at hoc illud est,

Hinc ille lachrymæ: hæc illa est misericordia,

SO. Quā timeo quorsum euadas, SI, fun? interim

procedit: sequimur: ad sepulchrum venimus,

In ignem posita est: fletur, interea hæc foror

(Quam dixi) ad flammam accessit imprudentius

Satis cū periculo, ibi tum exanimat? pamphilus

Bene dissimulatum amorem: & celatū indicat,

Accurrit: mediam mulierem complectitur:

Mea glyceriū (inquit) quid agis: cur te is pditum?

Tum illa: vt consuetum facile amorem cerneret.

Vertical text in the right margin, partially cut off.

honoreta. v. d. s. e. q. a. v. a. vt hoc. m. d. d. v. Quid ais. Non interrogantis est. sed mirantis est. x. Redeo in de. l. a. e. f. Iratus culpa: egere serens: quia preter spem. y. Nec satis ad ob. Mire expressit indulgentiam patris erga filium: erat inquit causa: sed pro amaritudine obiurgationis non erat satis: hoc est ne idonea videbatur. Haec satis ad ob. c. Deest habui: vel erat. Virgilius: Nec sat rationis in armis: & hic erat vel habui deest ad sententiam. Diceret deest enim. z. Quid feci. Mire fiduciam protulit argumentum quod est a minoribus ad maiora: etiam feci quia si facinorosis dixit. facere enim quis & homicidium dicitur.

emphasi dixit. id est prudentem & bene moratum: & nec amicam sed pro vxore habeat: & simul excusat filiam denegatam socris. k. Pro vxore hanc peregrinam: hanc cum contemptu dictum est: & peregrinam: vt alibi: adeo ne; es demes ex peregrina: nam hoc nomine etiam meretrices nominabantur. l. Ego illud. Scilicet quanto affectu pater factum quod viderat negabat. m. Sedulo. Quomodo sedulo si negabat an sedulo vt Solus. id est simpliciter. n. Negare factum. Scilicet. Quia non semel negauit: vel ille instat. Negare factum: officium patris: & simul per hoc expressio probationis.

a Commerui: minoris culpe est: peccauit multo minoris vel leuoris. b. Quae se se in ignem iniicere voluit. Illuc, mea Glycerium: hic pronomen dixit: mira dissimulatio: tanquam illam preter periculum nesciat.

Reiecit se in eum flens quae familiariter

SO. quid ais: SI. redeo inde iratus: atque aegre serēs:

Nec satis ad obiurgandum causae. diceret

Quid feci: quid commerui: peccauit pater:

Quae se se in ignem iniicere voluit prohibui

Seruauit, honesta ratio est. SO. recte putas,

Nam si illum obiurges: vitae qui auxilium attulit:

Quid facias illi qui dederit damnum: aut malum,

SI. Venit chremes postridie ad me clamitans

Indignum facinus comperisse: pamphilum

pro vxore habere hanc peregrinam: ego illud sedulo

Negare factum. ille instat factum, denique

Ita dum discedo ab illo: vt qui se filiam

Neget daturum. So. non tu ibi gnatum. SI. nec hic quidem

Satis vehemens causa ad obiurgandum. So. qui: cedo.

SI. tu te finem his rebus prescripsisti pater:

prope adest quum alieno more viuendum est mihi.

Sine nunc me meo interea viuere modo

minabantur. l. Ego illud. Scilicet quanto affectu pater factum quod viderat negabat. m. Sedulo. Quomodo sedulo si negabat an sedulo vt Solus. id est simpliciter. n. Negare factum. Scilicet. Quia non semel negauit: vel ille instat. Negare factum: officium patris: & simul per hoc expressio probationis.

o Ille instat factum: Plautus instare factum simile est. & proxiuos est: instare factum veruste. id est instat factum aice re esse. p. Denique. Quid denique ad summam prope q. Ita tum discedo: Proprie non enim ab eo: vnde discessio r. Vt qui se neget filiam daturum. Probauit quod non volens bar senex Sossiae: adhuc superest vt ostendat quod non sit irascendum: quin iuste irascatur. s. Non tu ibi gnatum: Apollonius vel ecdypsis: dicit inuasis: obiurgasti. adortus es. t. Ad obiurgandum. Incusandum: inclamandum. v. Tu te his rebus finem. Modo non addidit diceret. x. Prope adest cum alieno more. Prope ad sunt nuptiae. in proximo sunt metus libertatis: & ideo auidius voluptaria sub finem capiendae sunt. y. Quum alieno more. Quum pro quo: hoc enim significat quum. z. Sine nunc meo me via Adco modo mea voluptate: meo arbitrio.

e. Nam si illum obiurges vitae qui auxilium attulit. Argumentum per rationem a contrario: vt si dicas: viro forti premium debetur: si desertori poena constituta est. d. Tulit. Pro attulit: sed multa significat: & alias perulit. Virgilius. Non tulit hanc speciem furta ea mente Corcebus: alias sustulit, vt omnia fert aetas: pro aufert.

e. Quid facias illi. Pro illo: f. Qui dederit damnum aut malum. Damnum rei est: malum ipsius hominis. g. Venit Chremes postridie ad me clamitans. Argumentum ex coniectura in rebus. & mire supra viro venit ad me: ergo hic causa iusti doloris ostenditur: quia dolet etiam Chremes: nam potuit non daturus filiam non venire. Postridie ad me clamitans. Vt sine dilatione sciri possit: & clamitans indignantis est: vt clamant omnes. h. Indignum facinus. c. f. Distingendum vt per se intelligatur: indignum facinus hoc est & ipse dolet Pamphilum corrumperet: comperisse ergo ab alijs vt appareat verum quod ait: Tum vno ore omnes: & hac fama impulsus Chremes. Indignum facinus comperisse. Deest se: incertae distinctio. i. Pamphilum. Cum

rat & ad finem dictorum. Denique. Id est postremo. q. Ita tum discedo: Proprie non enim ab eo: vnde discessio r. Vt qui se neget filiam daturum. Probauit quod non volens bar senex Sossiae: adhuc superest vt ostendat quod non sit irascendum: quin iuste irascatur. s. Non tu ibi gnatum: Apollonius vel ecdypsis: dicit inuasis: obiurgasti. adortus es. t. Ad obiurgandum. Incusandum: inclamandum. v. Tu te his rebus finem. Modo non addidit diceret. x. Prope adest cum alieno more. Prope ad sunt nuptiae. in proximo sunt metus libertatis: & ideo auidius voluptaria sub finem capiendae sunt. y. Quum alieno more. Quum pro quo: hoc enim significat quum. z. Sine nunc meo me via Adco modo mea voluptate: meo arbitrio.

rat & ad finem dictorum. Denique. Id est postremo. q. Ita tum discedo: Proprie non enim ab eo: vnde discessio r. Vt qui se neget filiam daturum. Probauit quod non volens bar senex Sossiae: adhuc superest vt ostendat quod non sit irascendum: quin iuste irascatur. s. Non tu ibi gnatum: Apollonius vel ecdypsis: dicit inuasis: obiurgasti. adortus es. t. Ad obiurgandum. Incusandum: inclamandum. v. Tu te his rebus finem. Modo non addidit diceret. x. Prope adest cum alieno more. Prope ad sunt nuptiae. in proximo sunt metus libertatis: & ideo auidius voluptaria sub finem capiendae sunt. y. Quum alieno more. Quum pro quo: hoc enim significat quum. z. Sine nunc meo me via Adco modo mea voluptate: meo arbitrio.

Primus Actus

a Quis igitur relictus obiurgandi locus? Mire obiurgandi: tanquam incensus pater in filium videtur: nam supra comoetus plus per apostrophe sim significauerat.
 b Si propter amorem vxorem nolit ducere. Hoc erat secundum in diuisione: & consilium meum cognosces. Si propter amorem vxorem nolit ducere, in istum consilium sui demonstrat. c Nolit. Legitur & nolet. d Ea primum ab isto animaduertenda iniuria est. Castiganda: vnde dicanda est ab illo iniuria: quam facit: non quam patitur iniuria est: & nota participium a passiuo animaduertenda castiganda vindicanda est: ab illo iniuria: quam facit: non quam patitur: ea primum animaduertenda iniuria est: ut iam sit peccatum quod recusat nuptias: non quod peccat adolefens: ideo ergo primum dixit animaduertenda iniuria est vindicanda exequenda est: & bene ea ab illo dixit iniuria: certissimam enim notat personam: que debet atque iniuriis poenas solvere, quod si dixisset iniuria est: amphibologia fecisset, vnde quam passus est ab illo: tanquam ipse alius intulit. e Et nunc id operando: ut per falsas nuptias vera. Hic reddit quod dixerat consilium meum cognosces. id est propter id. f Vera. obiurgandi. Antitheton: quia falsa dixit intulit vera. g Manibus pedibus: prouerbiale. id est omnibus membris. h Obnixè omnia: cum conatu instantè contra conantem: i Magis id adeo. Id propter id. l Mihi ut incommodet: Noceat: incommodum afferat, magis id adeo mihi ut incom-

SO. Quis igitur relictus est obiurgandi locus?
 SI. Si propter amorem vxorem nolit ducere.
 Ea primum ab illo animaduertenda iniuria est.
 Et nunc id operam do: ut per falsas nuptias vera
 Obiurgandi causa sit. si denegat: simul scelerat? dauus
 Si quod consilij huius: ut consumat nec cum nihil ob sint doli:
 Quæ ego credo manibus pedibusque obnixè omnia facturæ:
 Magis id adeo mihi ut incommodet quam ut obsequatur
 Gnato. So. quare propter? SI. rogas: mala mens: malus animus:
 Quæ quid ego si sceleris: sed quod opus est vobis, sine eueniat
 Quod volo in Paphilo ut nihil sit moris. restat chremes
 Qui mihi exorandus est. & spero consore. nec tuum est officium:
 Has bene ut assimules nuptias, & perterrefacias dauum:
 Obserues filium quod agat: quid cum illo consilij capter.
 SO, factus est, curabo: eam nunc intro. SI. l. presequar.

modet: non inquit prodest filio amare meretricem. in Quapropter Mire Sofia interrogat quod si nulla causa sit fallendi dominum.
 n Mala mens: malus animus. Argumentum a natura: & an aliquis sine causa malus: an ab impulsione. Mala mens: malus animus. Quia dixit magis ut legat quam ut patiat.
 o Sed quid opus est vobis ἀποστολῆς ἐγραυίστην ποινὰν οἰσθέντες.
 p Qui mihi exorandus est. Legitur & expurgandus: si ex purgandus lege cui: non qui: quia cui pro qui veteres scripserunt.
 q Et spero consore. Consore: pernici: vnde confectum negotium dicitur vel confecta res: que ad plenum perficitur. Vagellius. Nunc qua ratione quod instat confici. p. p. a. d.
 r Nunc tuum est officium. Hoc ad illud certum respicit quod dixit: & quid facere in hac re te velim. Has bene ut assimules nuptias. perterrefacias Dauum. Hoc erat certum de his quæ dicitur se promiserat.
 s Assimules: Hoc est vnum verbum assimules: quod dixit: quin tu vno verbo dic: quid est quod me velis.

t Perterrefacias Dauum. Venuste & poetice. v Obserues filium. obseruatio in duabus rebus est: in obsequio: & speculatio. x Curabo. Vt cocus: & supra sic: nempe ut curentur recte hæc. y Ipra. Figura ἀναστροφῆς. quod nos præter dicimus.

Non dubium quin vxorem nolit filius. Narratione iam habita persona Sosis non erat necessaria. ergo substitit senex per quem agenda sunt reliqua.

Non dubium quin vxorem nolit filius. Narratione iam habita persona Sosis non erat necessaria. ergo substitit senex per quem agenda sunt reliqua. Non dubium quin filius. Ad hoc certus inducitur Simo: vt magis perturbetur inopinata consensione Pamphili ad ducendam vxorem & preterea nihil agat cum Chremete de tradenda filia confirmandisque nuptiis: Ita modo. Dauus timere sensi: Non recessit de loco senex: sensi ergo antequam cum Sosis loqui coepisset. Ita modo Dauus timere sensi. Argumentum quod supra ab eo quod nostri faciunt. Modo. Antequam cum Sosis loqui coepisset Simo: & Dauus non recte scribitur: Dauos scribendum: quod nulla littera vocalis geminata vnam syllabam facit: sed quia ambiguitas vitanda est nominatiui singularis: & accusatiui pluralis. ne cessarie pro hac regula digamoni vitamur: & scribitur Sibus Dauus seruus. coruus. Mirabar hoc si sic abiret: & heri semper lenitas verebar: hic locus est in quo Dauus insinuatur spectantibus: & multa gesturus. Si sic abiret. Sic proleuit: & negligenter quid greci dicunt significat id est si sic & est de his que adiuuanda gestu sunt vt tantillum puerum: & huius non faciam. Et heri. Scilicet verebar: an semper lenitas vt sit Lucretius semper florētis Homer.

Non dubium est quoniam vxorem nolit filius: ita dauus non timere sensi: vbi nuptias futuras esse

Audiuit: si ipse exit foras. Da. mirabar si sic abiret Et heri semper lenitas verebar quorsum etaderet:

Qui postquam audierat non datum iri filio vxorem suo Nunc qui nostrum verbum fecit: neque id egere tulit.

Sl. At nunc faciet. neque vt opinor sine tuo magno malo, Da. Id voluit nos sic opinantes duci falso gaudio

Sperantes iam amoto metu inter oscitantes opprimi: Ne esset nobis spacium cogitandi ad disturbanda nuptia

Astute. Sl. carnifex qui loquitur DA. heri est neque (as preuidera. Sl. daue. DA. hunc quod est: Sl. ehodum ad me.

DA. quod hic vult: Sl. quod ais: Da. quod dicitur: Sl. rogas: Meum gnatum ruor est amare. DA. id propter curat salicem.

Sl. Hoccine ais: an non. DA. ego pro istoc. Sl. sed nunc Ea me exgrere iniqui patris est. nam quod ante hac fecit: nihil

Ad me attinet. dum tempus ad eam rem tulit

tionem longi temporis malum prolatari: vel induci vt ferat in retia. o Falso gaudio. Velut ex ira & senis iracundia. p Sperantes iam amoto metu. Ista singula sunt: & amotometu: sic dixit quasi metus corpus brutum sit: quo cum molimine mouetur. q Oscitantes. Oscitatio est animi

ocium. & securitas dicta ab ore ciedo id est com mouendo. Oscitantes: securi: vel nihil prouident. r Ne esset spacium ad d. n. Mirada locutio: vt si dicas cogitat ad dicendum. s Astute. Hoc & gestu & vultu scrulli & cum agitatione capitis dixit. t Carnifex. Aut ex carnisificans dominum aut ipse dignus carnifice vt caro fiat. id est lanietura. Lucilius Carcer vir carere dignus. v Neque preuidera. Prouidentia duplex est: aut enim animo: aut oculis preuidentur. x Hem. Nunc quasi cor reptio rocius corporis. y Ehodum. Nutus est intentionem animaduersionemque deposcens etiam cu quo vult loqui. Ehodum: dum parat con est. hoc loco. z Quid hic vult. Mores scrulli & a vernali gestu. sic enim vocati a dominiis. secundum vultuos se agunt.

a Qua de re: Negantis vim habet hec interrogatio. plus est enim quod de re quod nihil. b Rogas: Hoc cum interrogacione indignatis. c Meum gnatum ruor est amare. Mire apud seruum distulmat: id quod iam probauit. Meum gnatum rumor est amare. Grauius constanterque senex nondum se fatetur credere: nec verum scire: ne amittat vim vindicatur si residerit. d Id populus curat salicem: quia rumigatio populi est sic hoc auertus ab illo contumaciter: sic Virgilius. Scilicet is superis labor est. scilicet. semper cum ironia ponitur. e Hoccine agis. Agis id est audis: alibi si hoc age amabo. Plautus vos hoc agite spectatores. non sumitur demonstratiue: veluti aure sua tangens. f Ego vero istoc deest ago vel audio. g Iniqui patris est. Iniqui est si nunc velim querere actus liberos adolescentis. h Na. q. a. h. f. Pro an hec consuetudine magis quam ratione dicat. i Nihil. a. m. a. id agit vt consiliu se seruare ostendat. k Du. t. a. e. r. t. Deest se. vt sit du tepus se pbuit: qa sup dixit. tu te his reb sine prescriptu pater. l Ad. e. r. t. Absolute & de est se.

mentia: facilitas: cui contraria asperitas & difficultas. g Quorsum euaderet. Ad quam partem erumperet: & euadere est per quodcumque difficultatem ad aliquid peruenire. h Verbum fecit. Non dixit litigium: aut iram: sed verbum sine exiguitate asseuerationes dicuntur: & cum prononciatione vt intelligatur nec verbum quidem. i Neque id egere tulit. Hoc est semper lenitas. k At nunc faciet. Subaudiendum verbum: & est faciet persona tertia pro prima. At nunc faciet: irascetur denunciabit: loquetur. l Neque vt opinor sine tuo magno malo. Id est cominabatur tibi: & minas contemnes: vt ad poenas peruenias. m Id voluit: aut absolute accipiendum id: aut id sit quod si demonstratio est: vt magis gestu quam sensu intelligatur vt supra diximus. n Nec opinantes duci. ducere est expectare

Primus Actus

m Siu, a. v. e. f. Mira ratio: cur fuerit: vt & hoc quod per-
misit ad bonam frugem permiserit non ad luxuriam. Siu
autem distinguit: est autem siu modo permisi: cessauit siu
antiq. Aliter in Adelphis: non sicut egestas facere hoc nos:
n Nunc. h. d. a. m. p. Hoc est recte & seueri: & in exorabi-
liter denūciat.

o Aliam vitam. Pro'dt
uersam: & contrariam:
sic Virgilius. Dijs aliter
uisum est.

p De hinc postulo: siue
equum zē. Graui^o illud
fecit nomine appellādo.

q Vt redeat iam in. v.
iam: modo tarditatis ē
signum: & in viam di-
xit: quasi exinde ius sit
erroris ad rectam viam.
Vt redeat iam in viam:
proverbiale.

q Hoc quid sit. Deest
enim queris.

r Ita aiunt. Hec & Io^o
quuntur vniuersi: & est
repida cōsensus: & qua-
si inuiti responsio: vt i he
autonti: Ita credo mouē
te patre filium.

s Tū si quis magistr^o.
Metaphoricos. an quia
ex pedagogo est Getha.

t Ad ea rem. Id est sup
ea rem: hoc est sup amo-
rem. v. Ipsum aim. e.

Pro egro. nā anjm^o gger:
corp^o egroū dī. x Nō
hem. Interiectio est. irae
scētis: y Dau^o sum
nō edipus: Multiplex cō-
tumelia. potest em senē
quasi sphingā dixisse. id
est deforme mōstricū si-
milē: potest etiā inhumā-
num & ferum dicere: vt
sphinx: potest etiā p edipū
pū se vitorē pmittere su-
turū: atq; oppressorem
sapiētē senis. Dau^o sum
non. g. facere se negauit
edipū: vt senē sphinga es
se cōfirmet nō edipum.

Imitationū duo sunt ge-
nera: qndā necessitas: qn-
dā introduct volūtas. Nō
edipus: si latine p nunci-
es genitū^o edipi faciet:
si grece edipodis.

z Sane quidē. Sane va-
lide: quia qui sanus est
validus est. a Si sen-
sero. h. quicq; Cōmina-
tio & sic p nunciatio: vt
singulis verbis ardeat:
mire hodie: nā ad tēpus
nō plēnū: sed ad commi-
nationē refertur: vt Vir-
gilius. Omnes hodie mo-
nemur multi: & dies pro-
nocte accipit: vt hoc ipse
m. Nunq; hodie. m. in. b Quo-
fiant min^o. Quo minus: hoc est quo impeditus. c Ver-
beribus te celum zē. Vult & p nomine & noie exagitare cō-
minatione ferum: ne quid relinquat multum iracundiē.
d Dedam. Dare est quod repetas: dedere ē ad perpetuū:

m Siu^o animum vt exploret suum: nunc

Hic dies aliam vitam affert: alios mores postulat.

Dehinc postulo: (si equū ē) te oro daue: vt redeat iā

In viā, DA, miror hoc qd sit, SI, si queris dicam.

Omnes qui amant grauius si dari vxorem ferunt.

Da, Ita aiūt, SI, tū si q; mgrm coepit ad eārē ipbū

Ip̄m aim agrotū ad deteriorē ptē plerūq; applicat.

DA, Non hercle intelligo, SI, non: hem.

DA, Dauus sū nō edip^o, SI, nēpe ergo aperte

Vis q̄ restāt me loqui: DA, sane qdē, SI, si sensero

Hodie q̄c̄q; i his te nuptiis fallaciē conari q̄ fiant

Minus: aut velle in ea re ostendere q̄ sis

Callid^o: verberib^o celum te daue i pristinū dedam

Vsq; ad necē: ea lege atq; om̄e: vt si te ide exemerī

Ego p te molā, qd hoc: intellexit: an nō dū: etiam

Ne hac qdē, DA, imo callide, ita apte ip̄am rē mō

Locutus nihil circuitione vsus es,

SI, Vbi vis facili^o passus sim q̄ i hac re me d' studier

DA, Bōa v̄ba q̄so, SI, irrides: nihil me fallis, s; dico

Tibi ne temere facias, neq;

Haud tu dicas tibi non praedictum caue.

damus & amicis: dedimus tantū hostibus: e Ea lege
atq; om̄e. Lege ad homies: om̄e ad rem diuinam referi,
id est firmamē tū p humana & diuina: om̄e aut est quicq;
ore dicit. Ea lege atq; om̄e. Bene lege atq; om̄e: q̄a lege
auspicis seruatis ferebantur: ergo sic intellige: quasi dixerit

ea condirige: & antiqui
auspicato omnia facie-
bant: quē rata esse velle-
lent.

f An nondum etiam:
Quartū parleon: quā
abundat etiam.

g Ipsam rem modo lo-
cutus. Ipsam rem. id est
voluntatem suam: aut
interminationem suam
hoc est pistrinum & poe-
nas serules.

h Nihil circuitione. Nil
pro non;

i Circuitio. Periphra-
si.

k Vfus es: Legitur &
vsor es.

l Vbi vis facilius. Ad
montio. Vbi vis. Cice-
ro. Nō est i hac causa lo-
cus peccandi.

m Bona verba quēso.
Hic

quasi
dicat meliora loquere.
Rogo te ergo cum ad
monitione. bona verba
inquit rogo.
n Nil me fallis non te
ignoro. Non me decipis.
sic Menander ouδ εγυα-
λαυθαι. Nil me fallis
lis figura

Fals-
lis: lates vt sit ouδ εγυα-
λαυθαι. Nil me fallis
nil pro etiam nunc.

o Neq; huius tu dicas
tibi nō praedictum: dug
negatiue faciunt vnam
consentiuam: tres negati-
ue pro vna negatiua ac-
cipiūt: vt hic neq; haud
nō. Salustius. Haud im-
pigrē neq; inultus occi-
ditur. Vera ergo lectio
est: neq; haud tu dicas

quod plurimi non intelligunt: hoc dicas legunt. Neq; haud
tu dicas tibi nō praedictum: vera lectio: neq; haud dicas:
est quintum πωρελκον. Plautus in bacchidibus. Neq; hoc
subditua gloria oppidum arbitror.

Nimuro daue. Hic breuis & comica deliberatio e: magna expectatione plurimarū rerū imminentiū: cō motiua excitantis Dauū considerationē propōitā.

Difficile est. Nō dicit ipōssibile est: ergo ouedit patre el' se q' quæ p' Pāphilo. o Primū iā de rē. Primo inquit iā infestus est senex: deinde a Pāphilo grauidā esse Glyceriū.

Enimvero Dauū: omnis p' sona aut ab altero com mendat: aut seipsum po pulo cōmēdat: ut hic Da ui: & p' simonem supra descripta ē: ubi dicit. Ma la mēs: malus animus: & hic p' se dū hoc gestu ac fermōe agit: ac disputat secū. Enimvero. Signifi cationē habet nimia per moti atq; irati animi. Cicero. Hic cum alijs ex alia parte emūero feren dū est. b Nihil segni tē Ad agēdū. c Ser cordig: Ad cōsiderandū. d Quātū modo. Quā tū p' inq'ntū. e Quē si nō astu. p. Prouisio re rū. duas significatōes ha bet. Prouident' em' nob' rā bonū q' malū. Malū hē q's em' veniēs telū prouidit: atq; cauerit: er go hic prouident: cauet: vi tant: & nuptias velut vndā nauigio iminentē fecit: q'd siq's nō vndam sed ex aduerso venientē prorā excepit demersus vndis pessudabit: est er go metaphora. f Me atherū. Hec hic herilē filiū. g Pāphilū ne ad tūtē an auscultē seni. Sē per deliberatiua s'ba ha bēt q'ndā sonū: p' quē ex te rei demonstrat: ut hic oñdit se Pāphilū mag' aditū: q' p' his senis obrepatur: h St illū relinq' e' rē. Partū tractat: q' supra sūt: Pāphilū ne aditū an auscultē seni. i Vite' timeo. Ut alibi Syre tibi timui male. k Sin opitulor. Opē ferre dicit in malis reb': & his q' de salute dubij sūt: vt ser opē: serua me obse cro. Opitulor & opitulatio dicta ab ope tollēdo: hoc est ser rēdo. l Hui' minas. Subaudit' timeo. m Cui s'ba. d. Verba dare, fallacia est: ad illud spectat. Nihil me fallis.

Daus, Solus, (cordig.)
Niuero, Daue nihil loci ē segnitig: neq; se
Quātū intellexi mō senis snias de nuptijs:
 Quē si non astu, puideantur: me aut herum
 Pessudabūt, nec qd agā certū ē: pāphilū ne adiutē:
 An auscultē seni: si illum relinquoteius vitæ timeo.
 Sin opitulor: huius minas, cui verba dare
 Difficile est, primū iam de amore hoc comperit:
 Me infensus seruat: ne q' faciam nuptijs fallaciam.
 Si senlerit perij, aut si libitū fuerit causam ccepit:
 Quo iure: q'q; iuria precipitē me ī pistrinū dabit.
 Ad hæc mala hoc mihi accidit etiam: hæc Andria:
 (Siue ista vxor: siue amica ē) grauidæ pāphilo est,
 Audireq; eorum est operē precium audaciam.
 Nam inceptio est amentium haud amantium,
 Quicquid peperisset decreuerunt tollere:
 Et fingunt quandam inter se nunc fallaciam:

Primū iā: ē enī ἀγαυότρο φη' p' iā primū. p De amore hoc. Hoc amor sic q' cū tedio & rephe s'ide eius amor loquat. q Me infens' ser. Sē de amore s'lij senex me seruat: & reuera timēd' ē. r Neq; faciā. nu. f. Hoc ad illud spectat: tū si q's mg'm ad eā rē iprobū ipm animū egrotum. s Quo iure. q. i. Prouer bial hoc: q' sūt fas: & nefas. nolis vel. Ad hoc ipa remaio est difficul tas: q' grauidā glyceriū seruat. t Siue ista. v. l. a. ē. Et hoc cū q'dā tedio & indignatōne stomachi interrūpit. v Audire q. e. ē. o. p. a. Opē p'ciū dicit de ministris: & lauda bilib'. nā & ea q' magna sūt eū si mala tū muta mur: q' libent' audiam' Et hoc p'ciū ē opē. id est auditi. Et audaciā pro prie dixit ī cunūcho Au daciā meretriciū specta x Nā inceptio est. a. h. Amabāt veteres de p'xi mo. similia dicit Cicero. minus carū putauit fore de armaro quā q'd d' fa cratio fuisset ablarum. Quedā in verbis sūt que paromoea dicunt in no minibus. y Quicquid peperisset. Maiore repre

hēstione sonat quicquid peperisset: parit. n. aut masculū aut foemina: & solet iustior esse causa tollēdi: si marē vxor peperit: sed nimij amoris est nō expectare quid tollas. z Decreuerunt tollere. Decernere est d' magnis rebus certā pferre tenentia: vnde etiā senatus decretū. a Et fingūt eūā quāsdā. Argumētū partē narrat: & nō credit esse quē dicit: vt su per sit locus errori: & fallaciā quandā: ne verisimilis sit ipia fallacia totius conuentionis & vilitatis.

Primus Electus

b Fuit olim quidam senex. Ab exegematio ad minericum transit.
 c Is obiit mortem. Plane dixit: quod nos obiit tantum. Virgilius. Mor te obita. d Crisidis patre. Fama est recepisse orbam parvam predictam: ut sit verum: non posse eam facile suos agnoscere.
 e Fabule. Redit ad narrationem. f Atque ipsis comenti placet. Atque p tamē: ut sic tamē comenti placet: quod comini scit. pb. it. g Sed Mifis ab. e. e. ego. h. m. a. for. Parascue alteri scign.

Ciuem atticam esse hanc. fuit olim quidam senex Mercator, nauem is fregit apud andrum in sulam, Is obiit mortem. ibi tum hanc eiectam crisidis patrem recepisse orbam parvam: fabule. Mihi q. de hercule non fit verisile: atque ipsis comenti placet, sed misis ab ea egreditur, at ego hic me ad fore: ut Cōueniā pāphilū: ne d' hac re p̄i prudētē opp̄mat,

h Mifis. Semper noia comicorum seruo: aut a natibus fuit induta: ut Mifis Syr: aut ex accidit: ut Lesbia velut chrisia a lesbio insula: si serax est suauissimi candidissimi vini: aut a monib: et ver nilitate: ut pseudul: aut ex negotio ut Chrysal: aut ex q̄itate corporis: ut Chilacus: aut ex ipe fore me: ut P. nactu. i Ego hic. Nihil adhuc Dau: i uenit cō ilq: nisi ut q̄rat Pamphilum moueat. Ego hic tē Vultuose hoc pronunciat: ut desit pergam: aut ducam me. tē.

Mifis ancilla.

Audiui Archilidudū. Hic sunt inuentiones poetice: ut faceret aliquid addat. Nā economisa: ut acer fatir obstetrix: & cōueniat Pāphilus: faceta scribētis i his sbis ē: q̄ Archilidopotricē potillimū adduci iubet: & fingit. a Audiui Archilidudū. freq̄at hoc mōt rē: tū cōpēdū facit: ut egredies loq̄t p̄sona d' eo q̄d ē gestura: & simpl' doceat quid ab altera gestū sit. Audiui ar. i. d. Virū s̄dū audiui: an s̄dū iubes. Incerta d' stinero. & sūt qui s̄dū dū: iam primū intelligāt ut s̄dū dū sumite poenas. b Sane pol. Sane mltū alias valide: nāq̄ vald' ē q̄ multū rerū necessarū habet ad salutē. c Temulēta. Producit primā syllabam. te. Temulēta. vinolenta hoc est ebriosa: q̄a temētum vinum dicitur: vnde abstentius sobrius. dictum autem temerum ab eo: quia tenet mētem. Temulenta vino. Temeraria: natura. d Nec satis digna. c. c. p. p. Bene in condusone illa specialiter probauit dicendo non idoneā cui committat primus partus mulieris: sed mire signateq̄ dixit cōmittas, & cū comitum magna: & que salutē in dubio ha-

Audiui archilidudū lesbia adduci iubes. Sane pol temulēta est mlier: & temeraria, Nec satis digna cui cōmittas primo partu mulierē. Tamen adducā eā. importunitatē spectate aniculę. Quia cōpotrix eius est. dñj date facultatem obsecro Huic parūdi: atq̄ illi in aliis potius peccandi locū S; q̄dnā pāphilū exanimatū video: vereor qd fiet. Openar ut scā quidnam hęc turba tristitię afferat.

bent. Nec satis digna cui cō. rē. Duas res: nec parientem n' e primo partu. figura celypsis. ut Virgilius. Non me ubi troia externum tulit & dom' Aeneę c. in. f. e Tamen adducā. Redit ad illud: quia vi coacta est. f Importunitatem scilicet. Importunitas neq̄ loci: neq̄ temporis habet commoditatem. g Aniculę. Archilid. f. h Quia cōpotrix. In vultu remāsit oratio. deo est enim per figurā orōi σικονηται. idcollā vult a. certis.

i in aliis potius peccandi locum Vtrum in aliis mulieribus. an in aliis rebus. k Sed quidnam Pamphilum exanimatum video. Exanimatus est perturbatus. Virgilius. Exanimata sese quens impingeret agmina muris: exanimatus mortu'. Idē Exanimumq̄ auro corpus vendit. bar Achilles. l Vereor quid fiet. Quid ob id propter quid sit exanimat' aut aliter quid sit id est quid sit negociū Sed quidam puritē quid pro quare: ut quid veniat nā deesse potest: ut sit quidnam: hoc comicum est: & Terentianum: cum exceptis num & nām sufficere ad interrogationem potuisset quid.

bus. k Sed quidnam Pamphilum exanimatum video. Exanimatus est perturbatus. Virgilius. Exanimata sese quens impingeret agmina muris: exanimatus mortu'. Idē Exanimumq̄ auro corpus vendit. bar Achilles. l Vereor quid fiet. Quid ob id propter quid sit exanimat' aut aliter quid sit id est quid sit negociū Sed quidam puritē quid pro quare: ut quid veniat nā deesse potest: ut sit quidnam: hoc comicum est: & Terentianum: cum exceptis num & nām sufficere ad interrogationem potuisset quid.

Hoc cine ē humanū. fa. aut ince. Hic inducitur adoleſcētis anim⁹ circa nuptias: vt ex magnitudine ei⁹ ingens gaudiū cōparet in fine fabulę: cognita Glycerio: & simul id agit: vt magis magiſq; per Miſidē Pāphilus excitet ad reſpondēdū patri nuptias inducendi.

2 Hoc cine eſt h. f. aut ince. Ab iracundia & dolore coepit. Iracūdia deſcendit ex iniuria. Dolor ex miſeria. Hoc cine ē rē.

Quaſi deliberatio eſt: in qua due partes ſūt: vna patris: & altera amici p̄ ſuaſorie. Miſis eſt principiū ab iuentōne: in qua primo vt hoīem accuſet deinde vt patrē. Hoc cine eſt. h. f. Hoc eſt dilatare orationē ne diceret quid fecit: & eſt p̄ſa a maiōib⁹ deſcendēs ad minora p̄ amplificatio- nē accuſatiois. b Fa- ctū aut inceptū: In ali- ſ factū aut inceptū ſu- it. c Hoc cine eſt offi- cū. Officiū ab efficiēdo ab eo quod querit quid efficiere in eo vni quęq; cōueniat p̄ cōditiōe per- ſonę. d Quid eſt hec c. n. ē. Hęc ſi dicimus de his que neceſſario ſunt: hoc eſt quod dicimus. e Si hęc cōtumelia nō eſt. Hoc cū ſtomacho di- citur: quaſi aliquo contra- dicte nō eſſe cōtumeliā. Cicero. Quid eſt queſo. Metelle ſis: ſi hoc nō eſt? f Vxorē. d. ſe ſe mihi. h.

Decemere eſt de magnis certam proferre ſententiā. Vxo- rem decreuit. Propoſito iniurię. g Nōne oportuit. Oportuiſſe ad patrem referri: nam nec ſi cōſentiret ad nuptias: ſed fac me velle. Nonne oportuit preſciſſe me ante? Dolet au- tem ſe ſpaciū non habuiſſe conſilio. Nonne oportuit. O que de ſtomacho repetitum eſt oportuit: & de more pre- ſciſſe me ante. h Preſciſſe. Proprie ad eum refertur: hoc eſt ad Pamphilum. i Communicatum. Quod neq; hu- tus proprium eſt neq; illius: & ante abundat: aut certe pre- cum ſufficiat ſciſſe. Communicatum: quia nuptiarum non omnis poteſtas in patre eſt. k Quod verbum audio. Verbum more ſuo poſuit id eſt vxorem dare q̄ ait.

1 Quid Chemes: Tranſit a patre: nunc ad ſocerum redit id quod non ad Chremetem: ſed ad illum tranſeuntis dicitur: & non conſiderans quid dicat. Quid Chremes? Iracſcitur patri q̄ cogat Chremem: q̄ non neget vxorem. Nōne do- let non odio haberi: non repudiari. Quid Chremes: quid nō latuerat Pamphilum repudiāſſe Chremetem: vnde & Da- uis ait. Qui poſtea q̄ auditum fuerat nō datum in fili-

ſuo vxorem. m Id mutauit. Noue dixit id enim obdenegarat. Cō- miſſurum mihi gnatam ſuam vxorem. Parauit rat nuptias: & Chreme- tem mutare ſententiā: Id mutauit quoniam: nā quotiens verba ſunt dicitur quos

tiēs noia. n Ita ne ob- ſtinate. Obſtinate ſacere eſt aliquid in alteri⁹ ma- lum cum conatu perſe- ueranter: & in alterius p̄- niciem nimis nitī.

n vt me a glycerio mi- ſerum ab. Magna vt ver- bi: & proprietate vſus eſt. vnde illud eſt. Iphie⁹ & Pelias mecum diuelli mur inde.

o Abſtrahat. Magna indignatione vſus eſt: q̄ Chremes non tam ſi- le conſultum velit: q̄ le- ſum Pamphilum.

p Proh deum atq; ho- minum fidem. Q̄ ſerue- ar indignatiōe hinc aſpi- ce q̄ frequēter exclamat:

Proh deum atq; hominum fidem. Alia exclamatio eſt ad- uerſum ſocerum. q Adeo hominem eſſe. Nemine pu- tat eſſe in genere humano ita inſollicem: vt ſe: quod eſt com- mune omnium qui in aliquo mōre conſiſtunt: itaq; nō ſe: ſed conditionem humanam dolet: & iracſcitur natum eſ- ſe quemq; qui poſſit eſſe tam miſer: vt ipſe eſt. ac per hoc adeo ſe hominem eſſe inſollicem. amatonis amore nomina- to exiuit in gemitus: ſic Virgi. Aut ſi lux alma reſſit: He- ctor vbi eſt? r Inueniſtū atq; inſollicem quemq;. Inue- niſtus eſt ſine venere id eſt ſine gratia: quē oēs reſpuat repu- dietq; pulchre: & quē deformes appetāt. Inueniſtū aut in- ſollicem: inueniſtū cui diſplicēs obſtici: inſollicem cui placēs negat.

Pamphilus: Miſis.

Hoc cine ē hūanū factū: aut inceptū: hoc cine ē Officiū p̄ris: Ml. qd illd ē: p̄a. proh deū ſi

Atq; hoīm. qd eſt ſi hęc cōtūelia nō eſt: vxorē (dē

Decreuit ſe ſe mihi hodie. nonne oportuit

preſciſſe me añ: nōne pri⁹ cōmunicatū oportuit?

Ml. Miſerā me: qd verbū audio: p̄a. qd chremes:

Qui denegarat ſe cōmiſſurū mihi gnatam ſuam,

Vxorē: id mutauit: quia me immutatum videt.

Ita ne obſtinate opam dat: vt me a glycerio miſerū

Abſtrahat. proh deum: atq; hominum fidem,

Quod ſi ſit pereō funditus:

Primus Sctus

Atq; infelicem quemq; Ve ego sum. Adeo se miserum dicit: quia sibi repudiare nō licet: vt ppter se doleat humanū genus in quo sit aliquis tā miser: vt. Heu cadit in quēq; tantū scelus. t Ve ego sum: αὐτολοῦθου est: vt qui enim inferte debuit non vt Ef.

x Quot modis. c. f. Si Chremes spretus intelligerem? Paphilū dicere: quia operā dederit vt se repudiaret Chremes: vt supra dixit: Mutauit game imutatū videt Quot modis. c. f. Chremes an Pamphilus. y Facta trāfacta oia. Prouerbia le est: in id negotiū: de q nihil supsit ad agēdū Facta autem: a Paphilo. z Transacta. Etiam a Chremete: a Repetor repudiatus. Quia si hęc iuria sit repudiāt: & repetere: & tale est i eunucho Exclufit: reuocat.

b Nisi id quod suspicor. Coniecturale argumētū. c Aliqd monstri alunt. Duplex contumelia & monstri & aliū quid monstrū: sic alibi. Quid homis vxorē habes? & mutauit gen^o dicendo ea: quoniā formiāna est: sic i eunucho. Taces monstrū hois: nō dicitur es: Aliquid. m. a: ea. Dū monstrū dixit: ea subiūxit tanq; non verbis sed sententię seruans.

d Ea quoniā nemi obtrudi. Mire obtrudi quā si inuito: & tortū cū iracūdia. e Obtrudi. In frangi. impingi. f Itur ad me. Dote amator nō cogitat: & ad vilitatem trahit quod vitro venit: & quod se repetit Chremes. Itur ad me. Quasi ad hostē. Plaur^o in pseudulo. Itur ad me. & Vir. Simul ense relicto ibat in curialū ppere.

g Oratio me miseram exani. Etia pauca verba veteres orationē dicebāt. h Nā quid ego dicam d. p. Redie ad patrem in quo noue hoc accusat negligenter eū agere: quod voluit fieri. i Tantā ne rē tā negligēt: Summam nati ac nuptias.

k Præteriens modo. Hic ostendit specialiter quid peccauerit pater. Præteriens modo apud forum. Vndiq; conflatur accusatio: ex factō: quod præteriens: ex tempore: quod modo: ex loco: quia in foro: ex verbis: vxor tibi ducēda est: mire ducēda semper hoc gen^o declinatōis necessitate ostēdit: vt Virg. Vt pacē. t. a. r. p. Salusti^o. Agendū atq; obuā eundū est. l Id mihi visus ē dicere. a. c. e. f. r. Ad hodie cito retulit: ad vxor tibi ducēda est: suspende te. m Aut vllā causam ineptam falsam facere. Duo tempora in defensione aut vera: aut ad tempus accomodata. Ineptum est quod a quouis reprehendi potest. Falsum quod etiam prudentem possit fallere. n Quod si ego recissem id prius. Si mecum communicasset pri^o. o Quid facerē si quis me nunc roget. Ipse se reprehendit qui si scierit. p Aliud facerem vt hoc ne facerem: Et nota facerem pro tacerem. q Sed nunc quid primum exequar: Deliberatio & ptes e^o. r Diuersę trahunt. Pro in diuersa trahūt: amor a necessario. misericordia misericordia amphibologia: s Amor: misericordia. Hęc oratoria sunt: cum vnum negotium i multas detrahimus partes. t Nuptiarum sollicitudo: A perturbatione quibus colligit consuleri se non posse. y Sollicitudo. Est quę iheret mētibus: sollicitatio quę ab alio sit. x Tum patris. p. Amphibologia: y Qui me tam leni passus est rē. Explanatio in qua pudēdum sit apud patrem: & ad illud spectat. Tu te his rebus sis nem p̄scripsisti pater. z Ei ne ego vt aduerser. Pronomen hoc vim qualitatis habet: & est an tali bono: qui me tā leni passus. An quia accusabat eum si amator est. Ego ne aduerser: vis detur inclinasse vt secundum patris animū consisteret: & amore ad in certa iterum reuolueret: a Quorsum accidat. Ad quam rem: quo versus. b Sed nunc per opus est: aut hunc cum ipsa: aut aliquid de illa. Calliditati formine: & astutię sententiā hęc congruit. c Cum ipsa: Nunc domina mea: d Aduersus hunc: Apud hunc: vt alibi. Et id gratum fuisse aduersum te habeo grauias: e Dum in dubio est animus paulo momento huc. Translatio hęc est a mole alie pōdenis: q̄ anteq; in loco sederet: & cū interea pendet facte cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

Adeon hoicem esse inuenistū: atq; in celicē quēq;

Vt ego sū; nullon ego Chremetis pacto affinitatē

Effugere poterō: quot modis contēptus: spretus

Facta: trāfacta oia hem repudiāt? repetor: q̄ obrē

Nisi id est quod suspicor: aliquid mōstri alunt: ea

Quoniam nemini obtrudi potest: itur ad me

MI, Oratio hęc me miserā exaiat metu. pā. nā q̄d

Egonūc dicā de patre, ah tantā ne rē tā negligenter

Agere: præteriens modo mihi apud forū vxor tibi

Ducenda est pāphile, hodie (inqt) para, abi domū,

Id mihi visus est dicere: abi cito: & suspende te.

Obstupui, censeri me verbū potuisse ullū, ploqui:

Aut vllā causā ineptā saltē falsā iniquā: obmutui.

Quid si ego rescissem id pri^o: qd facerē: siqs me nūc

Roget. aliud facerem: vt hoc ne facerem, sed nunc

Quid primū exequar: tot me impediunt curę:

Quę mecum animum diuersę trahunt.

Amor: misericordia h^o: nuptiarū sollicitudo, tum

pris pudor: q̄ me tā leni passus ē aīo vsq; adhuc: q̄

(Meo) cūq; aīo libitū est facere: ei ne ego vt aduer

Mihi icertū ē qd agā, MI, misa tieo icertū b (ser: hei

Quorsū accidat: sed nūc p opus est aut hūc cū ipa:

Aut aliqd de illa me aduers^o hūc loq. dū i dubio ē

Anim^o paulo momēto huc vel illuc ipellit, pA, q̄s

Hic loquitur: Misis salue, MI, o salue pamphile,

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

le cōmouetur. f Quis hic loq; Misis salue: hoc fecit: deinde cōuersus vt vidit salue. difficile est aliud iuenire verbum quod sic declinet salue: & pluraliter saluete: quippe hui^o vtrūq; bi per modos rara est declinatio. Quis hic loq; Principiū terentianum in iungēdis personis. g O salue Pamphile: O interiectio optantis aduentū: aut repente percussū:

h Quid agit. Amatorie & familiariter. nō em̄ dixit que: Vir. Que mihi reddat cum: vel eo me soluat amantem.

i Rogas. Lēta q̄dā & tristis est respōsio: & dolore plena. k Laborat ex dolore. Duplicem laborē Glycerii esse dicit.

l Laborat ex egritudine: alterū curę & sollicitudinē nuptiarū Pamphili. Laborat e 2ē: Callide aggressi iuuenē. nam vtrūq; propter illū perpetit. & dolorē. & sollicitudinē.

m Atq; ex hoc m. 2ē. Misit q̄ cōtra patrē suafura est incertum inueniens Pamphiliū facile ad se cōuertit propter mentionē domiē sue: & m 2o

xime quod addit: ar illā agrā esse dicat: quare statim perfectū est quod volebat: vt dicat Pamphilus. Ego ne istuc conari queam: m Sollicita est die. Tū at hoc timet sollicitudo res incōparatū magna est: p̄ in hunc diem sunt p̄stitutę nuptię: hic certior mortus est & ḡior. n Quia olim in hunc sunt constitutę nuptię: Nec addit a p̄re: sed inuidiose quasi a Pamphilo sint cōstitutę: an timet in negotio. In hūc diem. Idem em̄ dies est quo placuerant destinātę nuptię: q̄uis Chremes renūciauerit: & supra. Hic nuptiis dicitur esse: o Tū aut hoc timet: Tū p̄terea tertū sollicitudinē habere Glycerium ostēdit: ne deseratur a Pamphilo. p Ego ne istuc conari queam? Ideo sic Pamphilus: quia illa inuidiose nō deserere cogaris dixit: s; deserat. Ego ne istuc conari queam: Non perficere dixit: sed conari velle aliquid ad scelus effectio est iam si non potest fieri. hic em̄ voluntas: nō factū damnatur: vt Virgilius. Audi om̄es imane nefas. a. q; p. Ego conari. Leui⁹ est qua facta facere.

q Ego ne propter me illā. Magna vis est in p̄noibus: & diuersa sunt & singula: & nō precipitanē: nec dicuntur vno spiritu: sicut in Eunucho. Ego ne illā que me. que illū. i. amat: que me. i. nō amat. Ego ne. Suadēter iubauidit vt fieri sinā: r Que scilicet nihil sumat ab eius beneficiis. s Suum animū. Quantum ad amorem pertinet. t Atq; omnem vitā. Hoc est vt maritum speraret. Que mihi suum animū. atq; omnem vitam crediderit. Argumentum a consequenti: si eam deserit: hęc subiciuntur. v Quam ego carā antimo proviore haberem. Nihil p̄ter cetera si est animus.

x Bene & pudice eius ductum: atq; educatā sinam

Coactum egestate ingenium immutariet:

Nō faciam. Mi. haud vereor si in te solo sit situm.

Sed vim vt neq;as ferre. pā. adeo me ignauū putas:

Adeo porro ingratiū: aut inhumanum: aut ferum:

Vt neq; me consuetudo: neq; amor: neq; pudor

Commoueat: neq; cōmoneat vt seruem fidem:

Mi. Vnū hoc scio hāc meritā esse vt memor eēs sui.

pā. Memor essem: o Misit misit etiā nūc mihi

Scripta illa dicta sunt in animo chrisididis

De glycerio. iam ferme moriens me vocat.

Accessi: vos semote; nos soli: incipit.

vt excitet iuuenem: neq; audire se fingit qd dicit. Vnū h scio

Vide q̄ callida sint q̄ a Miside subiciuntur ad irritādā p̄nā

tionē Pamphili. Vnū hoc scio. q; d. qd tu factur⁹ sis: equidem nescio: sed vnū scio. l Vt memor essem sui: inuidiose q̄si

abdite adeo cōmouet hoc dicto Pamphilus. Vt memor essem: Bñ p̄terito vsus est: quoniam q̄ p̄terita sunt in recordatione magis lachrymabilia sūt. vt Vir. O. pi. cui patē. e. c. tu. d. r. idē alibi. Per caput hoc iuro p̄ quod pater ante solebat.

m O Misit Misit. Primū vocādi: alterū increpandi est. n Etā nūc scripta. Iā argumentū est qd viue memor sit: qui etiā mortuę verborū meminuit Chrididis de Glycerio.

o Iā ferme moriens. Ferme adverbū est festinantis: adeo moriens me vocat. ex tēpore phauit locutā vera esse. nō si cta: & simulata. nā qui sanī sunt spe longioris vite adulantur. Vir. Fr dulcis. m. r. a. Iā ferme moriens. affect⁹ a tēpore qd postrema vox erat. p Accessi. vos. i. nos soli. figurę proprie tērtianę: Vos semote. Deest iustis. Nos soli. Deest r. mansimus: vt est illud. Ego ne illā. que illū. que. m. Vos semote. Nos soli. Ibi fidē q̄ soli fuimus q̄ nemo testis: an timet ne hoc pater an firmatū amorē cognosceret. q In

inopia & cognatorum negligentia: id est coactum egestate: non paupertate: sed paupertate: cui contrarium inopia: & cognatorū negligentia. a Haud vereor si in te solo sit si

tum. Arguit animū adolefcētis contra patrē: cuius etiā nō men graue est. b Sed vim vt nequeas ferre. Hic vereor subauditur. c Ve ne. Pro ne non possis: vt sit: sed vereor ne non queas vim patris ferre: & vt ne non possis: non dā natio est. verum adolefcētis prouocatio in contemptū patris. d Adeo me ignauum. An verisimile. ignauū qd aduersum necessitatem proferendum fuit: id primum dixit adesse sibi virtutē que sequuntur ad finem pertinentia: ita p tēpore contemptū patris pro fortitudine habet ingentis

um. Ignau⁹ est qui vim nō potest ferre: q non est persequens. Adeo porro ingratiū. Porro p̄tū cūo ē expletia: alias ad uerbū tēporis

e Ignauū & ingratiū est.

f Inhumanū: aut ferū: Post subiecta dixit adeo

o nō porro ingratiū: aut inhumanū. mira hominis conuersio: non em̄ dixit adeo me obsequentem p̄ri existimas: adeo gratum: adeo piū: adeo mā fuetū: at amatoris p̄ omnia seruat conditiones: vt oratorie hoc cogatur scelu s esse si paret nūc patri. g Vt neq; me con. n. a. Nūc ordinē reddidit. ferum enim reddidit ad māuetū: q; etiā fere mansuescūt: neq; amor ad illud inhumanum. Amor nāq; veh. mētor est in homines. Virgili⁹ Quid iuuenis magnum cui. v. m. o. i. pudorē ad ingratiū retulit. Vt neq; me consuetudo: neq; amor. Consuetudo aduersus feritātē. Amor aduersus inhumanitatem. Pudor aduersus ingratiū animū. h Cōmoueat neq; cōmoneat

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

ad maiora: vt neq; consuetudo: neq; amor ad supiora. i Vt feruē fidē. Ex ḡsite: nō em̄ dixit vt p̄tē nē patrē. k Vnū hoc scio hāc m. In eodē heret

Secundus Actus

incipit. Deest dicere preparatio quasi vestibulū orationis est. Inceptio dicitur orationis: que longa taciturnitate mediāte: grauitateq; profertur: vt. Vir. Tum pater omnipotens rerū: cui sūma potestas infit. r Mi Pāphile: et profopopeia: et principium a blandimento. Mi Pam. imitatus est blādimentū Chrysidis. s Hul' formam atq; gratem Amat compend iūlatitudo. Formam em̄ dicendo pulchritudinē significat: gratem quod paruum hui' formā. t Atq; gratem. Duplex causa cōmēdationis: formę et gratiis. vt supra

Forteynam aspicio adoleſcētulam. Mi Pam. vii de redditiā vocem moriētis dēſis interuallis interuptam orationē: vt post lasso anhelitu interueniente. v Vtręq; inuiciles. Legitur et viles ſi ent. x Et ad pudicitiam. Propter formam dixit: et ad rem tutandam: quia gratem.

y Quod te per hanc. d o. Quod post quod Vir. Quod te per superos: et ordo: post quod oro per hanc dextram: tenet eū vt apparet. z Per hanc dextram Fidei et foederis membrum ad manū sit conuentionis: et ingesum. legitur et genium. a Per huius sollicitudinem. Legitur et solitudinem. b Obtestor. Obtestatio dicit quādo eum adiuramus: quē rogamus. Rogamus p eas res: post quas rogamus. Vir. Per cū se. g. f. t.

e Ne abs te hanc segrę. Neu deseras. Ad fidē ne segrę retrulit: ad sollicitudinem ne deseras: hoc est ne aliā ducas: aut amare desinas: etiā si nō ducas aliam. Ne abs te hanc segrę. Quasi ipsam amantē: hanc post formam: & gratem amāte. d Segreges. Hoc verbum simplex fieri nō pōt. e Neu deseras. Postreō te obtestor. Sextum paelcon. dixit em̄ iam: quod ego te p hanc dextram oro. f Si te ingermans fratris. Si tūc dicimus: quando preſtitimus aliquid: et tamē voluimus aliquid exprobrare: vt Vir. Si quā. v. q. m. p. h. & alibi. Si bene qd de te merui. g Ingermans fratris: Non fratris solum: sed etiam germani. h Siue hęc te solum. Si autem te mihi qd p̄tulit: aut nullum alium nouerit amantem in domo meretricis. i Seu tibi morigera. f. Hoc quasi amanti vtile fuit. Vir. Aut tibi quicq; dulce meum. k Te isti virum do. Hęc vt dicimus & singula sunt: & non precipitantur: nec dicuntur vno spiritu. Amicum: tutorem: patrem. Post enim & maritus esse: sed non amicus: sed affectu mariti retulit amicū. Tutorem. quasi orbe. Patrem quasi parua. Virum ne segrę: amicum ne deseras: & illud quod ait ad pudicitiam. Patrem. Conclusio per mandatum: & obtestationem efficitur satis. Te isti virum do. a. r. p. Apparet qd

Mi Pamphile: huius formam atq; gratem vides.

Nec clam te est q̄ illi nunc vtręq; res inutiles:

Et ad pudicitiam: & ad rem tutandam sient:

Quod ego te per hanc dextram oro: & ingeniū tuū:

per tuam fidem: petęq; eius sollicitudinem

Te obtestor: ne abs te hanc segrę, ne deseras

Si te ingermani fratris dilexi loco:

Siue te hęc solum semper fecit maximum:

Seu tibi morigera fuit in rebus omnibus

Te isti virum do: amicum: tutorem: patrem,

Bona nostra hęc tibi cōmitto: & tuę mando fidei,

Hanc mihi in manū dat: mors cōtinuo ipsā occupat,

Accēpi, acceptam fertabo. Mi. ita spero quidem,

Pa. Sed cur tu abis ab illa: Mi. obstetricē accerso,

Pa. Proga: atq; audin verbū vnū caue de nuptiis:

Ne ad morbum hoc etiam, Mi. teneo,

Secundus actus,

Carinus: Birria: Pamphilus,

 Vid ais Birria: datur ne illa Pāphilo hodie

Nuptū: Bl. sic est. Ca. q̄ scis: Bl. apud forę mō,

E dauo audiui. CA veh miserom mihi

functis dextris: hęc dicebat ideo: & per hanc dextram te oro
l Hęc bona nostra tibi. Hęc verba quasi suppellectilē suā ostendentis sunt. Bona nostra. Hoc est ad rem tutandam.
m Hanc mihi in manum dat. Cōfirmatę sunt legitime nuptię per manū coniunctionem: & mire hanc non huius manū n Mors cōtinuo. Quo magis memorē esse oportet eorum: post que illa locuta non est. o Hanc acceptam: Propter q̄si vxorem accepit. q Acceptam fer. Concluse partem deliberationis suę per electionem. q Sed cur tu,

a. a. Corripit q̄ abeat ab illa. Cur. Non interrogātis: sed corripientis est: & increpantis q̄ Glyceriū deferat. r Obstetricē accerso. Que opem retulit parienti obstetricis dicitur: vnde & parturientes fer opem clamāt.

s Propera atq; audina: Et interrogat quo car: et seuocatio ad argumētū magni amoris accedit.

t Verbum vnū caue de nuptiis. Deest dicas: figura: vnū verbū caue dicas de nuptiis: nō quo hodie futuras nesciat Glyceriū: sed quod illas hodie indixerat pater filio: cū supra & Pāphilo & Glycerio distributę dicerentur: quia sunt constitutę in hunc diem.

v Caue. Annotant q̄ dam caue hic compiendū esse. x Ne ad morbum. Hoc etiā iterū. deest enim accedat.

Vid ais Birria datur ne illa rē: In hoc colloquio altera ps ostendit fabulę. Si quidem andria ex duob; adolescentium p̄culis gaudisq; cōponitur: cū fere solum Ecyram Terentius ex vnus comœdia adolecētis affecterit:

a Quid ais Birria rē. Has personas Terentius addit fabulę: nō sunt apud Menandrum:

Iteret. Philomenam speram relinquere aut sine sponso Pamphilo aliam ducente. Quid ais. b. Ex s̄bis carini apparet Birriam nunciatę futuras nuptias factas cum Pamphilo: nec adducitur tamen: vt statim

credat: et accōmodet animū. Sepius ergo repetitū interrogando: & bene illa velut amatorie de certa loqueret p̄sona. Sic Vir. Solam nam per fidē. t. c. a. & ergo non Aeneas sed ille: & item hic non Philomena: sed illa dixit. Quid ais. Bl.

Mira magis q̄ interrogat: vel potius indignatur. b Sic est. Hoc cū indignatiōe stomachi dicit.

c Qui scis. Non vult enī verum esse. Qui. Quatenus hoc vnde scis. d Apud forum modo e Dauo audiui. De loco. apud forum. De tempore modo: e Dauo. plurima dixit ad confirmandum Birria: quādo interrogatus est a loco: a tempore a persona. e Veh miserom mihi. Tandē aliquando productus est: vt credat. Veh. Interiectio in hęc

rebus: quas execramur.
 f. Vsq; ante hac. Id est
 antequam tua verba audi
 rem: & duas prepositio
 nes preposuit: vt dicitur:
 sed vna est velut aduer
 bium: non tam preposi
 tio. Vsq; ante hac. Nul
 la prepositio prepositio
 ni adiungi separatim po
 test: sed vsq; eiusmodi e
 vt sine aliqua prepositi
 one raro inueniatur.
 g. Attene⁹ fuit. Et attē
 tus auditus dicitur.
 h. Lassus cu. co. Lassus
 cura ex pterita spe nunc
 confectus est: sicut vulne
 ratus est percussus: vt sa
 nari non possit. Lassus
 cu. con. stu. adempta atq;
 sentione. Cura confect⁹:
 confirmato tempore.
 k. Stupet. Abiecta spe:
 l. Quiso edepol. Obiur
 gantis est. Quiso. Velut
 rogantis est. m. Qm
 nō potest fieri quod vis:
 id velis. q. p. Consolatio
 ad id quod fieri non po
 test suadens id vt velis
 quod possis: prouerbis
 le. n. Nihil volo aliud
 nisi ph. Hoc mag; gēmi
 tu amatorio: quā vt re
 sponderet Birria dicit: q
 si magis Philomenā ve
 lit: q; vitam & lucē. Idē
 alibi. In eo me oblecto. i.
 e. c. m. Non em dixit nul
 lam volo aliam q; Philo
 menā: sed nihil volo ali
 ud: quod infinitum est.

o. Quanto sat⁹ est q. Qui pro vt. p. Ab animo tuo. Le
 gitur ex corde eicitas. q. Tu si hic sis aliter sentias. Hoc
 gestu scenico melius comendatur. nam hec magis sp ectato
 ribus q; lectoribus scripta sunt. hic ergo seipsum ostendēs:
 dicit. & est hic pronome: r. Sed Pamphilū. Sed incepti
 uū pro atq; eum Pamphilū: vt Salustius. Sed Metellus
 in vulnere. hoc non discretiū: vt si dicas sapiens: sed miser.
 hic enim discretiū est: q. Age age vt lubet. Ad

Vt anim⁹ i spe: atq; timore vsq; añ hac attētus fuit:

Ita postq; adēpta ē spes: lassus cura: et pfect⁹ stupet

Bi. Quiso edepol carine: qm nō p̄t fieri id quod

Vis: id velis quod possis. CA. nihil volo

Aliud nisi philomenam. BI. ah quanto satius est

Te id dare operam qui istum amorem

Ab aīo amoueas tuo: q; id loq q magis libido fru

Incēdat tua. Ca facile oēs cūvalē? recta cōsilia (stra

Aegrotis damus. tu si hic sis: aliter sentias.

Bl. Age age vt lubet. CA. Sed pamphilum video.

Omnia experiri certum est prius q; peream.

Bl. quid hic agitur? CA. ipsum hunc orabo.

Huic supplicabo: amorem huic narrabo meum.

Credo ipetrabo. vt aliquot saltē nuptiis pdat dies.

Intea fiet aliqd spero. Bi. id aliqd nihil ē. Ca. birria

Quid tibi videē: adeō ad eū? Bi. qdni nihil ipetres:

Vt te arbitret sibi paratū moechū si illam duxerit

impetrabo. a. Adeo ad eum. Cōsuetudine magis q; ra
 tione dicitur. vnum em abundat. b. Quid si nihil impe
 tres. Aut quid ni. & sic nihil impetres: in vtroq; idē sensus
 est: sed superior per ironiam: inferior per simplicem explana
 tionem soluitur. Et si quidem legitur subaudiendū adeas:
 vt sit qd ni adeas. vt te arbitretur sibi. p. m. f. d. c. Quid
 si nihil ipetres: Nihil per ironiā dictū videē: si quidē si nihil
 petas: quoniam petitionem sepe impetratio sequitur.

uersus hunc non habuit
 quod loqueret: & pmissio
 reprobantis ea q; sen
 tit Pam. t. c. p. o. c. cō. sin
 guntur. t. Omnia exa
 periri. Hoc idē alibi. Om
 nia prius experiri consue
 lio q; armis sapiente de
 cet. Vir. Hanc quoq; po
 suit sententiā. Ne quid in
 experitū frustra moritū
 ra relinquat. v. Ip̄m
 hunc. Bene ipsum quasi
 auctorem et principem:
 referē etiā ad dignitatē:
 Ipsum hunc orabo. h. f.
 Oramus quē bona sūt.
 Supplicamus in aduer
 sis malis: vel cū lachry
 mis. x. Amorem huc
 ic. m. n. Non studiū aut
 voluptatem: sed amorē:
 nec petā: sed narrabo di
 xit: totū magnifice. Hūc
 orabo: huic supplicabo:
 proemia sunt petitiōis.
 qbus ostendit poeta nar
 rationē q; nouā: & irre
 probans: tñ peti: vt alia
 quot saltē nuptiis ptra
 hat dies. Saltē desparē
 rebus: solā petēs salutē:
 hoc vtimur. y. Pro
 dar vero. Pro ferat. p. la
 tet differat. Lucili⁹ i. qn
 ro. An porro prodēda di
 es sit: z. Interea fiet. a.
 f. Tale ē hoc quale illud.
 Interea aliqd accidit ho
 ni. sed nihil illum dixisse
 poeta per seruū ostendit
 dicendo. Id aliquid nihil
 est. Fiet aliquid vt supra

Secundus Actus

d Carinū video. Sed non imperite Pamphilū priorē loq fecit: sed vt fiducia det Carino loquendi: quod & Vir. elegā ter. He' inquit iuuenes mōstrate meas. Vidistis si quā huc er rantē forte fororū. Carinū video. Ad hoc prior incipit Pam philus: vt ad cōfessionē Carini minus causa p̄ pudore sit via. **e** Ad reuenio spem salutē: auxiliū expetens. Elegā ter quoniam demens & improbū est: quod petit nouissimū posuit cōsiliū: vt si nos. possit concedi: vel consili um exerat ad sanandā dementiā: Cicero: Tu da salutem qui spem dedi sti. **f** Spem: salutem: consilium: auxiliū expetens. Vt in pectonibus fieri soler: beneficium pe tens: vt tunc paribus de liberatiuis. **g** Neq; pol p̄siliū rē. Apud amā tem: neq; p̄siliū facultas: apud inopē neq; pol au xiliū: in his duobus offē dit etiam sese amatorē. Neq; pol consiliū: quia ad mo Neq; auxiliū: q̄a sū miser. **h** Sed qd nā istuc est. Hoc si nō adde ret locus confitendi amo ris Carini nullus fuisset. **i** Hodie vxorem ducis. Vide miram interrogati onem ante cōfessionem. **k** Atunt. De re dicim⁹ quam volumus esse salā sam. Si id facis. h. p. m. v nihil priusq; se moritur: dixit pudenda dicturus vnde datū est: vt ille in stantius quereat causā. plus dixit postremū me vides q̄ si dixisset moris or. **m** Hodie po. m. v A necessario: quia viuere non potest: & po stremum non aduertiū est. **n** Sponsā. h. r. a: Nulla concitacione Bir ria: s; facere seruuli sermo ne paratissime narrat. Sponsam hic tuam: cal lide: & sponsā: & amat: hoc est neq; adhuc vxor tua est: neq; aliquid ad misit: quia amat tantū. **o** Ne iste. h. Nevalde. Vt & Cicero. Ne isti val de. f. Sensus hic est: non id amat: quod amo: nec odio habet quod odi. hoc est valde iste inquit non mecum iste sentit id a mat: quod ego odi. Ne iste haud mecum sentit. Ne valde: aut vt qdā volūt q̄. Lucil⁹ i. x. Ne quē iare ce bouē descripsi magnifice inq̄: **p** Pamphile. Aristotose per sonam expressit Terentius nu ptias recusantem: & simul rompenoy virginē seruauit. **q** Quam vellem. Vtq; vitata vt esset causa recusandē: **r** Nunc te per amicitia. Suam & Pamphilū: **s** Et per amorem obsecro: Per amorem suum tantum circa virginē. **t** Principio vt ne ducas. Sufficeret dixisse: ne ducas. **v** Dabo equidem operam. Plus iste p̄misit: q̄ ille popo scit. **x** Sed si id non potest. Deest fieri. Sed si id nō potest. Hoc ad patrem rettulit. **y** Aut hē nuptiē sunt tibi cor

di. Hoc ad Pamphilum pertinet. Non em vnum & idē est nā si id esset. Nuptiē hē sunt tibi cordi. Superuacue esset ad ditum cordi animo acuto dabo equidem operam: cū pro nūciacione legendum est. Plus enim dixit dabo operam: q̄ si diceret: non ducam. **z** Saltem aliquos dies profer. Dū proficiscar aliquo ne videam. Primo quē maiora sunt petit. Postremo quē ex his videntur minima: & hoc arte. Vt Vir.

CA. Abi hinc in malā rēcū suspitiōe istac scelus.
PA. Carinū video: salue. **CA.** o salue Pamphile,
 Ad te venio spem: salutē: auxiliū: consiliū expetēs:
PA. Neq; consiliū locū habeo: neq; auxiliū copiā:
CA. Sed istuc qd nā ē: hodie vxorē ducis. **PA.** aiūt:
CA. Pāphile si id facis hodie postremū me vides.
Ita ē: **CA.** Heu mihi vereor dicē. huic dic q̄. (**pā.** qd
Bi. Ego dicā. **Pā.** qd ē. **Bi.** spōsā b̄ tuā amat (so birria
PA. ne iste haud mecum sentit: e hodie dic mihi:
Nū qd nā apli⁹ tibi cū illa fuit carine: **CA.** ah pāphile
Nihil. pā. q̄; vellem. **CA.** nūc te p̄ amicitia: & amorē
Obsecro Pamphile. principio vt ne ducas.
Pā. Dabo equidem operā: **CA.** sed si id non potest:
Aut tibi nuptiē si hē sunt cordi.
Pā. Cordi: **CA.** saltem aliquot dies
Profer: dū p̄ficiscar aliq̄ ne videā. **Pā** audi nunc iā
Ego carine neutiq; officiū liberi eē hoīs p̄tuo:
Quis nihil mereat postulare id grē apponi sibi:
Nuptias effugere ego istas malo: q̄; tu adipiscier.
CA. Reddidisti animum.
PA. Nunc siquid potes aut tu: aut hic birria
Facite: fingit: inuenite: efficite: qui detur tibi.
Ego id agam mihi qui ne detur. **CA.** sat habeo.

Incute vi vēr, submersaf cy obrue puppes: & ad postremū Aut age diueq; fas & disice corpa pō to. **a** Profer. Prolata: produc: distice. **b** Dū proficiscar: aliquo ne vi deam. Aliquo dixit: vt exilium eēt incertum. **c** Audi nunciam. Cor reptio ipaciētis: qui non sinat audiri de exilio. **d** Ego Carine. Senten tiē: quē ex pronomini⁹ incipiunt sera semper: sed vera promittit. Vt. Me natā. g. n. f. g. p. f. c. Ego Carine neutiq; officiū Sensus hic est: non puto (inquit) hominē liber um: qui cum nihil p̄stet: debet gratiam sibi poscat ergo: cum tibi ni hil p̄stet: nolo mihi gra tias agas: non enim tui causa fugio: quam prius q̄ me peteres mag⁹ nōle bā ducere quā tu cupis: **e** Neutiq;. Vna est p̄ orōnis: p̄o nequaq; vt. alio modo dicitur: cum is mereat id ē p̄stet: vt quicq; sui memores ali quos fecere merendo: & nunquā regina negabo promeritam. & cōtrario legit: Quid cōmerui: aut peccauit pater.

f Cum is nihil mere atur. Mereri est aliquid mercedis pro labore su mere: cum dixim⁹: nihil meretur: hoc intelligitur: nihil est mercedis dign⁹ accipere. Cū is nihil me reat. Laboret: & merat: vel mercedem petere de beat: vt qd meret i Ecy ra. Plautus in pseudulo. **g** Postulare id gratiē apponi sibi. Aut id po stulare: quo nihil mere at id gratiē ponit sibi ad di in gratiā suā. i. sibi gra tiam mereri. **h** Nū ptias effugere. Interposi ta distiñtione vultuole

hoc dicit: hoc est gestu. **i** Reddidisti animum. Plus dici nō potuit. **k** Aut hic Birria. Hic dicitur: q̄si efficatio i rem: ostendit. ergo ad comparationē alter⁹ refertur. **l** Facite: fingite: in finite: efficite. Fit quod verum est: fingit quod falsum est: Inuenitur ne temere fiat. Inuenite ego agi te dicit. post cogitationem efficite: idem in effectum perdu cit. Sōlu. Nam & priusq; incipias consulto: & vbi consulto lueris mature factio opus est. Facite: fingite: in finite. Mire ex pressit Pamphilū animum nuptias recusantis: cui quicquid dixerit parum est. **m** Qui detur tibi. Qui pro quemad

modum. n. Ego id agi mihi ne def. Nō dū xir ego non instabo. Ut ducā: s; quod ē ampli: & recte vtriusq; opera vltus est: non enim conti nuo ducer Carinus si nō duxerit Pamphilus:

o Ne mihi detur. Veteres frequenter: ne pro nō dicebant.: p Sat habeo. Sat antiqui pro sufficit: satis habeo dicebāt. q Anvel habundat. r Haud quicq;. Deest effers: dicitis:

tis: & arguentis a se. v Ego vero ac lubens. Nemo liben ter fugit: nisi coactus necessitate: hic etiam libēs dixit. quod est libenter.

PA. Dauū optime video cuius filiō fretus sum.
CA. An tu hercle haud quēq; mihi nisi ea que nihil Opus sunt scire, fugin hinc. Bl. ego vero ac lubens.

nuncias. s Nisi ea q nihil opus sunt. Hoc est datur ne illa. h. p. n. Sic est. Apud forū modo e Dato audiu: quod meo mor est Carinus: se non libenter audisse.

r Fugin hinc. Cōminā t Ego vero ac lubens. Nemo liben ter fugit: nisi coactus necessitate: hic etiam libēs dixit. quod est libenter.

Dauus; Carinus; Pamphilus.

Boni: boni quid porto: Hec scena con siliu continet personarū ad quas maxime pertine: argumētū & hic est locus in q (vt fieri solet) fortuna mixta rebus dispositis magnas turbas dat. a Dū bo ni: boni quid porto: Nō mirū quod in solentius Dauus exultat: qui (vt si mo dicebāt) tim idus fu it: vt ipse Dauus etiam desperauit ex nuptiarū terrore: quas nūc fals. s cōperit: Dū bon. b. q. p. ex proximo repetuit bis s; tū atq; noiatuo plu rali. algerū genituo. sin gulari dictū est. Boni qd porto. Nō. solū corpore: sed etiā animo portam: tā bona q; mala: sic alibi Ne quid andria appor tet mali. b Ve metū in quo nūc est. a. atq; ex a. g. Ordie locus est: pri metū adimere. sic demū gaudio pfunder: hic or do etiā in laude seruaf. c Legus est nescio qd.

Quod boni: boni qd porto: s; vbi iueniā pāphilū vt metū in quo nunc est adimam, atq;

Expleam animū gaudio. CA. Letus est. nescio qd,

PA. Nihil est. nondum hec rescivit mala.

DA. Quē ego nūc credo si iā audiuerit sibi paratas

Nuptias. CA. audin tu illū: DA. toto me oppido

Exanimatū q̄rere. sed vbi querā: aut q nūc primū

Intēdā: CA. cessas loqui: DA. abeo. Pā. Daue ades:

Resiste. DA. quis homo est q me vocat. o Pāphile

Teipm q̄ro. euge Carine ambo oportūe: vos volo.

PA. Daue perii. DA. qn tu poti? s audi. pā. interii.

DA. qd timeas: scio. CA. mea qdē hercle i dubio ē vita.

DA. Et qd tu scio. pa. nuptiē mihi. DA. & id scio.

est. q. m. v. O Pamphile: Ante videt q̄ compleat orationē. h Euge Ca rine. Euge modo pro in teriectione positū est.

i Ambo opportune: Deest adests: non oportune vox volo. k Da ue perii. Propriū est do letis prestinare ad iudi canda que dolē.

haber non nullū affectū quod addidit Daue. l Quin tu s audi. Mo do. p imo: alias cur nō: m Mea quidē hercle in d. ē. vi. Certa sentētia est.

Videtur Carinus plus dixisse perii q; Pāphilus. Mea quidem iē. Sed nō est hoc plus em Pāphi lus dixit: nam qui viuē nō potest interisse: is autē q viuē vitā potest i du bio habere. Ideo & iura ut hercle: & affirmans iusiurādū: certe addidit bene certe: quasi illud in terii falsum sit. Ita Pamphilus plus fecit peritū se esse dicendo: q; Carin interisse. u Et quid tu scio: Mira cōpēdia: q contrahit poeta longitu

do. p imo: alias cur nō: m Mea quidē hercle in d. ē. vi. Certa sentētia est. Videtur Carinus plus dixisse perii q; Pāphilus. Mea quidem iē. Sed nō est hoc plus em Pāphi lus dixit: nam qui viuē nō potest interisse: is autē q viuē vitā potest i du bio habere. Ideo & iura ut hercle: & affirmans iusiurādū: certe addidit bene certe: quasi illud in terii falsum sit. Ita Pamphilus plus fecit peritū se esse dicendo: q; Carin interisse. u Et quid tu scio: Mira cōpēdia: q contrahit poeta longitu

do. p imo: alias cur nō: m Mea quidē hercle in d. ē. vi. Certa sentētia est. Videtur Carinus plus dixisse perii q; Pāphilus. Mea quidem iē. Sed nō est hoc plus em Pāphi lus dixit: nam qui viuē nō potest interisse: is autē q viuē vitā potest i du bio habere. Ideo & iura ut hercle: & affirmans iusiurādū: certe addidit bene certe: quasi illud in terii falsum sit. Ita Pamphilus plus fecit peritū se esse dicendo: q; Carin interisse. u Et quid tu scio: Mira cōpēdia: q contrahit poeta longitu

do. p imo: alias cur nō: m Mea quidē hercle in d. ē. vi. Certa sentētia est. Videtur Carinus plus dixisse perii q; Pāphilus. Mea quidem iē. Sed nō est hoc plus em Pāphi lus dixit: nam qui viuē nō potest interisse: is autē q viuē vitā potest i du bio habere. Ideo & iura ut hercle: & affirmans iusiurādū: certe addidit bene certe: quasi illud in terii falsum sit. Ita Pamphilus plus fecit peritū se esse dicendo: q; Carin interisse. u Et quid tu scio: Mira cōpēdia: q contrahit poeta longitu

do. p imo: alias cur nō: m Mea quidē hercle in d. ē. vi. Certa sentētia est. Videtur Carinus plus dixisse perii q; Pāphilus. Mea quidem iē. Sed nō est hoc plus em Pāphi lus dixit: nam qui viuē nō potest interisse: is autē q viuē vitā potest i du bio habere. Ideo & iura ut hercle: & affirmans iusiurādū: certe addidit bene certe: quasi illud in terii falsum sit. Ita Pamphilus plus fecit peritū se esse dicendo: q; Carin interisse. u Et quid tu scio: Mira cōpēdia: q contrahit poeta longitu

Deest pose: vt sit post ne scio quid aduerbiale: d Exanimatū. Perterritū: pertur batū. e Sed vbi querā: aut quo nūc. In omēs partes ver sat querens: quo dirigat cursum. f Abeo. Videtur quasi exiisse. deinde quasi elegisse quo pergat. Habeo: inuent: le gitur & abeo vt merito illi dicat resistē. g Quis homo

dine fabula: nec tamen perdit affectus personarum. Et tu quid: deest timeas. o Et id scio. Tāquam dicat nihil est & id scio: legitur & scio. p Hodie: Tempus addidit tā quam re scientis: q Obtundis. Id est sepe: repetendo di cere. obtundere est translatio a fabris: qui sepe repetunt tun

Cj

Secundus Actus

sendo aliquid malleo: & idē obtundūt & hebetant. Obtū-
dis tā & si sincerus est: & melius subdistingueret: id p̄caues
ne ducas: deest: ob: vt sit ob id: b̄ autē Paphilo dicit. r Tu
autē vt d̄: Pro ne nō, vt posuit. hoc Carino dixit. s Atq;
s. i. n. p. est. Ille em̄ hoc idē dixerat cū exclamatione: quod q̄t
vanū cōtemnit. t Me vide. Virū legus sum: an me spe

cta fidei datorē: vt dici
solet. me habes: me respī-
ce. v Obsecro te rē.
Cū p̄abus & tēpus ad
miscuit: & b̄n libera: p̄e
cta em̄ securitas: libera-
tio nominatur. x Hē
Ecce demonstratio est fa-
cti. y Vxorē ubi nō
dat iā Chremes: oratorie
a summa coepit. cur par-
tes multis dicitur.

g Nō dat iā Chremes.
Bene iam: quod si nō dī-
xisset intelligeret Paphi-
lus: postea Chremetem
filiam non esse daturū:
sed addito iam plena se-
curitas est: iam enim rei
nunciatio est perpetua-
tis. a Scio. Prepara-
tio est auditoris ad eam
narrationem: quę ostē-
dit argumenta falsarum
nuptiarū. b Tu pa-
ter modo meprehendit.
Pro prendit: addita aspi-
ratione geminavit sillā
bam: & p̄hendit dixit
quali vitantem: ac fugiē-
tem. c At tibi vxorē
dare. At proprie quia cō-
temnenda dicitur. At
tibi rē: Coniecturā facit
ex malis q̄ p̄cesserūt.
At tibi rē. Dīe cur p̄rio
credere veras dicitur:
subinde cur falsas.

d Item alia multa: quę
n. n. est. n. lo. Bene distu-
lit narrationem ne audi-
ret Carinus & birria do-
los struere aduersum vi-
gilatissimū senē. Irē alia
multa q̄. n. n. ē. n. l. Com-
moda narratio a necessa-
riis tantum. minas autē
senis: pretermisit: ne cor-
rūperet bona quę nunci-
abat. e Quę nūc nō
est. Argumentū est quę
re potuisset eū q̄ sit ter-
ritus. nam timor curam
parit. f Narrandi lo-
cus: Mō tēpus & spaciū
eius. Quę nūc nō ē nar-
randi locus. Nō vult dī-
cere quā minaciter secus
egerit senex: quāq; instet
nuptiis: ne Carinū Birri-
amq; de spe deliciat. q̄s
vult secū amti ne vxorē
ad te p̄erās. Vide quantū
continuationē cursus ostē-
deret. h Vbi te nō inuenio.
Vbi modo nō est aduerbiū
loci: sed temporis pro post-
quam: Vbi te non inuenio
ibi. A summo ad imū di-
uisio: quib; dīcta & facta
cōtinentur: sub quorū
genere sunt septies nō
dīctorū: non factorū: cū
consideratione rerū
personarūq;.

Pa. hodie. Da. obtūdis: tā & si intelligo: id p̄caues ne
Ducas tu illā. tu autē vt ducas. Ca. rē tenes. Pa. istuc
ip̄m. Da. atq; istuc ip̄m nihil pericli est. me vide.

Pa. Obsecro te q̄ primū h̄ me miserę libera metu,
Da. hē libero. vxorē tibi nō dat chremes. Pa. q̄ scis?

Da. Scio tu? pater mō me p̄hēdit. ait tibi vxorē
Dare se se hodie. itē alia multa: q̄ nūc nō est narrādi

Locus. cōtinuo ad te p̄perās: p̄curro ad forū vt dicā
Tibi hęc. vbi te nō inuenio: ibi ascēdo ī quēdā excel-

Locū: circūspitio. nusc̄p;: ibi forte h̄ video birriā. (sū
Rogo. negat vidisse te se. m̄ molestū. qd agā cogito

Redeūti interea mihi ex ipsa re incidit suspitio. hē
Paululū obsonii. ip̄s̄ tristis erat. de īprouiso nuptię

Nō cohærēt. pa. q̄r sū nā istuc: Da. egomet cōtinuo
Ad chremetē cū illo aduenio: solitudo añ hostiū: iā

Gaudeo. Ca. recte dicis. Pa. p̄ge. Da. māeo. inte/ (id
Neminē video: exire neminē: matros (rea itroire

Nihil ornati nihil tumulti. accēs/ (nā nullā ī edib;
Magnū signū. Da. nō vidēt (si itro: aspexi. Pa. scio.

Conuenire hęc nuptiis. Pa. non opinor.
Da. Opinor narras: nō recte accipis. certe res est

Et puerę cōueni chremi inde abiēs: olera & piscicus
Fere emptos obolo ī scenā seni. CA. liberat^o sū (los

Hodie daue tua opera. DA. ac nullus quidem
Ca. qd ita: nēpe huic p̄r^o illā nō dat. Da. ridiculū

Pamphilus ducat. g Cōtinuo
ad te p̄perās. Vide quantū
continuationē cursus ostē-
deret. h Vbi te nō inuenio.
Vbi modo nō est aduerbiū
loci: sed temporis pro post-
quam: Vbi te non inuenio
ibi. A summo ad imū di-
uisio: quib; dīcta & facta
cōtinentur: sub quorū
genere sunt septies nō
dīctorū: non factorū: cū
consideratione rerū
personarūq;.

1 Nusc̄p;. De te vide; k Forte sibi video huius Birriā
Deest seruū: & recte dixerat em̄. Apud soy mō e Dauo au-
diui. l Rogo. Negat vidisse: mira breuitas & imitanda
m Paululū obsonii. Hinc est qd ait: nimū p̄parte facere
sumptum. n Ipfus tristis de improviso nuptię Mre &
moraliter. ex his em̄ q̄ facta nō sunt dicit: quod facile nō de-

beret: et d̄ iprouiso nu-
p̄e p̄nūciādū. o Ego
met cō. Et b̄n p̄iuo. Vt
si ab v. roq; hoc heret ēer
vera suspitio Dauo. Ego
met continuo: Deest au-
co. vel consuetudine dī-
ctū est. te. c. Ego
met: vna pars orationis
ē. p Chremē et Chreme-
tem dicimus: Darem &
daretem. q Cū illic
aduenio solitudo añ ho-
stium. Signa ab his q̄
sunt: quę nō esse diceret.
r Solitudo añ hostiū
Quali conuentum & nō
consentientem: sū exci-
tat ad gaudiū lēna sua.
s Iā id gaudeo. Sic Vir-
cum venit aul. is: & ce-
tera t Recte dicit: per-
ge: Et vultū enūciādū
hoc dicit Pamphilus.

v Manco. Ne tēporis
fuerit dilatio.
x Interea temporis:
loc. significatō. Intone
n. m̄. Non facti. Exue
neminē: quid si m̄? erāt
Ideo ait exire neminem.

y Nihil ornati. Archi-
ismos. sic. Salu. Ergo se-
nati decreto seruendum
ne sit. z Magnum si-
gnum. Proprie pro argu-
mento. a Non vidēt
conuenire. A sequenti
argumentum. b Nō
opinor Daue. Ille opinio-
nem accōmodat tanrū.
hic multum attribuit cō-
iecturis: c Opinor
narras. Qm̄ argumenta
sunt: & cōiecturę opini-
onē dicit: nā cōtra opini-
onē c. rta res ē q̄ aut opti-
namur putam^o: q̄ pura-
mus incerta sunt. Opior
narras. Bn̄ a pria ad se-
cū dā p̄sonā. e Olera et
pisciculos minutos. Suffi-
ceret diminutiue piscicu-
los dixit: qd sic minu-
tos dixit: et p̄cū obulo
esse emptos: q̄ est vltima
nūmō significatio. Sūt
em̄ genera pisciū minu-
torū q̄ magno veniāt p̄-
cio: hic ergo etiā de ip̄o
vltimos piscis signifi-
cauit: et qd sic minutos: nō
obsonandis oñderet cām.
Olera & pisciculos: Quod
supra gñaliter: paululū
obsonii: hic sp̄aliter dixit.
d Etiam pu-
erū inde abiēs cōueni
Chremi. Sic Chremi: vt
Vlyssi: vt ach-
illi. Et iā puerū. Et iā. p̄
pterea. f In scenā seni.
Miserē se-
ni: cui^o est maior cura
domi. g Nullus sum.
Pro nō sum. vt alibi: Nullus
dixeris. h Quid ita. Vna
ps orationis.

Interea temporis:
loc. significatō. Intone
n. m̄. Non facti. Exue
neminē: quid si m̄? erāt
Ideo ait exire neminem.

y Nihil ornati. Archi-
ismos. sic. Salu. Ergo se-
nati decreto seruendum
ne sit. z Magnum si-
gnum. Proprie pro argu-
mento. a Non vidēt
conuenire. A sequenti
argumentum. b Nō
opinor Daue. Ille opinio-
nem accōmodat tanrū.
hic multum attribuit cō-
iecturis: c Opinor
narras. Qm̄ argumenta
sunt: & cōiecturę opini-
onē dicit: nā cōtra opini-
onē c. rta res ē q̄ aut opti-
namur putam^o: q̄ pura-
mus incerta sunt. Opior
narras. Bn̄ a pria ad se-
cū dā p̄sonā. e Olera et
pisciculos minutos. Suffi-
ceret diminutiue piscicu-
los dixit: qd sic minu-
tos dixit: et p̄cū obulo
esse emptos: q̄ est vltima
nūmō significatio. Sūt
em̄ genera pisciū minu-
torū q̄ magno veniāt p̄-
cio: hic ergo etiā de ip̄o
vltimos piscis signifi-
cauit: et qd sic minutos: nō
obsonandis oñderet cām.
Olera & pisciculos: Quod
supra gñaliter: paululū
obsonii: hic sp̄aliter dixit.
d Etiam pu-
erū inde abiēs cōueni
Chremi. Sic Chremi: vt
Vlyssi: vt ach-
illi. Et iā puerū. Et iā. p̄
pterea. f In scenā seni.
Miserē se-
ni: cui^o est maior cura
domi. g Nullus sum.
Pro nō sum. vt alibi: Nullus
dixeris. h Quid ita. Vna
ps orationis.

Ridiculi caput. Pro toto homine. Nemo enim ore conempto ex aliis membris hominis velut figurare. & est synodus. k Quasi necesse sit si zē. Ostendit vitiolū

Caput: q̄si necesse sit si huic n̄ dat te illā vxorē ducē. Nisi vides: nisi seīs amicosoras: abis: Ca. bñ mōes Ibo; tāctū hercle sepe me; & mea spes b̄ frustrata est. / (vale.

laboribus promeretur vxorem. Si huic nō dat te illam vxorem ducere. Artificiose Dauus Caris nū excitat: vt si fieri possit adiueretur negocium Pamphili: dū ille sibi p̄ uidet. m Nisi vides:

hoc esse: in quo altero sublato non necessario alterū relinq̄tur. I Si huic non dat te illā vxorē ducere. Hic laborat Dauus quāmodum Philomenam Carinus propriis

Prouides n̄ Ambis. Magnarum rerum desiderium: & appetitus ambitio dicitur. o Vale. Confirmata re factis & a personis deliberatiua nascitur.

Vid igitur sibi vult pater. Hec signa deliberationem continet. Dauus & Paphilus: & bene igitur. si n. fal se sūt nuptie. a Quid igit. Stomachose et hoc dixi: sibi vt ille qui vult concursu ad amicum. b Si id succēseat. Id ob id: post id. c Neq̄ id iniuria. Neq̄ adeo iniuria sibi videbitur: vt se iniuste ipe contemnet. d Ad nuptias perspexerit. Perspicere ē ad pleniū & p̄fecte videre. e Tum ille turbē. Ille ad terrore rettulit. f Quid vis patiar. Hoc est patiar me vxorē ducere. Quid vis pa. Sūt q̄ qd vis. pro quocq̄ euenit intelligant: quia dixerat. Adeo me ignauū putas alii p̄nūciat: vt sit sc̄sus & qd vis me facere. an: vt b̄ patiar vxorē mihi dari. g Pater ē Paphile. Hoc vultuos p̄nūciā dū est: et mire pater dixit: vt ipso noie videtur habere aut cōstitatē: & veluti dormi

pamphilus: Dauus. Vid igitur sibi vult p̄: cur simulat. Da. ego Dicā tibi: si id succēseat nē q̄ n̄ dat tibi vxorē. Chremes: ipse sibi eē iuuis videat: neq̄ id (rem Iniuria priusq̄ tuū vt sese h̄eat aīum ad nuptias Perspexerit. s̄ si tu negaris ducē ibi culpā i te trāffer Oem tū ille turbē fient. Pa. qd vis patiar. (ret Da. Pater est paphile. d difficile est ei verba dare. tū Hec sola est mulier. dictū ac factum inuenerit Aliquā cās: q̄ obrē eiiciat oppido. pa. eiiciat. Da. cī Pā. Cedo igit qd faciā daue. Da. dic te ductur. to Pa. Hē. D. qd ē: Pā. ego ne dicā. D. cur n̄. Pa. nūq̄ Faciā. Da. ne n̄ ega. Pa. suadē noli b̄. Da. ex ea re qd Fiat vide. pā. vt ab illa excludar: hac p̄cludar. Da. n̄

to dictū ac factū inuenerit. p iuenier. p̄iunctio p mō indicatio vsus ē: & h̄c honesta locutio. k Quāobrem eiicit o. Calide ad cū piculū se conuertit: cui plus amator timet quā sibi: iō vicis statim: apparet autem Dauū male suaderet quia tū caueat Paphilo: tu cū maxime formidet senē. I Oppido. Ex ci urate. m Eiiciat. Mi ras. & stupet Paphilus: n Cito. Illo admirati. Hoc enī cōfirmat: addit die & tēp̄ celeritatis. i o Cedo: Singularis numeri est: cetera ipa plura his tm̄: vt salue saluete. p Dic te ductur. Pronū tu. dic quasi rē facile: & nullū p̄iudicū. Dic te ductur. h̄ ē qd ab initio n̄ rebat. q Ego dicā. to ego emphasi habet: hoc est vt quē nō oporteat dicere: vel quē nō cōueniat fallere: atq̄ mētiri. r Cur nō. Nō interrogat sed facilitatē ostendit. s Nūq̄. Plus h̄ negat: onis q̄ nō. t Ex ea rē

tātē & oblitū p̄tatis paternē his rebus excitat. Pater Pamphile: Resistere difficile est. Hec sola est m̄lier. Pater est. A necessario argumentū difficile est resistere: hoc est cōradicere Paphilo difficile: perniciosū Glycero. h Sola aut sine defensoribus propriis: & sola: & mulier dixit. Sola sine auxilio: ac p̄ b̄ deserta. D difficile est cōradicere. deest resistere. i Dictum ac factum inue. Prouerbiū. celeritatis: vel cū

Mire hac cū p̄onoie significat dicēs ab illa. illic nec sexuliferuauit: ne vxor esse videatur: & ex serarum translatione cōcludar dixit. vt alibi. Conclusam hic habeo vxorem factuam. v Vt ab illa excludar. i. ex Nō illud in fert quod intelligit Dauū dicere. x Nempe si esse hoc opinor zē. Cōiectura atq̄ diuina rō: an hoc: an illud vēturū sūt. Nempe sic

Secundus Actus

esse opinora limitatiōe
nulla nō dicitur em hoc
nempe a possibili.
y Cedo q̄ ad obiurgatō
bit. C̄ do singulariter tā
tum: cetera pluraliter. Cedo
quid obiurgabit: ab
vtili: 3 Hic reddes om
nia: Hic aduerbiū loci
nō est: sed aduerbiū tem
poris. vt Vir. Hic anim⁹
grauis atq. a. m. a.
a Reddes. Facies: resti
tues. b Incerta vt s̄
ent. Hic est euentus sine
omni periculo: hoc ē sine
duceda Philomena
c Nec tu ea cā min. zē.
Hoc ē quod supra id mu
tauit: qm̄ me imutatum
videt. Nec tu ea cā mi
nueris: quia pmisisti te ef
se ducturū. d Ne is
mutet sententiā Chremes.
Scilicet ne is mutet: ad
consiliū redit: & coniu
git euentum. e Patri
dic velle te: vt cū veti. i.
ne. Sed ne securus quod
nō sit Chremes daturus
filiā suā parui faciat irā
patris: & neget vxorem
ducere: v. pote fretus ne
minē aliū sibi commissurū
coniugē. f Nā quod
tu speras. Sūt qui speras
pro timeas habeant. Nā
quod tu speras: illi da
tus. g Propulsabo.
Hoc est causam manem
eie monstrabo. i. offen
dam nihilominus te esse
ducturū aliā vxorē: etiā
si haec non duxeris Pro
pulsabo. Flegāter pro id
quod est repellā.
h Vxorē his moribus.
Deest aliquid: vt sit his moribus agentis: aut his moribus
pregitō: Vxorē his moribus dabit nemo. ne alit. ram que
rat. i Inueniet inopē. Inueniet inopē. sed ne
inopē quārat inueniet ino: em sunt. g. dici pu
tant inueniet inopē potius: q̄ te corrumpi sinat. k Sed
f. t. equo animo zē. Hoc est etiā in paratis nuptiis.

Ita ē: nēpe sic hoc ē opinor dicitur patrē.

Ducas volo vxorem hodie. tu (ducam) inquis.

Cedo: quid iurgabit tecum: hic reddes omnia.

(Que nunc ei sunt certa consilia) incerta vt sient

Sine oī periculo. nā hoc haud dubiū ē qn Chremes

Tibi non det Gnatam: nec tu ea causa minueris:

Hec que facis: ne is mutet suam sententiam

patri dic: velle te: vt quū velit tibi iure irasci neqat:

Nā qd tu speras, ppulsabo facile. vxorē his morib⁹

Dabit nemo. i. ueniet inopē poti⁹ q̄ te corrūpi sinat:

Sed: si te equo aīo ferre accipiet: negligentē feceris.

Alia ociosus quereat: aliquid interea acciderit boni.

pa. Ita credis. DA. haud dubium quidem est id.

PA. vide quo me inducas. DA. quin tace?

PA. Dicam: puerum autē ne reciscat mihi esse

Ex illa cautio est: nā pollicitus sū susceptur⁹. DA. o

Facinus audax. PA. hanc fidē sibi me obseruauit: (q

Sciret se non deserturum) vt darē. DA. curabit, sed

pater adest. caue te esse tristē sentiat. DA. faciam.

παλας: & Hora. Dicā & alcidē: puerosq; ledē. s Causa
tio est. Cauuōe op̄e hoc ē cauedū ē. t Nā pol. f. zē. Pro
missio: & pollicitatio eādē vim hnt: s̄ pollicitatio maior: al
f. ue. atōis ē. v hāc si Ordo ē: vt cū hāc fidē sibi darē me
obseruauit: q̄ sciret nō desertur⁹ se. x Curabit. Nō curabor
sed ipsōnat cū difficultate qd̄ q̄ si arduū: & gūe oñat.

Reuiso quid a
gāt: aut qd̄ ca
pient cō. Hec
segra nodum
inicit erroris
fabule: & periculū comi
cū: facit etiā executionē
consiliorū a Reuiso
quid agant: aut quid ca
pient cōsiliū. Quid agāt.
Aut bus opus est. Quid
captent. Prudentia & fa
g. citate: & quod supra
dicit nō poenitit idē re
petere: obserues filiū: qd̄
agāt cū illo qd̄ cōsiliū captet: qd̄ ei prudēter dictū fuerit n̄ pi
get repetere. Actio tm̄ ex his tribus cōstitit: cogitādo: dicen
do: gerendo. Reuiso: Redeo vt videam. Quid agant. quid re
spōdeat: quid dicant. b Hic nūc nō dubitat. Nō dixit se
nex: aut pater: sed hic cū odio: qm̄ aīo aduerso loquit.

Simo. Dauus. Pamphilus.

Reuiso qd̄ agant: aut q captent consilii.

DA. Hic nūc nō dubitat qn te ductur⁹: neges

Venit meditatus alicunde ex solo loco,

Rationem sperat inuenisse se:

Qua differat te. pro in tu fac apud te sies,

phis. Miseram me differor doloribus: hoc est in diuersum
rapit: dilipat. e Pro in tu fac apud te sies. Ne non time
at cauet Dauus: sed ne amore a consilio suo alienetur Pam
philus. f Apud te sies. Præparatus: cui contrarium est:
non sum apud me.

c Ex solo loco Solo de
fero: v. hi meditari facili⁹
possit. Et orationem di
xit: quod q̄ si ad plenum
cogitari potuisset: quip
pe meditatus alicunde
Ex solo loco: Menander:
Venit medicatus alicun
de. Terror obiurgaturū
patris hortatio ei ad p
mittendū Pamphilo qd̄
iubetur. d Qua deli
ferat. Disturbet: & in di
uersum ferat. Virgil⁹: At
q̄ arida. c. d. n. Et i adē

Modo
et. v. 100
i. Post
Pellim. A
i. Nunc
vbi curat
Pro
q̄ nō
quam
remur

Modo ut possim Da
ue. Ut pro ne no.
k Possim. A possibili.
Possim. Apud me esse.
l Nunquam hodie. Ab
vtili euentum. Nunquam.
Plus asseuerationis habet
q̄ no. ut Virgilius. Nun
quam omnes hodie mo
riemur multi.

Pā, Mō ut possi daue. Da, crede inq; b̄ mihi pā
Nunquā hodie tecū cōmutaturū patrem (phile
Vnum esse verbum: si te dices ducere

bitus. hoc est em̄ verba
mutare. Cōmutaturū
tercaturum. Sic in phor
mione. Tua non cōmu
tabis verba inter nos ho
die hoc dabis: atq; acci
pies: id est iurgabis. Ego
puto commutare verba
hoc esse pro bonis dictis
hoc esse pro maledicta cōpell.

Cōmutaturum patrem: iurgū ha

mala ingerere: hoc est iracundia in maledicta cōpell.

Herūs mē relic̄is
rebus oibus. p.
Vide q̄ mire eū
oēs cōsulo con
silio sibi agere v
deatur: tū oēs rerū exit
inopinato ludificantur.
Herus mē. r. o. Ad hoc
venit Birria: vt in mee
rore p̄culcet Carinū: et in
hac scena q̄tuor p̄sone si
ne ip̄licatōe intellectū lo
quūt. a Her. m. ip̄ont
tur man^o reb^o: cū p̄fici
id qd̄ cepit. vt Vir. Im
p̄ont regina manū: reli
quū vero res. Quū im
perfectū dimittunt. Item
Vir. Atq; opere i medio
defixa. r. a. Her. m. r. r. o.
Adeo p̄posuit hoc nego
ciū reb^o oib^o: b̄ Pam
philū hodie. o. Obserua
tio duplex est: vel captio
nis: vel obsequii. c̄ Id
p̄terra z̄c. Necessē est:
aut altere esse sup̄uacū:
aut p̄pterea p̄ accipien
dū. d̄ Hoc agā. In ge
stu est: nā est figura cor
pons obseruātis qd̄ aga
tur. ē Vtrūq; adeē vi
deo. Et Dauū & p̄phi
lū. f̄ Quasi de ip̄ro. z̄c.
Interest e^o q̄ rep̄te aspe
xerit: nā videbitur nihil
dolose locut^o: vt respa
xit ad vrbē: quia dixit de
improūso. r. ad eū. f. ne mediata
intelligat habuisse cōsilia. ḡ Hodie vxorē. d. v. d. v. No
lo: & volo: min^o imperiosa: & superba dictio est: vt alibi;
Pūces ceteros purga, d. v. m. a. f. l. p. v. c. v. e. p. volo.

Birria: d̄ imo: Dauus: Pamphilus
Herūs mē relic̄is rebus oibus iussit p̄philū
Hodie obseruare: vt qd̄ ageret de nuptiis
Scire: id p̄pterea nūc hūc veniētem sequor.
Ipsū adeo p̄p̄sto video cum dauo. hoc agam.
Si. Vtrūq; adesse video. Da. hem serua. Si. p̄phile
Da. Quasi de improūso respice ad eū. Pa. hem p̄.
Da. probe. Si. hodie vxorē ducas (vt dixi) volo.
Bi. Nūc nostrā timeo p̄ qd̄ hic r̄ndeat. (Bi. hē.
Pā. Neq; istuc: neq; alibi tibi vsq; erit i me mora.
Da. Obmutuit. Bi. qd̄ dixit: Si. facis vt te decq; quū
Istoc qd̄ postulo ip̄etro cū grā. Da. sū ver^o. Bi. her^o
Qz̄ tū audio ab vxore excidit. Si. I nūc iro ne i mo
Quū op^o sit lies. Pā. eo. Bi. nllā ne i re eē cuiq; (ra
Hoim fidē: verē illud verbū ē: vulgo qd̄ dici solet

h Nūc nostrā timeo pa
re. q. r. In me mora: recu
satus est magis q̄ volētis
ascensio: ea signis ac tēp
da: si penitus cōsideres.
i Hem. Percussus hūc dī
cto Birria interiectione
magis q̄ verbo exclama
uit. k̄ Quid dixit: No
ta Birriē personam quat
rā: sed non admixtam.
l̄ Quū istuc quod po
im. Numis obsequenter
locutus est pater: & po
stulo. Pro iubeo. & impe
tro. pro extorqueo. po
stulo iuste volo. Perim^o
enim que precario. postu
mus imperiose. postula
mus iure. m̄ Impe
tro. pro cum impetrem.
n̄ Sum verus. Id est ve
ridicus: vt falsus: pro fal
sificus o Herus quan
tum. a. ab. v. ex. Credere
spe dicunt: qui leuati ani
mo a summo ad inferio
ra labunt. p̄ Vxore.
Hoc est matrimonio ac
nuptiis: Vxore excidit.
Quod gr̄ci dicunt.

ḡ Nulla ne in re esse z̄c.
Nō in nullis terris: sed ne
in terris: neq; i personā
vt Vir. Nusq; tuta fide:
& i amore fracta cēt ab
eo que subisset. b. c. e. p. audierat. alibi Terē. Cui^o tu fidē in
pecunia p̄p̄xeris veteris ei q̄ba credere: vbi qd̄ mihi nihil
eēt hic ad rē p̄p̄xerit. verū illud verbū est: id p̄uerbium. &
sententia: & sic veteres verbum pro sententia.

Secundus Actus

r Omnes sibi malle me
 lius q̄ alteri. Sic alibi.
 Proximus sum egomet
 mihi. s Ego illā vidi:
 v. f. b. Hic corrigi a poe
 ta quod per iracūdiā di
 xit. Paphilus. Aliqd mō
 stri alunt. t Forma
 bona distinguitur.
 v Memini videre quo
 equior sum. Et memor
 sum me vidisse: aut memini videre: & nō videre: hoc est in
 telligo: scio: aut memini quod viderim: memini videre pro
 vidisse. Ennius. Memini me q̄ fieri pauidum, Alibi: Sic me

Oēs sibi eē meli⁹ malle q̄ alteri. ego illā vidi yginē
 Forma bona, memini videre: q̄ equior suz paphilo.
 Si se illam in somnis q̄ illum amplecti maluit,
 Renunciabo: vt pro hoc malo mihi det malum:

mini videre noui pbat
 re x Quo xior sum
 Quo hoc est quare xqu
 or Paphilo beniuolenti
 am nō iratus: vd min⁹
 iniquus: y Si se illā
 in somnis: per noctem
 ait. Vir. Libera dies forma
 nicz pares v. f. h. vt Plau
 tus. Miris modis ludos
 faciūt hoib⁹: mirisq̄ exē
 plis oia in somnis: s Mihi det malum. Quia vulgo
 dicitur cū illa manere: cum illa dormire, alii in somnis vigi
 lans: sed melius per noctem

Nunc me credit, a. f. f. Hec se gna dolos continet vri
 usq; psonę: quibus vtracq; capir & capir miro mō.
 a Hic nunc credit aliquā sibi fallaciā. Dauus ita vi
 delo loqui: vt nullus spectator audiat: sed hoc ait: vt
 velit audiri a sene. b Gratia. Gfa veteres p ca
 sa ponebāt. c Quid Dau⁹ narrat. Videt illi blādi⁹ locut⁹.
 esse d Aequē quicq̄
 nunc qdē: Bū nunc qdē:
 sifiter nūc nihil: vt pau
 loan: cū dixit. Id pplus
 curat. f. Aequē qdē nūc
 quidē: hoc est nihil.
 e Nihil ne. hē. Hē inter
 iectio est irati: aduersum
 eū q̄ negat se aliqd locu
 tū esse: simul qd sit: eque
 quicq̄ nūc qdē senex ex
 plicādū dat. Nihil: & est
 antiquorū p nihil.
 f Nihil pror: Id ē neq;
 prorsus: nihil prorsus dē
 in q̄ nīsa ē ambiguitas:
 & est cōfirmatio negati.
 g At q̄ expectabā qdē.
 expectamus tā bona q̄z
 mala: speram⁹ bona.
 h Preter spē. e. Preter p
 cōtra: vt pter gratē tuā.
 i Hoc ma. ha. vi. Ironi
 cos viri dixit defessum se
 nē: mō em̄ viri iocularit
 dixit. Virum ad vituper
 ationem cum ironia ad
 laudē mō sumit ironia.
 k potis ne m. v. d. Inte
 grū potis ne p potis. vt

Vir. Nec pot⁹ ionios. f. x. f. & deē illi: ē em̄ nomē pot⁹: & fa
 cit potis potior potissim⁹. I Nū il. m. 2. Quippiā signi
 ficationē minime rei. m Propf. Hec oia pnomib⁹ bū
 molita sūt: etem̄ atrocita sūt: si cū suis noib⁹ nuda ponant.
 n Huiusce hospite. Nō meretricis: & consuetudinem: nō
 amorē dixit. ita omnia extenuat: vt Dau⁹ audeat pstitol.
 o Aut si adeo bidui
 est: aut tridui: bū ait si
 adeo: ne si sibi oino nega
 ret: cur igit tristis ille dī
 ceret. p Solllicitudo:
 Propter turbationē.
 q Nostin. In significat
 onē multos: q̄ cōpēdo
 facim⁹: nostin dicimus.
 r Eā rep. Retrauit: q̄
 putare purgare ē: vti &
 arbores & vites putare
 dicim⁹. s Via. Cons
 filio: rōne t Laudo
 Senex iudicis & credit.
 v Dū licitū est. Et lei
 tū est ei per te: hoc est dū
 tu pmissisti: et mire h̄ vt
 tur verbis senis ipse em̄
 supra dixit. Dum tem
 pus ad eā rē. t. f. a. u. e. f.
 Dum licitum est ei: sic &
 placitum: & pudicum
 dicebant: quæ nos pla
 cuit puduit. x Dum
 etas tu. Dū esset etas im
 matura nuptiis.
 y Tulit. Duo s̄ ignifi
 cat: attulit: & abstulit
 passus est: & pertulit.

Dauus: Simo.

Nunc me credit aliquam fallaciam
 Portare: & ea me restitisse hic gratia;
 Si, quid dauus narrat: Da eque quicq̄ nunc quidē.
 Si. Nihil ne: hē. Da: Nihil, prfus. Si atq̄ expectabā
 Quidē. DA. pter spē euenit scio. b male hz virz.
 Si. potis ne mihi verum dicere: DA, nihil facilius:
 Si. Num illi moleste quippiam hē sunt nuptiē.
 Propter huiusce hospite consuetudinem.
 DA. Nihil herde, aut si adeo bidui est: aut tridui
 Hec sollicitudo nostin: dein desinet:
 Etenim ipsus secū eā rem recta reputauit via:
 Si, Laudo, DA, Dū licitū est ei: dūc⁹ etas tulit:

Tum id clam ca. Bene clam: quia nunc liquido apparet Pamphilum voluntate propositum mutasse. Tum id zc. Mi re: vitur senis verbis. Ipse em supra dixerat: du tempus ad e. r. f. a. v. c. f. a Nunc vxore opus est. a. a. v. a. Quasi de nunciatioe quada necessitatis seni imposte. b Appulit. Ec hene appulit: quasi ab iactatione fluctu marii estus: has em tempestates habet amor: & sic dixit ad vxorem animu appulit: vt supra animu ad. f. a: c Subtristis. v. e. a. m. Sub temperamētum est plang pronuncia tōis: vt subridet: non ad plenu tristis: aut ridet vt confessionem eli ceter. Subtristis. a. v. m. Mire seruatum est i ado lesce te libero & in amatore nam & honesto iuueni nō cō gruebat versipellis vul tus: et in amatore abfur dum fuerat ingenium ce lare tristitiam. Ita q nec ad plenu tristis fuit. ga dixit occultada res erat: nec gaudiu fuerat: quia ingenu & amatoris ne cessitas in tristitia retra har. d Sed est quod succēfeat tibi: Quod ille summo ad imū oppo sit: hic cause deriuatio: nē opposit: e Quod succēfeat tibi. Succēse re potioris est: succēse re in re graui: et iusta irasci. f Puerle ē Apparet Da uū nunc qere qd respō deat: & ad quā causam deruet auersa suspitione tristitiam Pāphili: quā ai aduertit senex. Puerle est: n hil ē: vt magis iō suspendit: vt senex au dire desideret: an ga nec dum cōmētus est causā contra repetendam ppo sitioni senis. g Nihil est. videtur inuenire nō posse. h Ait nimium perparce facere sumptū: Mirum ipsum dicere veluti fecit: & nimiu perparce facere sumptum: pepercit ne diceret forside: & perturbaci iudiciū est: quia se ipsum pro nomine posuit. i Meorum equalitū po. Aequalium etate: potissimū dignitate: etem potis. tior.

tissimus facit. k Nunc & quod dicendum hic fiet Bene hic: vbi non sit adolescēs. l Tu quoq; perparce. Bū quo q; Quasi dicat. Cū ille parceret: quod pueriliter succēseat: tu quoq; peccas: perparce nimium faciendo sumptum. Tu q; perparce nimium. Et perparce & nimium cum vnū suffi ceret nimiam vituperationem inducūt. Perparce em: & ni miū vituperatio est: vt ne quid nimis. m Non laudo. a Quia perparce: & quia nimium: nam parce agere laudis ni mium peccat. Non laudo. Magna moderatione nō laudo dixit potius q; reprehēdo: vel vitupero. o Commoui. Ideo cō moui: quia argumenta dixit senis: quibus prodī tur non esse veras nupti as. Cōmoui. Supra sol licitauit dixit: modo cō moui: & cōmoui dixit apud se: vt spectator au diat non senex. p Quid nā hoc rei est: Verba sunt secum cogi tantis senis: aut de his q nūc locutus est Dauus: aut de aduentu muliere: que in segnam veniant. Quid nā hoc est rei. Pula fatus est senex argumen to falsarum nuptiarū: paululum obsonii: tāq; se illuderet Dauus. q Quid hic vult veterator sibi: Veterator est vt in asturia: & q vna re callidus: et hi duo ver sus ostēdunt falsarum esse senem ex argumen to falsarum nuptiarum: illo argumento: qd ait: paululum obsonii: tāq; se illuderet Dauus. Sūta ergo verba (vt dixim) secum cogitantis senis: aut de his que nunc Da uus locut est: aut de ad uentu mulierum: que in segnam veniūt modo: r Nam si hic est mali

Amavit: tum id clam cauitene vnq; infamie
Eares sibi esset: vt virum fortem decet:
Nunc vxore opus est: animū ad vxorem appulit.
Sl. Subtristis visus est esse aliquantulum mihi
Da: Nihil ppter hāc rē, sed est quod succēfeat tibi.
Sl. quidnā ē: Da. puerile ē, Sl. qd est: DA. nihil est.
Si. Quī dic qd ē: Da. ait te nimiu pparce facē sūptū
Si. Me ne: Da. te: vix (iq;) dragmis ē obsonat^o decē.
Non filio videtur vxorem dare: quem (inquit)
Vocabo ad coenam meorū aequalium potissimū:
Nunc: & quod dicendum hic fiet, tu quoq; pparce
Nimium, non laudo. Sl. Tace.
Da. Commoui. Sl. ego istec recte vt fiant videro.
Quidnā hoc rei est: quid hic vult veterator sibi:
Nā li hic mali est qd q; hem: illic est huic rei caput.

quicquam. Si promissa non compleuerit Pamphilus.
s Illic est huic rei caput. Caput est origo: & summa vni us cuiusq; rei. Vt Virgilius. O laui caput horum et causa ma lorum.

Tertius Actus

Ta pol quidē res est vt dixi Lesbia. In hac scena nouo modo cessante Dauo: fallitur Simo per nimiam sagacitatem suam: simul in hac scena id ait poeta vt ad nuptias faciendas magis accendat Simo: & quadam industria: quaedam agit velut casu euenit: vt nunc suspicio senis. In multis enim oeconomia comicorum poetarum ita se habet: vt casu putet spectator venisse quod consilio scriptoris factum sit. Ita pol quidem res est vt dixi Lesbia: Hoc sermone quem habent ingredientes scilicet apparet principium: quod enim auditur non quod incipitur inueniri dicitur. Ita pol. q. r. e. vt productio est narratiua ad explendum more potius iusturandum: & dixit: & dixisti legitur.

b Fidelem haud. Fidelem maluit quam fidem dicere. Fidem enim honestam dixisset. **c** Ferme Pro facile posuit: et ferme fidelitatem significat: quia sunt verba extenuationis. **d** Inuenias virum. Secundo pro tertia persona posuit: pro inueniat quis: vt inuenire possit. **e** Virgilius. Migrantes cernas totaque exurberet. **f** Ab andria haec ancilla est. Simpliciter dixit: ab andria est: pro andria est: nam & vsu sic dicere solemus: ergo ab andria est: hoc est andria fauet: andria est ergo: vt cum dicimus: ab illo est: hoc significamus: illi fauet: illi accommodo suffragium. **g** Sed hic Paphilus. Semper sed contrarie sententiae significatio est: & bene hic: vt ostendat de illo fuisse sermonem. **h** Hem Interiectio est accipientis verba & admirantis. **i** Vinam hic surdus. Comice et faecet: aut hic surdus ne audire possit. Aut haec muta facta sit: ne possit dicere. Aut h. f. aut haec. m. f. Syllepsis per genera. **n** Iussit tolli. Hec est fides: suscipi istos legitimos faciunt partus: & sublatio matris est: patris tollere. **k** Iuppiter quod ego audio Bene rursum adducitur ad desperationem senex Mithridatis verbis I Actus est. In summa rerum desperatione ponitur actus est. l. peristi: haec res secundo ius civile dicitur: in quo caueat: ne quis re acta apud iudices repetat: sic ipse in phormione. Actus enim autem ne agas. **m** Bonum ingenium nar. Ingenium naturam. **n** Quid hoc. Secundo senes deestem rei est. **o** Demes ex peregrina. Per apopsiopelin acta cogitant: reliquum sic pronuntiat: quasi reatum consilio: & bene audio: quia demens est quod amat. **p** Ex peregrina. Id est ex meretrice. Mulieres enim peregrinae inhonestae: ac meretrices habebantur: sic ipse alibi. Samsa mihi mater fuit. f. ca. h. r. et seruus potest taceri: hoc quidem potest haec meretrice habuisse matrem. verisimile est. **q** Ex peregrina. **r** Deest enim: vt filium suscipiat: aut aliquid tale. **s** Vix tandem. s. s. Pulchro colore indu

Tertius Actus.

Mithridatis: Simo: Dauus: Lesbia: Glycerium:

Ta pol quidē res est (vt dixi) Lesbia:

Fidelem haud ferme mulieri inuenias virum.

Si. Ab andria ancilla haec. quod narrat. Da. ita est

Mithridatis. Sic hic paphilus. Si. quod dicit. Mithridatis. firmavit fidelem.

Si. Hem. Da. vt in haec surdus: aut haec muta facta sit.

Mithridatis. Nam quod pepisset iussit tolli. Si. o iuppiter quod audio.

Ego: actus est: si quid haec vera predicat. LE. bonum (dico)

Ingenium narras adolefcentis. Mithridatis. optimum. h. scilicet me

Ne in mora illi sies cum opus sit. Les. sequor Da. quod (intro):

Remedium nunc huic malo inueniam: Si quod hoc adeo est

Demens. ex peregrina iam scio. ah vix tandem sensu stolidus.

Da. Quid hic fecisse se ait: Si haec mihi primum afferat

lam ab hoc fallacia: haec simulat parere: quo cremetē

Abstereat. Gly. luno lucina fer opem. serua me obsecro.

SI. Huius tam cito. ridiculum. postquam ante hostium

Me audiuit stare appropinquat: non fat

Commode diuisa sunt temporibus

Dauus tibi. Da. mihi: Si. Nunc in memor es discipuli:

DA. Ego quod narres nescio. SI. hiccine si me paratum

est: poeta ostendit: non minus falli suspiciosum: quod stultum est: huic enim veritas fallacia videtur: dum nimis est acutus ac perspicax: ex hoc est quod ab euentu fingit potest. non enim in Dauo est sic errare nunc senem. Vix tandem sensu stolidus. Quinque sunt sensus: quorum duos visum: & auditum magis nos sensibiles habemus quam pecora. Vnde Cicero. Non solum videamus: sed & audiamus: pleneque sentiamus: quasi ad tactum retulit: quo etiam pecora impelluntur ad sensum: duabus ergo rebus scimus: aut ratio: aut sensu: quibus maxime per

stam ceteris animalibus. ergo senex se non sensu: non ratione sensibile: sed veluti calcariibus: & suis multis punctum ait.

r Hec primum. a. i. m. Satis se sagacem senex ostendit: quando praecepta ipsa: inceptione senex comprehendit. Hec pri. Bene primum: quasi ex multis fallacis quas parauerat Dauus. **s** Quo Chremete. Quo quare.

t luno lucina fer. o. Lucina ab eo. quod in luce producat: & gemina vota sunt: vt partus & paries feruet. nam fer opem: propter partum: serua me propter parientem dicitur. luno lucina. f. r. e. Nota hoc verbum tuum: vt oes puerperas in comediis. nec alias induci loqui in profectis: nam haec vox post scenam tollitur.

v Fer opem. Propter quod lucina est: inde oblitus quod opem tulerit.

x Serua me obsecro: Hoc extra etiam haec potest statim luno attribuitur: quod illa menander Dramam appellat: & sentiat hoc in Buccolicis Virgily.

y Huius tam cito. Tam cito vt felicitate partem ostendat incredibile. Tam cito. Ad reprehensionem.

z Ridiculum. Ad irrisionem: & inspicere ridiculum sicut ad uerbum: an nomen: vt sit vide hominem ridiculum: sed aduerbum est magis.

a Non fat comodo diuisa sunt tem. Comfusa sunt ubi omnia inquit: nec vnus quodque suo tempore gerit: quare proderis. Non fat. Non satis.

b Diuisa sunt. Digressa

& composita: & distributa. Temporibus. Id est per tempora. **c** Mithridatis. Adhuc Dauus non percipit. & huiusmodi. Cum ille loquitur: ille agat mihic. **d** Nunc in memor es discipuli. Mithridatis: & Paphilus per quos omnis agit fallacia: huius ergo discipulos imperitos ostendit: & magistrum Dauum: quia supra dixit. Tu si quis magistrum cepit ad eam rem improbum. Alibi hic Paphilus significare putat discipulum: quia Dauus magistrum nomen est: ad aliquid sunt discipulus & magister: & nunc discipuli genitium est singularis casus. Alibi notatum pluralis putat: vt discipulos dixerit omnes per quos agit fallacia secundo illud. Tu si quis magistrum cepit ad eam rem improbum. **e** Ego quid narres nescio. Quasi fabula sit non in memores: discipuli desunt nunc: & huiusmodi discipuli: quia supra magistrum

fecit. Ego quid narres
nescio: semper ita rident
Dauus seni. tanq; non
intelligat quid loquar:
f Hic si me imperatū.

In veris nuptiis adort^o eet: q; mihi ludos redderet.
Nunchuius periculo fit: ego in portu nauigo.

nunc. g Adort^o eet.
Adorti d; q ex insidiis
repere inuadit. dictū ab
eo qd corpa ingrediētū
exurgat subito: atq; in
crefcāt: Adort^o. Aggre-
fuit metaphoricof

Redit ad illam sententiā
simul sceleratus Dauus: si quid consiliū habet: vt consumat

fus. oia hęc ex tranquillitate maris dicta sūt metaphoricof

Lesbia: Simo: Dauus.

Adhuc Archi-
lis que assolēt
q. o In hac seg-
na spectat q;
re exp̄sa sic

consuetudo medici: vel
medicæ egredientis de
egri domo. Nam veni-
ens de negotiis eius lo-
quitur: abiens de mor-
bo: & hęc sunt preter
que dicunt
a Adhuc ar-
chilis que. Sicut veteres
scribebant adhuc quā-
do incerti futurarū res
ex presentibus rebus: fir-
ma. intimabant: quod
est genus certissimi pro-
missionis & cautę. Ad-
huc arch. q. a. Medicina
aut in ratione: aut in cō-
suetudine: aut in exem-
plis. b Assolēt. er-
go consuetudinis est: o-
portent rationis.

c Signa esse ad salutē.
Deest hęc: aut per-
tinentia: sic in heauto. Atq; hęc sunt ad virtutem omnia. er-
go absolute dixit vt desit aliquid tale vnde & nos dicim⁹
Quid ad rem: vel quid ad me. d Nunc primū fac istec
vt lauet. Imperitię notantes Menandrū aut Terentiū: ip̄vl
tro imperitiā inueniuntur: nam & ille.
a consuetudine non recessit: vt cū lauisse se ait: non lauisse a
parte totum significet: sed Terentius propius ad significati-
onem accessit ista dicendo: ne pudenda nominaret: & sunt
qui adhuc Archilis correptionem esse nimū sollicitę nutri-
tis putent: quod ego nō probo. e Fac ista vt lauet. Ista
hęc puerperio sordebāt: quidā istā: ip̄am puerperā dicunt.
sic em̄ & Menander.
tur: quod non continuo: solent post puerperū lauare: sed di-
ebus omittit. f Quod iussi date bibere. & q. i. d. Cōsue-
tudine magis q; ratione dixit: pro date ei potionem. Lucili⁹

Adhuc archilis que assolēt: queq; oportent
Signa esse ad salutē: omnia adhuc esse video.

Nunc primum fac istec vt lauet: post deinde
Quod iussi ei date bibere: & quantum
Imperavi: date: mox ego huc reuertar. perecastor.
Scitus puer est natus pamphilo. deos queſo vt sit
Superstes. quando quidem ipse est ingenio bono:
Quūq; & huic verit⁹ ē optiæ adoleſcētī facere iuriā.
Si. Vel hoc quis nō credat (q te norit) abs te esse ortū.
Da. Quid nā id est: si nō iſperabit corā: qd op⁹ factō

in quinto. Date bibere
simo. Date bibere. Nā
duo verba vna coniu-
cta nullā habent signi-
ficationem sine nomine
aut pronomine: vti di-
cas. dic facere. Qd iussi
date ei bibere: & quan-
tum imperavi: & quali-
tatē: & modū rei dixit.
Quod iussi date zē. Vt
auctoritatem: & factan-
tiā medicorū imitē d; i-
cendo: Quod iussi. non
sufficiebat: sed etiā im-
peravi dixit. simul hęc
sol: n: medici promitte-
re: vt frequenter. Mox
ego huc reuertor. scitus
puer: satis obſterici est
adhuc incertum qualē
dicat: atq; (vt ſea d; cā)
a matre sanguinolē-
tū nō pulchrum: quod
ipsum nimium videre
cito dicere: sed scitum p-
nunciat: ideo subaudi:
vt opera precium ma-

gis accipiat. g Perecastor. Per Castorem: & Pollucē or-
natua sunt iurandi apta fecminis: & natus ē Pamphilo d;
xit: Vt Vir. Quem Dardanio Anchise. v. l. a. v. h Scit⁹
Eligans: puer pulcher: quem greci κοπιος dicūt. quod em̄
qui sunt hoc scitum: & pulchrū: & est d; gressis. Nam ordo
est perſicitus e castor. vt in hoc per Pol q; paucos.
vt sit per q; paucos. i Deos queſo vt sit sup-
stes: Alias superſtites: superſtites sunt senes & anus: quia se-
nes multis superſtites grate delirant: vnde & superſtitioli: q;
deos timent nimis: quod signum est delirantis: superſtites
nunc saluus. k Quādo quidē. i. e. i. b. Qñ & cū interdū
sunt causales: & qñ pro qm̄ intelligimus. Qñ quidē ip̄e trā-
sit a puero ad ip̄m Paphilū. l Vel hoc q; n. c. Itonia ē. vel
mō nō est diſiūctiua cōiunctio: sed pro etiā poſita: vt apud
Vir. Vel pramo miſeranda manus. t. p. d. & bñ vel hoc: sub

Tertius Actus

audias exceptis illis que reprehendit supra. Abs te esse natū.
Er ontū legit: vt sit instructum cōmentum & cōpositū.
m Non imperab t corā: Coram ad certas personas referē:
ad omnes palā. n Quid opus esset factō: Est etiam im
peratiue dictū. o Opus factō esset puerperē. Datiu⁹ ca
sus est: vt sit ipsi puer
perē coram imperaret.
Quid factō opus est?
Sic em dicimus: qd vis
tibi faciam. Puerperē:
omnis que peperit pu
erpera dicitur.

& non quod pue
rum: sed quod filiū: pu
erpera dicta apud ve
teres: puer puellus: pu
era puella. p Illis q̄
sunt intus: Argumētū
ex eo quod non factū
est cū fieri oportuerit: et
ex eo quod est factum
cum fieri non oportue
rit. q Clamat de vi.
Mire damar: quasi di
cat. maluit clamare: q̄
sine labore imperare.
f O Daue itan contē
nor. Hoc est vsq̄ adeo
ne ita contemnor. val
de cōtemnor. Temno.
ante grēci est. i. cedor
& reuicior: nam veteres
dicebāt sine
p̄positione. s Ita ne
randē. Indignatio ē ad
extimationem reuocā
tis eum dicta vel facta
quo contemnit quis.
t Idoneus. Aptus: &
huic rei natus.

v Aperte fallere.
cito fallere & aperte.
x Fallere incipias.
Aut certe sylepsis falle
re incipias y Salte
accurate. Et mire salte:
quod ponitur in despe
ratione r. r.ū. primo em
fuerat hortatum Da
uū: vt non conaret fal
lere. Saltem accurate.
zeugma a superiore.
z Certe si rescuerim.
Et vtrū pro cū rescuo
rim: an quia stultū me
putas. Certe hercle nūc
huc se. i. f. huc. Hoc ita di
citur: vt audiat specta
tor: non vt Simo.

a Edixit tibi. Hinc il
lud reddat. Edico tibi.

ne temere facias: b Int erminatus sum ne faceres. Pro mi
natus sum. Plaurus in Aulularia. Interminet sola sibi.
c Num veritus. Verē liber: metuit seruus: & deest es: apta
edipsis ita sciens. alibi. Non simultatem meā reuereri.
d Quid rettulit. Rettulit: profuit: vel interfuit: & producē
re syllabam: & est sensus: sic contempstisti: quasi non tibi cō
minatus sim. e Teneo quid erret. Et quid agam habeo:
Hoc dixit nō vt Simo. sed vt spectator audiat. hoc deniq̄
senex probat dicens. Daue quid taces: & quid agā habeo: et
qd rñdeā scio. f Quid cre. Propē qd: aut p̄p̄ quā rē: aut
q̄ mō: aut p̄p̄ qd credas repetit v̄bū ei⁹ qd ait. Credon qua
re adiuvandū pronuntiatione est. g Quasi ubi nō renū
ciata. Nundata cōpositum pro simplicī. h Mihin quis

Esset puerpē. sed postq̄ egressa est: illis q̄ sunt intus
Clamat de via. o daue itan contēnor abs te: aut ita ne
Tandem idoneus tibi videor esse: quem tam aperte
Fallere incipias dolis. saltē accurate: (vt metui) videar.
Certe si rescueri. Da. certe nūc hercle: nūc b se ipūs fallit
Haud ego. Si. edixit tibi. interminat⁹ sum ne faceres:
Nūc verit⁹ es: quid rettulit: credō tibi hoc nūc pepisse
Hāc e Pāphilo: Da. teneo quid erret: & qd agā habeo.
Si. quid taces. Da. quid credas q̄si non renūciata tibi
Hęc sint sic fore: Si. mihin quisq̄: Da. cho an tu te
Intellexi hoc assimlarier: Si. irredeor. Da. renūciatū ē.
Nam qui istec tibi incidit suspitio: Si. q̄ quia te norā.
Da. quasi tu dicas factum id consilio meo:
Si. Certe ei scio. Da. nō satis me p̄nofti et q̄lis si simo.
Si. Ego ne te: Da. sed si quid narrare tibi occepi:
Continuo dari tibi verba censes. Si. falso.
DA. Itaq̄ nihil hercle mutire iam audeo:
SI. Hoc scio vnum ego neminem peperisse hic:
DA. Intellexin: sed nihilo secius defereit mox huc puer
Ante hostium. id ego nunc iam tibi here renuncio
Futurum vt sis sciens: ne tu hoc mihi dicas posterius
Daui factū consilio aut dolis. prorsus a me opinionē
Hanc tuam esse ego amo tam volo. Si. vnde id scis?

q̄. Fauet sibi senex in eo quod se vult perspicacitē videri.
i. Eho an tu te. Eho modo interiectio est admittatis: talis
ad se vocantis. vt eho dū ad me. k Nam qui istec. Qu. i.
vnde: quasi tu dicas factum id consilio meo dicas. Pro cre
das. Non em dicimus nisi quod creditur: ab eo quod sequit⁹

id quod precedit. figur
ra metaleptis a posterio
orib⁹ ad priora: idē alia
bi. Audacter dicto: &
alibi. Feneratum istud
beneficium pulchre ti
bi dices: id ē credes: sci
es. senties. l Non fa
tis me p̄nofti: etiam
qualis sim simo: etiam
pro adhuc: vt Virgil⁹.
Idemq̄ etiam. d. ca. t.
pater. m Ego ne te.
Daob⁹ istis pronomi
nibus ostendit se scire
scire omnia. n Sed
quid tibi narrare occe
pi melius q̄ incipi. d̄
ab occepio. est em occe
pi q̄si caput reuoluitur.
o Fallo. Poest et iro
nicos falso pronuncia
n. potest & falso loque
ris dici: vt Saluti⁹. Fal
so queritur. d. n. f. h. g.
& vocalitatis causa. sic
dixit: vt pleudulo: o
prato certo: q̄si pleudū
le: optate certe.
p Nihil iū mutire. Eni
ni⁹. Hęc dico: nec facio:
vñ & muros dicimus.
quod grēci.

q Ego vñ hoc scio
neminem. Neminē di
cendo maiorem cōtra
mationem facio: non so
lum Glycerū non pe
perisse: sed ē neminē
hic dicēdo ostendit do
mū: & est neminē nul
lū hominē: & nota in
foamino genere etiā
neminem positum.

r Defertur huc mox
puer ante hostiū. Defert
tur quasi dicat nobis.
s Id iā ego tibi nunc
renuncio. Pingit se pro
dere quod ipse factū
est: vt non credat senex
ab eo fieri: quod p̄dix
xit fore. Id iam ego tibi

renuncio here futurū. Re syllabam apud veteres interdum
abundat. renūcio: pro nuncio: & Cicero. Renunciatur mi
hi: renūcio: quasi secretum consilium: vt supra. Renūciatū
est. t Daui cōsilio factam: aut dolis. Comodius & ma
gna cū inuidia dixit Daui: quasi sine eo scire dixisset: vt Vir
gil. Cum Turnus incusaretur dixit. Nulla mora in Turno.
v Prorsus a me opinionem Prorsus quasi porro verus: qd
grēci. Pro p̄p̄o dicunt longum: vel tractum: prorsus pro qua
re positum putant. ego pro eo quod est omnino. Sunt q̄ cō
functionem velint esse. x Opinonem tuā hanc. Hāc cū
tedio dixit: hoc est nimis molestam: nimis suspicacē: nimis
accusatricem: sic dixit hanc tuam. vt Virgilius de apibus. Ve
re suo solē suum. f. f. n. & in adelphis. iam vero omitto De

mea tua istam ita curi
dia. y Audiui &
credo. Loc^o comunis:
an famg credendū sit.
bene subiunxit credo.
non enim audisse ita
tim credere est.

3 Multa concurrunt
simul qui coniecturā.
Restat enim vt mult;
concurrentibus signis
vna coniectura cōsta
tur. a Iam primū
hęc se ex Pāphilo gra
uidam dixit esse inuen
tum est falsum. Secun
dū quod credat senex
& a sūmo ad imū: &
ex factis etiam & di
ctis: & ex rebus atq;
personis sumit argu
mēta. b Postq; vi
dit nuptias parari. Eli
ganter omisit in cuius
domo. c Missa ē an
cilla illico: qd greci di
cunt 17697. nā loci sig
nificatio est: vā breui
tatē tēpotis notans.

d Nihil mouentur
nuptiē. Non perturbā
tur nuptiē: mouentur
differatur. e Quid
ais. Cū intellexerat q
se venterer Dauus ob
uū: inuestūq; inuenit
senē: ita veritate tū: vt
obuā: vt cōprehensus
elabaf. f Quis igit
eum ab illa abstraxit.
Nō frigide intulit di
xisse se: sed est magna
a iueueratiōe: & abstra
xit pprie vt supra Me
a Glycero miserū ab
strahat: vt Vir. Duell
mur inde Iphit? & p.
Quis igit eū. Hoc sub
audendum est: quasi
dicat dixi. g Misere q; hāc amarit. Misere valde nimiss.
h Hunc sibi vxorem expetit. Oratorie pro eo quod non re

Da. audiui & credo. Si. multa concurrunt simul qui
Coniecturā hāc nō facio. iam primū hęc se e pāphilo
Graudā dixit eē. inuentū est falsum. nunc postq; videt
Nuptias domi apparari: missa ē ancilla ilico obstetricē
Accersitū ad eā: & puerū vt afferret simul. Da. hoc nisi
Sit: puerū vt tu videas nihil mouent nuptiē pāphilo
Si. qd ais: cū intellexeras id cōsiliū cape: cur non dixit:
DA. Quis igitur eū ab illa abstraxit nisi ego:
Nam nos omnes quidē scimus q; misere hanc amarit.
Nunc sibi vxorē expetit. postreō id mihi da negociū
Tu tñ idem has nuptias perge facere ita vt facis:
Et id spero adiutores deos. Si. Immo abi intro. ibi me
Oppire: & quod parato op^o est para. nō ipulit me hic
Oino nūc vt crederē. atq; haud scio an q; dixit sint vā
Omnia: sed parui pēdo. illud mihi multo maximū ē:
Quod mihi pollicitus est ipse gnar^o: nūc cremetem
Cōueniā orabo gnato vxorē: si ipetro qd alias malim:
Quā hodie has fieri nuptias: nā gnar^o quod pollicit^o est
Haud dubiū est id m: si nolit qu eū merito possi cogē
Atq; adeo in ipō tempore ecū ipm obuā cremetem.

cusat expetit. Tu ta
men idem: tamen idē:
aut pro tamen positū
est: aut pro tandem: vt
tu tamē idem has nu
ptias: vt caueatur ab
oppositone pueri an
te hostium. 1 Po
stremo id mihi da ne
gociū. Pro dilacione pu
eri pro foribus.
k Tu tamen idem:
Idem abūdar apud ve
teres tamen idem intes
grum fuit: vnde apud
nos tādē: & tñ natū
est. sic et idē cog dicū.
l Perge facere ita vt
facis. Quod parato o
pus est para: deserte ac
latine dixit: quod para
to opus est para.
m Non impulit he
omnino: vt crederem:
non impulit: nō psua
sit: non perfectit crederē
Glycenū peperisset.
n Omnino. Ostēn
dit qdā se credidisse:
in quibū dā tñ esse cir
cūuentū. Mire autem
capi tñ iducit senem:
vt crederet q; Glyce
riū non peperisse:
o Atq; haud scio an
quē d. f. v. Quē postea
Dau^o & hū oīa: vt ap
pareat senē multa cre
dere vera eē quē Das
uus dixerit. p Mul
to maximū ē. Multo
etā cōparatiuis antig
adiunxerūt. q Quid
mihi. p. e. Pollicitatio
multarū rerū pmissio
est. r Gnato vxorē
rē. Subauditur vt der.
s Quid alias. Quid
pcur. t Alias. Alio
pcur. x Ecū ipō. ptiuo mutauit dictionē: vt iubeo Chremetē.
D 2

Tertius Actus

Simo: Chremes:

i. volo. f. solvere.

Vbeo chremetē. C. o teip̄s q̄rebā. Si. & ego te.

C. Optato aduēis aliq̄t me adieit̄ ex te auditū

Qui aiebāt hodie filiā meā nubē gnato tuo: id viso tu

An illi ifaniāt. Si. aufc̄ta pauc̄: & qd ego teveli: & (ne

Quod queris scies. Ch. aufculto: loq̄re qd velis (tu

Si. Per te deos oro: & noſtram amicitiam o chreme,

Quē incepta a paruis cum etate accreuit ſimul:

Perq̄ vnicam gnatam tuam: & gnatum meum:

Cuius tibi potestas ſumma ſeruandi datur:

Vt me adiuues in hac re: atq̄ ita vt nuptiē

Fuerant future ſiant. Chre. ah ne me obſecra:

Quaſi te orando a me impetrare oporteat:

Alium nunc cenſes eſſe me: atq̄ olim quum dabam:

Si in re vtriq̄ eſt vt ſiant: accerſi iube:

Sed ſi pro ea re plus mali eſt: q̄ commodi:

vtriq̄ id te oro: in commune vt conſulas:

Quaſi illa tua ſit: Pamphilicq̄ ego ſim pater,

Si. Immo ita volo: itaq̄ poſtulo: vt fiat chreme,

Necq̄ poſtulē abs te niſi ipſa res moneat. C. quid eſt:

Si. Irē ſunt inter Glycerium & Gnatum. Ch. (audio,

Si. Ita magne: vt ſperem poſſe ſauelli. Chre. fabule,

Si. proſectio ſic eſt. Chre. ſic hercle vt dicam tibi

Amantium irē amoris reintegratio eſt,

Si. Hem id te oro: vt ante camus: dum tempus datur,

Dumq̄ eius libido oclufa eſt contumeliis.

Prius q̄ harum ſcelera: & lachrymę conſicta dolis

Reducant animum ægrotum ad miſericordiam.

Vbeo Chre-
metē. Heccō
greſſio duorū
ſenū ad tale
periculum redi-
git ſa-
bulā: vt id videat con-
ſilio nō poſſe mutari:
ſed euentu: qui euentū
Citionis p̄ſentia: nam
nunc ex falſis ſient ve-
re nuptiē. a Iubeo
Chremetē. Firme alij
quid iubere: velle eſt.
Iubeo ergo volo: & de
eſt ſaluere: qd exprimi-
tur ab alterius perſone
interuentu. vt Vir. Re-
diditq̄ viro. p. i. & me
talecticos: quia qd dicit
ſalutē iuber: volumus
em̄ aio: iubem⁹ p̄bis.
b Teip̄m querebā.
Placabil̄ & lenis ami-
cus per totā fabulā in-
ducit Chremes: vt cog-
nitioni ad vltimū in-
terſe poſſit. c Opta-
to aduēis. Optato ad-
uerbiū eſt: vt Virg. Ac
velut optato ventis.
d Aliquot me. Alij
quorū hoc eſt: nec multi:
nec pauci. e Adie-
runt. Nō acceſſerūt: q̄
aditus arduus diffici-
liſq̄ eſt: adierūt q̄ ſi ſim-
portune: & interpellā-
tes adierūt. ſic alibi Bir-
na qd tibi videat: ade-
on ad eū. f Ex te
auditum. Vt eſt e Da-
uo mō: Ex te. a. Ergo
nō rumor: ſed veritas.
g Id viſo: Ob id vi-
ſo deſt te. Viſo. Ad vi-
dendū venio. h Tu
an. i. i. tu inſanis ſi dixi-
ſti: illi inſaniūt ſi non
audita referūt. i Au-
ſculto. p. E. paucis: &
paucalēgē. k Et
qd. e. t. v. A docilitate.
l Per te. d. o. Ordo eſt:
per te deos oro. vt Vir.
Per has ego te.

m Et noſtrā amicitia
am Ch. Legit & Chre-
me. n Quē inc. rē.
Mire autē incepta a
paruis cū etate: vt oſtē-
dat nō nuper cognitā
amicitiā: ſed antiquā:
vt Vir. veterē Anchisē
a. a. idē alibi: neq̄ no-
uus iſte. n. a. o Ac-
creuit: vt ſupra. Accu-
ſate. ad p̄poſitione vtrū
familiariter accreuit. Hinc Virg. Cre-
ſcent ille creſcētis amores. p Perq̄ vni-
gnatū. tu. & me. g.
Inceptū eſt ſic adiuuare aliquē
per ſalutē ſuę meę: vt ſacias
id qd te rogo: ſed huic etiā
ſubiunxit: cuius tibi p̄ſas ſūma
datur ſeruandi in tua eſt
(inquit) p̄tate: & tuus eſt: hæc
er-
go obſtatio d̄r cū per eaſtes
adiuramus aliquē: de quib⁹
agis cauſa. Vt Iliaci cineres.
& i. c. m. idē alibi. P. r. enſem.
g. f. troię excidia obteſtor.
q Vt me adiuues in hac re: atq̄

hęc pegrinā. f Audio Ironiā
more fabule: & hic paulo
ſapientior inducit: & minus
obnoxioſoſ dolis. g Proſectio
ſic eſt: p̄fectio cōfirmatio eſt.
h Amantiū irē. Sentētia in
qua a ſperie re. ed̄. & in oēs
aliqud d̄r. k. g. o. l. v. k. a.
d̄. e. m. ſine auctoritate ſentētia.
i Integratio. Inſtauratio.
k Id te oro. De ob: vt ſit
ob id. vt Vir. Quod rep̄ ſupos.
l Prius q̄ harū. Hic inuidioſus
ha: cū vna ſit: ſic in eunt
cho: Non perpeti meretricū
cōtumeliās. m Reducat an

ipſam petitionem:
r Nupti: vt fuerant
future ſiū: breuiter &
latine hoc genus com-
poſitionis veteres non
mutabant. s Ah
ne me obſecra. Pro ne
me obſecres. t Qua
ſi te hoc orado rē. Hęc
plena vox eſt: & cari-
tatis et officij: qd enim
amicus ab amico pe-
tit iuſtū eſſe debet: nec
pro eo quod eſt iuſtū
ſupplicare oportet.
v Aliū cenſes nunc
atq̄ rē. Nos dicimus
cū darem. Vir. Tū de-
cui cūſcepta dabas
et. v. q̄. Et nota olim
pro nuper. Alium eſſe
cenſes nūc me nō per-
ſone: ſed rei cōditio eſt
cōmutata. x Si in
re eſt vtriq̄ vt ſiant.

præp̄poſuit: vt recte
replicaret: hic ſylogiſm-
us negatiu⁹ d̄r. nam
in ſecundo. a. b. m. m.
at. h. ne. g. at. qd prius
dixit. y Sed ſic. rē.
Si in re vtriq̄: ab va-
tū argumentū: vtriq̄
de duobus conſtat: he-
ne vtriq̄ mihi: & tibi
q. d. ſi mihi vilo. & te
hi etiā vilo eſt: & alte-
ri & nulli alteri iuſte.
y Sed ſic ea re. Idē
nuptias mutat nū-
merū: & plurali ſingū-
larē ſiāt ex ea re.
z In cōmune. Idē ex
quali p̄uide. a Quas
ſi ſi. rē. Nota ſuauiſ-
ſimā varietatē. nō em̄
dixit quaſi illa tua ſit:
& ille meus. b Im-
mo ita volo. Quia vtrū
le eſt: quia in re eſt.

c Itaq̄ poſtulo: itaq̄
mō duę partes orōnis
ſunt: vt in Ecyra. Itaq̄
vtrū inter nos gratem
agere liceat. d Niſi
res ipſa moneat nō po-
ſtulē. Bñ intulit mone
at nō poſtulē: quia po-
ſtulo p̄tulit. e Irē
ſunt in gly. & g. Hoc
lato vultu p̄ncipiat Si-
mo: & hoc a poſſibilit̄
eſt: loquit em̄ apud eū
ex quo audiuerat P̄-
philū p̄ vxore habere

mū: hoc est supra. Iſm
animū egrotū ad. d. p
a. n. Vxorem dem^o.

mus: vt in heauton:
Quin minimo pericu
lo id demus adolescen
tulo. o. Nec illum
hāc perpetuo. Amph
bologiā de industria
posuit: aut vtrumq; si
gnificat. p. Nisi pi
culum feceris. Tētamē
tum. Cicero autē. Tu
te. m. q. f. idem Teren
tius. Fac periculum in
litteris. q. At istuc
in. f. f. g. e. Mirabile di
ctum nimis. & id qd
merito in proverbium
cesserit. r. Steueniat
(quod dii prohibeāt):
Parentis est per eu
phemismon.

s. Ac si corrigatur. q.
co. in. alter est sylogi
mus per contraria lē
mata. & ipse negatiu^o
t. Principio amico fi
lium. Principio nec in
tulit: secundo restitue
ris: inuenies ergo ana
coluthon duplex:
v. Amico filium. Ab
honesto.

x. Quid istuc. Conce
ditis: & veluti victi
vabum: tāquam si di
ceret quid: & abundat

Vxorē demus: spero cōsuetudine: & cōiugio liberali
Deuictū chreme: dehinc facile ex ill' lese emerfurē mal':
Chr. Tibi hoc ita videtur: at ego nō posse arbitror:

Nec illū hanc perpetuo habere: nec me perpeti.
Si. Qui scis ergo istuc nisi periculum feceris.

Chre. At istuc periculum in filia fieri grate est.

Si. Nempe incōmoditas deniq; huc omnis redit:

Si eueniat (quod dii prohibeant) discessio:

At si corrigatur quot commoditates inde:

Principio amico filium restitueris:

Tibi generum firmum: at filie inuenies virum.

Ch. Quid istuc: si ita istuc animum inducti esse vtile:

Nolo tibi vllum commodum in me claudier.

Si. Merito te semper maximi feci Chremes.

Ch. Sed quid ais: Si. qd: Ch. q scis eos nūc discordare

Inter se. Si. ipse mihi Dau^o (q intimus est eorū cōsiliū)

Dixit: & is mihi psuadet nuptias: quātū q̄ vt maturē:

Num (censes) faceret: filium nisi sciret eadem hęc velle:

Tute adeo iam eius verba audies: heus euocate huc

Dauum: atq; eecum video ipsum foras exire.

isti: vel potius quid
istuc hominem signifi
cat de loco: & sentētia
secedere: vt e contrario
prestare: ac resistere di
cis: qui aliquid negat:
y. Si ita animum in
ducti. Legitur & auis
mū inducti: sed illud
plēnū est: hoc per me
aplasmi synopsis di
minuitur.

s. Ipsi mihi dauus
qui intimus est eorum
consiliū dixit. Cōmen
datio testi: vt in foro
modo e Dauo audiui.
ergo ipse: quasi q ma
xime sciat.

a. Tute adeo iam ei^o
verba audies: heus e
uocate huc. Adeo mo
do.

& abundat. vt Virgili
us. Tute adeo tātum
quemquam.

b. Atq; eecum video
ipsum foras exire. Ec
cū: quasi ecce eum ve
teres dixerunt. Eecum
illum: quod apertū sig
nificat ecce eum: ecce il
lum: & obscurius elu
lum.

Daus: Simo: Chremes.

D te ibā. Si. qd nā ē: Da: cur vxor nō accersit:

lam adueperascit. Si. audin tu illum:

Ego dudū nō nihil veritē sū daue abs te ne faceres idē:

Quod vulgus seruorum solet: dolis me vt deluderet.

Ita necessario pro hac re
gula digama vnum
Daus: seruus: vulg^o
coru^o. a. Ad te ibā
quidnam. Hic loc^o est:
in quo iā ad discrimen
mali producta comoe
dia in meliōre partem
iā incipit inclinare.
b. Ego dudū rē. Sē
D₃

AD te ibā. Da
uus vt recte
scribatur Da
uos scribēdū
est: quia nul
la littera vocalis gem
nata facit syllabā: sed
quia ambiguitas vitā
da est noiatiui singula
ris, & accusatiui plura

Tertius Actus

Semper grauis inceptio: orationis q̄ exordium sumit a pro
nomine ego: vt ego te. q. p. f. oro. Ego postquam te. a par
uulo. Ego dudum veritus sum. abs te ne faceres. aduer
bia temporis: aut certa sunt: vt hodie cras: aut incerta: vt
dudum: nuper. Ita q̄ incertis certum additur tempus: vt iā
dudum: nup. c Non nihil verit? Daue. Breuiter, p̄verit? sū
ne qd abs te fieret: sic

sup. Mei metui a Chry
sost. Cice. Que p̄cat
sum a diis immortalibus: pro eo quod est: q̄
ab his petii p̄catu.
d Propterea p. a. r̄.
Totū cū extenuatiōe
protulit: tanq̄ qui fa
cti factū voluerit Daue
ob cōprobata fidē e.
e Nā ppe modū has
beo. Iā ridicula dilatio
eius res: que iā dudum
nota est: audire: nā
ppe modū. i. admodū
quāq̄ etiā significat. iā:
hoc est prope modum
eius actus est admo
dū. f Sed ea gratia
simulauit. Gratia p̄ cau
sa posuit noue: sic res ē
quod greci dicūt.

g Nunam perimus;
Nō vt quis nā:

h Quid nā audio. Le
gitur & audia: Menā
derem sic ait.

i Occidi: hem qd dī
xi. Bene vsus est

Occidi & optie
dixit: vt similitudine
falleret audientē:

k Nūc p̄ hūc. Chres
metē. l I lbo atq̄
huic renūcio Varie ibo
& renūcio. m Nūc
te oro Daue. Te p̄ que
stat sūma negotii: &
modo magis vere ro
gat: q̄ nunc cū ait. De
hic postulo: siue equū
est te oro Daue. ibi em̄
ira cū dia later: dū dicit
siue equū. n Quo
nā sol? mihi effecuti.
Non fecisti: est em̄ effi
cere perficere: faciend. o
& bene has quarum
causa laboro.

o Ego vero solus:
& hec ad in
ceptionem dicit: non
ad confirmationem.

p Solus. Id est cui nō
assentiebat Pāphilus.

q Porro enitere. Por
ro in futus: deinceps.
futuri temporis aduer
biū: vel adhortantis:
vt porro. q. q. Enitere.
labora: quasi difficile
lit. & conatu opus.

r Faciam hercle sedulo
lo. Productiones sunt comici stili: s Hercle sedulo. Ad
fucum orationis positē. t Potes nunc dum. A possibili
argumentum. v Dam animus iratus. Quia dixerat. Irē
sunt inter Glycerium & Gaatum. x Irritatus est. Com

motus: ira prouocat? vt in Phormione: ducitur autē vera
bum a canibus: qui restrictis dentibus hanc literam iminā
tur. y Quiescas. Id est conquiesce. imperatiui modi ne in
furiosum videretur. z Age igitur. Age dic vt est: egitē
ore intentum: aut aduerbiū est hortandi. quiescas. pro q̄
esse: aut deest volo: aut facito. a Mirū ni domi est. Exu
stimationem iulit in
certum fingens: & est
compositum quasi mi
ror. Mirū ni domi est.
Compositum est: qua
si hoc est mirū ni do
mi est. caute seruis cal
lidā interrogatiōe se
nis paratus excipit: &
memor simlate discor
die cum amica fingit
non se alibi cum esse
suspiciari: q̄ domi.
b Dicam idem illi in
altis itidem scriptū est:
quod si ita est: pro itē
accipiam? an ergo idē
pro item. c Nullus
sum. Plus est nullum
esse q̄ perisse: nam q̄
perit corpus habet res
quā: qui vero nullus
est: ita non est: ac si na
tus non sit.
d Quid cause est q̄
nunc sic in pistrinum
re: prosi. v. Bene rectar:
vel corporis impulsio
ne lustrī faciam: aut re
cta eam ad p̄catorē:
aut ad Pāphilū. Be
ne proficiscar: aut pro
ficiscet em̄ in rem agrī:
ac difficolm didiciss.
& recta via plana dis
xit non tantum.
e Quā hinc. Id est ex
hoc loco.
f Nihil est precī loci
relictum. Subiungit et
go causas: cur proficis
catur in pistrinum. Nā
hil est precī quod p̄cā
dixit lenex.
g Iam turbauit om
nia. Allocutio in qua
quid metuat: quid ve
lit manifestum est.
h Herum fesseli. Hec
enumeratio causarum
est: qua misit exage
gerauit errores suos.
i In nuptias pāphilū
cōteci. Nec immittit: sed
cōteci qd ipetū & ina
suriam significat.
k Herile filiū
feci hodie: vt fie
rēt. Ne dū feci: verū et
am addidit hodie tem
pus: vt ne diceba qd
eius sic: q̄ fecerat ma
li. l Inspirāte. h. a.
In. Inspirante & inuis
to duplex offensio. m Hē astutias. P̄faster dixit astutias
q̄ si is q̄ abūdat astutis: vt ei vna nō sufficiet. n Vnā
mi. el. z. Non dixit gladiū: aut laqueū: me esset tragicū: et
go expellit bene dicens precipitem darem.

Propterea quod amat filius. Da. ego istuc facerem?

Si. Credidi: id q̄ a deo metuēs vos celauit: qd nūc dicā?

Da. Quid ē? Si. scires: nā p̄pmodū hēo iā tibi fidē:

Da. Tādē cognosti q̄ sic. Si. nō fuerāt nuptiē futuræ.

Da. Quid nō. Si. sed ea grā simulauit vos vt p̄tētare:

Da. Quid ais? Si. scires ē. Da. vide: nūc p̄ istuc. qui ego

Intelligere: vah cōsiliū callidū. Si. hoc audi vt huc te

Introite iussi. oportune hic mihi sit obuiā. Da. hem nū

Nā perimus. Si. narrā huic que tu dudū narraisti mihi.

Da. qd nā audio? Si. gnata vt det oro: vix q̄ id exoro:

Da occidi. Si. hē qd dixit. Da. optie i q̄ factū. Si. nē p̄

Hūc nulla ē mora. Ch. domū nūc ibo: vt apparēt dicā:

Atq̄ huic renūcio. Si. nūc te oro daue (qm̄ solus mihi

Effecisti has nuptias) Da. ego vō sol? Si. corrige mihi

Gnatum porro enitere. Da. faciam hercle sedulo:

Si. Potes nunc dū anim? irritatus est. Da. quiescas:

Si. Age igit: vbi nūc est ipse. Da. mirū ni domi est:

Si. Ibo ad eū: atq̄ eadē hęc (que tibi dixi) dicā itidē

illi. Da. null? sū. qd cause ē? q̄n hinc In pistrinū recta

proficiscar via: nihil ē p̄ci loci relictū. iā p̄turbauit oīa.

Herum fesseli.

In nuptias conieci herilem filium: feci hodie

Vt fierent inspirante hoc. atq̄ inuito Pāphilo:

Hem astutias: q̄ si quiessem nihil euenisset

Mali. sed ecū ipsum video: occidi. vt inam

Mihi esset aliquid hic. quo me precipitem darem?

to duplex offensio. m Hē astutias. P̄faster dixit astutias
q̄ si is q̄ abūdat astutis: vt ei vna nō sufficiet. n Vnā
mi. el. z. Non dixit gladiū: aut laqueū: me esset tragicū: et
go expellit bene dicens precipitem darem.

Ubi illic est sce. q. m. Hec scena cu^o perturbatois esse
debeat supra poeta pstruxit: cu^o ad cosentiendu^o Da
ui cosilio: tardu^o Paphilu^o faceret, a Vbi est illic
scelus. Accusa
do. a Vbi il

mus euadere: post hac audacter se incolumen in futuro m p
mittit fore. cum vita hominis tam variis: multisq; sit peris
culis conferta: sed hoc (sic inquit Dauus) Periculū si hoc eua
fero: scio me nō postea
plicitatur. Menander
sic

Pamphilus: Dauus:

Ubi illic est scelus qui me perdidit?

Da. perii. Pa. atq; hoc confiteor iure

Mihi obligasse: quando quidem tam

Iners. tam nulli consilii sum, seruo fortunam meas

Me comisisse futili, ergo precium ob stultitiam fero,

Sed inultum id nunq; a me aufert, Da. posthac

Incolumen sat scio fore me: hoc nunci

Dei to malum, Pa. nā quid ego nunc dicam patri.

Ego negabo velle me (mō qui sum pollicitus) ducere:

Qua fiducia id facere audeā: nec qd de menūc faciā

Scio. Da. nec de me equidē: atq; id ago sedulo: dicam

Aliquid iam me inuenturum: vt huic malo

Aliquam producam moram. Pa. ohe, Da. visus sum;

Pa. Eodū bone vir qd agis viden me tuis consiliis

& est sensus: tam diffi
cile est hinc euadere: vt
qui hinc euaserit vide
atur immortalis futur^o.
h Nā quid ego nūc
dicam patri. Bene pa
tri: non Simoni: vt de
auctoritate huius nos
minis summus terror
exurgat.

i Modo pollicite sū:
Modo mite: & enim
maiozem vim habent
recentiora promissa.
Modo pollicitus sum.
oratorie melius pollic
tus sum dixit: q; si pro
missi diceret.

k Qua fiducia id fac
ere audeam. Sc percu
tendo: qua fiducia ad
personam suam retu
lit: quia fiducia modo
impudentiā significat.

l Nec qd de me nūc
faciam. Ablatiuus cas
sus me: sed nos quid
faciam. veteres autem
nec addebant: & nota
faciam ablatiuo casuz
m Aliquam produ
cam morā. Et produ
cam legitur: significat

autem differam: protendam: prolatam: n Ehodum ho
ne vir quid agis. Grauis interrogatio & minantis cum ira
cundia: & hoc ironia prosequitur: cum omne genus contu
melie leue in eum dicimus: in quem serimur iracundia.
o Viden me tuis consiliis: Hoc est: nunquid negare potes
impeditum esse. impeditus est proprie qui ita pedes habet
illigatos: vt pgrēdi non possit: sed hic ad negociū rettulit: il
le non defendit: sed emendaturum se promittit: & bene im
peditum: expediam rettuli: duo promissis: simul: & tempus
cum celeritate: & effectum.

Da

lic. Ni mirū terribile est
sequi anteq; videas
eū cōtra quē irasceris.
Vbi illic scelus. qui. m.
Ad intellectu: non ad
verba redigit: & est si
gura syleptis per gene
ra Virgil^o. Pars infrus
tra fecant: sed hic figu
ra est per numeros: nā
quia scelus scelestus in
teligitur. modo q sub
iungit non quod.
b Tam iners. Sine ar
te. i. sine.
c Tam nulli consilii.
Vna pars oratiois est,
nulli consilii: nos nulli
us & solus. recte aut
vetres nullo nulli: so
lo soli declinabant.
d Me comisisse. Nō
comendasse: sed comi
sisse: comittim^o eū q
magno periculo volu
mus esse seruata.

e Futili. Leui. nam a
vase qd futile est. dici
futilis: quod nō depo
nit: nisi minister facto
rum: quod quidē vas
est acuto fundo & pa
tulo ore. Instabili signi
ficat futili. vt Vir. Con
siliis habitus nō futillis.
f Ergo precū. Id est premium:
precū vero generaliter pro hono: aut malo factio redditur:
sed premiū & premium ita discernuntur. nā premium p stul
ticia est poena. premium pro virtute: & sapientia honor est:
& lucrum: Premium ob stultitiam. Sic & Plautus locutus
premium ob asinos pro asinorum precū. Virg. Rem magnā
precū q. m. f. r. alibi. Illū Titides. a. p. t. a. & est figura
vt apud Vir. Inuidisse deos. p. g Post hac
incolumen. Sat scio me fo. Sic dicere solemus in magno pe
riculo positi nunq; peridituros: si illud periculum potueri

Quartus Actus

P Immo melius: Sci-
licet spero. bene melius
cōparatio vsus: qua
si hoc bonum sit: illud
melius. q. Ego hoc
tibi credā furcifer. Fur-
ciferi dicebantur: q. ob
leue delictū cogebant
a dominis ignominia:
& magis q. supplicii
causa circa vicinos fur-
cam in collo ferre sub-
ligatis ad eā manib⁹:
& predicare peccatum
suis: simulq. monere ce-
teros: ne qd simile ad-
mitrāt. itaq. & Cicero
de seruo. Quid ide fur-
cifer quo progreditur.
r. Tu rē ipeditā. & p.
multū pgressus ē: mō
impeditā dicere: mō p-
ditā dicit. Sensus hic ē.
rē integrā perdidisti: et
perditā restitues: hoc ē
qui integrā perditāq.
turbasti. r. Hem q.
fretus siem. Est memor
se ante dixisse: Dauū video cuius cō-
filio fretus sum: s. An nō dixi hoc futurū. Vt ab illa ex-

Miserum impeditum esse: Da. at iam expediam.

Pā. Expedies. Da. Certe Pamphile.

Pa. Nempe vt modo. Da. immo melius spero.

Pa. Hoc tibi vis ego vt credā furcifer: tu rem impeditā

Et perditam restituas. hem quo fretus siem qui me

Hodie ex tranquillissima re cōiecasti in nuptias. at nō dixi

Hoc esse futurū: Da. dixi. pa. quid meritus es?

Da. Crucem. sed sine paululū ad me vt redeā iā aliqd

Dispiciā. Pa. hec mihi cur nō habeo spatium:

vt de te sumam supplicium vt volo. nāq. hoc tempus

Præcauere monet me: haud de te vlscisci sinit.

dudar: hac cōcludar: et
vide quo me inducas.
t. Quid meritus: cruce-
cem. Plena satisfactio
est confitio peccati sine
recusatioe poenarum.
nam mitiores eos red-
dimus quibus vltia
operę precium pro del-
ictis nostris otiam⁹.
Vir. Equidē merui nec
precor. v. Sed sine
paululū ad me vt rede-
am: ad se redire dicitur
qui animum recipit: et
sedē mentis: Virgilius:
Virtus ad se redit: hoc
de corpore dixit: ad se
aū redit: qui amēs et
se desistit.
x. Iam aliquid des-
piciam. Displicere est
disquirere cōsuetum de
spicere est dorsū aspi-
cere. y. Non habeo
spacium vt de te sumā
sup. Oeconomia.

3 Namq. hoc. t. p. Sic Virg: Sed motos pstat componere
fluctus. Et est syle: lis. illud em cogit. hoc finit.

Quartus actus.

Hocine est cre-
dibile aut m-
Eligans pur-
batio: in q. in-
ter se Simo Pā-
philus: Dau⁹: Carin⁹:
Birria: Chremes. oēs
oibus reddūt offensi-
a. Hocine est credibi-
le: & incredibile est (in-
quit) & nephādū: ecō-
tratio em ab itroga-
tione qdā incipit: q. ni-
mis irascūt: vt & illud
hocine humanū. f. a.
& totū hoc ipnūciati-
one ē: hoc em gen⁹ iter
rogatiōis vim negādī
exprimit. Hocine ē
credibile a gñalitate in-
cipit. vt Cicero: Quā facile serpat iuria & peccādī loc⁹ q. n. f. v.
f. idem. Hocine se nondum hoste dare. o. g. f. o. h. i. Tau

Carinus: Pamphilus: Dauus:

Hocine est credibile aut memorabile
Tanta vecordia innata cuiq. vt fiet:

Vt malis gaudeat alienis: atq. ex incōmodis
Alterius sua vt comparet commoda:

Id ne est verū: immo id genus est hominū pessimū

In denegando modo quis pudor paululū adest.

Post vbi tempus est promissā iam perfici:

ra vecordia cuiq. f. vt
fiet singulari: & plāk
numero. r. dēt.
b. Malis gau. Cū dis-
xisset cuiq. intulit nu-
merū pluralē. vt alibi
Si glōy ē: q. placere stu-
deat. b. q. p. m. m. l. n.
d. f. Vt malis gaudeat:
legit & gaudeat: vt cō-
paret i alienis incōmo-
dis sua. Hic gaudeat:
subaudit: sua vt cōpa-
ret: hoc ē acq. rat. vel dū-
met. c. Atq. t. i. a.
Hoc ē nō intelligat cō-
moda sua: nisi ex alteri-
us incōmodis ea estimā-
uerit. d. Id ne ē ve.
Alii sic. ve: ē hoc gen⁹

hominū se pbat eē cū malis sit: cōtra hoc immo nō homi-
nem: sed pessimum hominem se probauit

Verum immo. Id est parum accusauerat: dicit. i. hominū genus: & ideo addidit. i. pessimum hominū genus: vt hoc facere: non hominis modo sit: sed pessimi hominis.

c In denegando mō. Modo pro tantūmodo. f Quis pudor paululum adest. Id est pudor ne denegent: & nō ad est: vt & present: g Post vbi tēpus. Deest vt sit: tēpus est.

h Tunc coacti necessario se apperit. Mire autē necessario: qui a natura sunt: tales necessitas in natura est constituta.

i Apperit. Mire apperit: quoniam omnia tūc cū promittebant: mali erant: sed latebat malitia in pectoris altitudine.

k Et timēt. Et tamē his numero subauditur denegare: & meliō timēt: q̄si diceret pudet eos: nā timor ē malorū pudor tātum bonorū.

l Res. Malitia. i. quia mali sūt ad rē quā prae stare n̄ p̄t: m Quis mihi es: q̄ tu es. Quis tu es. Ad dignitatē refertur. Quis mihi es. Ad necessitatem. i. fratrem aut cognat. & hoc verba mollia sunt dicta: sed animo aspera.

n Cur mea tibi. Heus proximus. Heus significatio est modo nominis ad intentionem considerationem: reuocandi. o Proximus sum egomet mihi. Id est canor mihi met sū q̄ aliis. Proximus. Carus beniuolus: & hoc est quod ait supra. Ae quior sum Pam. Si se illam in somniis: q̄ illum amplecti maluit: inde proximi & proximi dicitur: qui nobis cari esse debent.

p Nihil pudet. Pudor est malefacti: verecundia recti: & honesti. ergo mire posuit. Si roges. Hābūdat si roges i; & ngas vel simulas p̄p̄ter ad ditum est. q̄ hic vbi opus est. Hic vbi promiserunt. Illic vbi nihil & nora illic vbi aptum esse irasenti repetitōis genū. hic opus est saluo pudore. Illic legitur: & ill. i. Vbi nihil opus est. Vbi nondum p̄miserunt. s Ibi verentur. Quod ait supra. In denegando mō

t Sed quid ago a deo ne ad eum. Sic locus deliberationis est: ne adeat ad Pamphilum: vnū fabundat: & moraliter verba Carini sunt posita.

x At cum eo iniuriam. Pro de iniuria. x Expostulem: Expostulatio est aduersus eum quem inculsam: nam expostulare est querelam apud eum ipsum deponere: de eo ipso qui fecit iniuriam. postulare autem querelam dicere de altero apud alterum. y Ingeram mala multa: quasi tela ista se dicit ingesturum mala. z Atq; aliquis dicat nihil profueris respondebo: multum: multum subiunxit: quomodo multum: sed aliud faciam: transitum fecit: dicendo. mo-

lestus certe ei: & multum subauditur promouere. Molestus certe. sed hoc est si nihil aliud promouero certe vel molestus fuero: a Atq; animo morem gesserō. Erit fructus iracundie ex vindicta. & per iracundiam atq; perturbationē non inuenit: quod sit multum aliud: ergo inuenit: molestus certe ei fuero. b Carine & me & te. Mire & artificiose fecit Pamphilum priorem alloqui ad perstringendam iracundiam Carini alloqui: si prior vociferare potuisset tragica exclamatione vsus fuisset. c Imprudens Defensio ab im-

prudencia: & em nisi bonę esset conscientie: nunq; diceret: te perdidit purgaturus.

d Ita ne imprudens: Itā ne inuenta est causa: Imprudēs distinguitur & accide h illū repetere quod indignatur magis: quasi audierit iprudens: et nō audierit reliqua. Ita tu imprudēs & quia etiā articulus omnis defensionis per concessiuam qualitatē hoc dicto est constitutus. Idcirco hoc ipsum Carinus post confirmationem repetit: hoc cupiēs eripere a Pamphilo: quod ille maxime nititur.

e Quin tuū animū ex aīo expectaui meo. Quin legitur & cū.

f Falsus est. Modo participium: id est falsus: si Pamphilus dicit: si vero coniungit p̄ fallax accipit. Hoc solidum est vitium: solidū plenum: idoneum: in regum.

g Nisi me lactasses. Pro duxisses: oblectasses: induxisses: que significatio frustrationē ostendit: lactare est inducere in aliquam voluntate a lactando: unde et oblectare dicitur.

h Habeas. Permissio animi irati. vt supra. Aut si tibi hęc nuptiæ sunt cordi.

i Quantaq; hic suis consiliis mihi confecit sollicitudines. Dixit ironia: vt supra. Cuius consilio fretus sum: & cū verber protulerit: consiliat: debuit inferre: est ergo anacoluthon: vt

legitur & conflassit. k Sollicitudines. Perturbationes.

l Meus carnifex. i. in me. Meus carnifex: qui me torserit: vt alibi. Deo irato meo: hoc est in me irato deo. m Dere si exemplum capis. Virūsi te imitatur: aut de te exigit poenas: vt alibi. Ipse vterq; exempla in te edent: sed melius te imitatur accipiens. n Haud istud dicas si cognoris me vel amorem meum. Nosti enim: sed si cognoris non ita dicas.

o Scio cum patre altercasti dudum. & is nunc propterea tibi. Ab his que facta sunt ad ea que facta nō sunt. legitur & altercatus es non enim alterco dicimus.

p Nec te quis hodie cogere illam vt duceres. Argumentū attulit: ex his que non sunt facta cū fieri debuerint.

lestus certe ei: & multum subauditur promouere. Molestus certe. sed hoc est si nihil aliud promouero certe vel molestus fuero: a Atq; animo morem gesserō. Erit fructus iracundie ex vindicta. & per iracundiam atq; perturbationē non inuenit: quod sit multum aliud: ergo inuenit: molestus certe ei fuero. b Carine & me & te. Mire & artificiose fecit Pamphilum priorem alloqui ad perstringendam iracundiam Carini alloqui: si prior vociferare potuisset tragica exclamatione vsus fuisset. c Imprudens Defensio ab im-

prudencia: & em nisi bonę esset conscientie: nunq; diceret: te perdidit purgaturus. d Ita ne imprudens: Itā ne inuenta est causa: Imprudēs distinguitur & accide h illū repetere quod indignatur magis: quasi audierit iprudens: et nō audierit reliqua. Ita tu imprudēs & quia etiā articulus omnis defensionis per concessiuam qualitatē hoc dicto est constitutus. Idcirco hoc ipsum Carinus post confirmationem repetit: hoc cupiēs eripere a Pamphilo: quod ille maxime nititur.

e Quin tuū animū ex aīo expectaui meo. Quin legitur & cū. f Falsus est. Modo participium: id est falsus: si Pamphilus dicit: si vero coniungit p̄ fallax accipit. Hoc solidum est vitium: solidū plenum: idoneum: in regum.

g Nisi me lactasses. Pro duxisses: oblectasses: induxisses: que significatio frustrationē ostendit: lactare est inducere in aliquam voluntate a lactando: unde et oblectare dicitur.

h Habeas. Permissio animi irati. vt supra. Aut si tibi hęc nuptiæ sunt cordi. i Quantaq; hic suis consiliis mihi confecit sollicitudines. Dixit ironia: vt supra. Cuius consilio fretus sum: & cū verber protulerit: consiliat: debuit inferre: est ergo anacoluthon: vt

legitur & conflassit. k Sollicitudines. Perturbationes. l Meus carnifex. i. in me. Meus carnifex: qui me torserit: vt alibi. Deo irato meo: hoc est in me irato deo. m Dere si exemplum capis. Virūsi te imitatur: aut de te exigit poenas: vt alibi. Ipse vterq; exempla in te edent: sed melius te imitatur accipiens. n Haud istud dicas si cognoris me vel amorem meum. Nosti enim: sed si cognoris non ita dicas.

o Scio cum patre altercasti dudum. & is nunc propterea tibi. Ab his que facta sunt ad ea que facta nō sunt. legitur & altercatus es non enim alterco dicimus. p Nec te quis hodie cogere illam vt duceres. Argumentū attulit: ex his que non sunt facta cū fieri debuerint.

Tum coacti necessario se apperit:

Et timent: & tamen res cogit eos denegare

Ibi tum eorum impudentissima oratio est.

Quis tu es: quis mihi es: cur mea tibi: heus

Proximus sum egomet mihi: at tu vbi fides est.

Si. Roges: nihil pudet: hic vbi opus est: non verentur:

Illic vbi nihil opus est: ibi verentur:

Sed quid agam: a deam ne ad eum:

Vt cum eo hanc iniuriam expostulem:

Ingeram mala multa: atq; aliquis dicat

Nihil pronoueris, multum molestus ei certe fuero:

Atq; aīo norē gesserō. pa. carine & me: & te iprudēs:

Nisi quid dii respiciunt: perdidit.

Ca. La ne iprudēs: tadē inuēta est causa. soluisti fidē.

pa. Quid tadē: Ca. et nē me seducē istis dicit postllas:

Pa. Quid istuc ē: Ca. postq; me amar dixi: cōplacita ē

Tibi. heu me miser: qn aīuz tuū ex aīo expectaui meo

Pa. Falsus es, Ca. nē ē tibi satis b̄ solidūvisū gaudiū.

Nisi me lactasses amārē: & spe falsa pduceres. habeas.

Pa. Habeā: ah nescis quātis in malis verber miser.

q Immo et. Propter
rea & amplius. Immo
etiā: Deest audi.
r Quo minus. t. f. e.
Quo. i. quod: & d est
aud: vel acciper: vt sit
quod vel qm: vel quo
ex quo: aut quare: aut
certe ent sensus cū hu
iusemodi subauditio
ne. Immo etiā q tu mi
nus scis erumnas me
as: eo magis audiat
immo etiam. s. Hē
nup. non ap. m. Quo
ipso minus tu scis crū
nas meas. f. falsē nu
ptie erat: que res te fa
cit magis irasci: q me
cogit merito. Hē nu
ptie. Legitur: et hoc nu
ptie. sic em veteres di
xerunt. r. Non ap
parabantur. Appara
ri cū datus casu sem
per dadem & perniciē
significat. vt Vir. Mihi
sacra para
v Tua voluntate. r.
co. Hec accusatio. Ille
em excusat per impru
dentia: hic ergo arguit
voluntate. hoc ergo di
xit eo grauius quo nul
lo cogente peccasti.
x Cur me enecas.
Crucias. y Instare
vt dic rē. m. d. p. f. o.
Quia dixit instare: sua
dere. orare non plus di
cere possit: quarto ni
hil pot esse. z Dau
inturbat. o. Dauus
cū admiratōe pronici
at. Dau^o inturbat. o.
Deerat vt hic Dauus
diceret. sed plus intulit
inturbat: & inf mō
nominis nō exigit ad
ditamentū. est em par
ticula auctiua adeo vt
non pro mediocri sig
nificatiōe sit: sed quia
maiorē habere n̄ pot:
vt interfect^o interceptus
vt inter mō p polt: vt
Hunc inter fluuio Ty
berinus am. eno: R. in
mar: prorupit.
a N. scio: Quia irasci
scitu: Dauo dixit: ne
scio alioquin scit.
b Nisi iuuile mihi de
os iratos. Deest vt sit
nisi quia factū hoc ē
daue. Nō p nō credat
interroget: d qd incre
per. c At tibi di. d.
sa diunt. exitū: at prin
cipiū increpat dī a. tū
vt Vir. At tibi p icela.
re. & Horz. At o deog
qgd in celo regit &
ctas et ah. g. d Eho

Quanta scq hic suis consiliis mihi cōfecit sollicitudines
Me^o carnifex. Ca. qd istuc tām irā d' te si exēplū capit?
Pa. Haud istuc dicas si cognoris me. vel amorē meū
Ca. Scio cū patre altercasti dudū: & is nūc p pte rea tibi
Su cēset: nec te quiuit hodie cogere illā vt duceres.
Pa. Immo etiā quo tu minus scis erumnas meas:
Hē nuptie non apparebātur mihi. nec postulabat nūc
Quisq vxorē dare. CA. scio. tu coact^o tuauolūtate es.
Pa. Mane, nondū scis. Ca. scio eqdē illā ducturū te cē.
pa. Cur me enecas: b audi nūc qd destitit istare vt dicerē
Mecē ducturū patri suadere: orare vsqz adeo donec
Perpulis. Ca. quis homo istic: Pa dauus. Ca. dauus?
PA. Dauus inturbat oīa. Ca. quōbrē: pa. nescio.
Nisi deos mihi iratos fuisse satis scio: qz ascultaueri ei.
Ca. Factū ē hoc daue. Da. factū. Ca. hē qz ais o scelus?
Actū dī dignū factis exitū diūt. cho die nihi si oēs
Hūc coniectum in nuptias cē inimici vellent quod
Nisi hoc cōsiliū daret: Da. decept^o sū: ac nō fatigatus.
Ca. Scio. Da. hac non successit: alia aggrediamur: via,
Nisi id putes: quia primo pēssit parū non possiā
Ad salutē hoc verti malū. Pa. imo etiā iā laus credo.
(Si ad vigilaueris) ex vnīs geminas mihi
Conficies nuptias. Da. ego pamphile
Hoc tibi pro seruitio debeo conari māib^o pedibusqz:
Noctesqz & dies: capitis periculum adire:
Dum pro sim tibi: tuum est si quid preter spē euenit
Mihi agnoscere: si parū succedit quod ago: at
Facio sedulo. vel melius tute aliud reperi.
Me missum face. Pa. cupio: restitue in quem
Accepisti me locū. Da. faciam: Pa. at iā hoc opus est.
Da. hem. sed mane: cōcrepuit a Glycerio hostiū.
Pa. Nihil ad te. Da. quēro. Pa. hem nuncine demū?
DA. At iam tibi hoc inuentum dabo.

dic mihi ete: reri: & b
ē itionē aucte: us ex
poscēs. De mihi. Si p
d. c mihi iurōsū: vt
Vir. Dic mihi. Damoe
ta cuiū pe^o e. Si oēs
hūc cōiectū: cū odio b
proniciandū est: nō cō
iectū dixit: e Dece
ptus sū: cō. elio.
i Scio id nō d dece
ptionē. Sed ad defati
gationē: retulit: ergo
cū ironia sonandum.
g Hac non successit.
Deest qd conabamur
et p pte d' bono sic dē.
h Ala aggrediamur
via. Vel adortamur
i. enframur. adonit p
prie d' repate ex illi
diis alique inuadere.
i Hoc tibi pro serui
uitio: i. ruitū p
seruitute posuit: vt ser
uitio emax tulimus.
k Conari māib^o &
pedibus ad id retulit
quod ar supra. Quē
ego credo obnixe via
factō: & accusatio
casu sine intermilio: e
significat noctes et di
es māib^o & pedib^o.
l Si qd p r ipē euen
it. Euenit p dūctam
magis: quā hoc pepe
tū nō vult Papiulo
ac. idere: g euenit pene
euenit: aut euenit me
dia correpta. m Pa
rū succedit quod ago:
Sed y. strū cōficiū p
bere: at noli: nō ē for
tunū posse prestare: et
bū succedit. vt qd agi
mus ostēdat successus
esse fortunę. Parū succ
cedit quod ego. Hec ē
vtilis sententiā p sapie
te cōtra fortunam.
n At facio sedulo. r.
Ex animo & inē do
lo. o Memillū fa
ce. Id est noli vt ope
ra mea. p Rē: ue
in quē a. j. Sensus hic
est: omnia mihi inegra
& salua reddet: quia
tibi tradidi cōsultor:
vel quū nihil promisi
sem. ari. q Hem
sed mane. Hoc quasi
incipientis demonst
tisqz aliqd noui se uae
nile. r Nihil ad t
quero. Hec enim ad o
gitanē nihil perimē
oportuit. s Nunci
ne demū. Demum p
deniqz. t At iam
h. u. a. dab. o. Cōsiliū
scilicet quo in pūctū
locū restituaus.

Am iam ubi ubi erit inuentu tibi c. In scena hac ista u ratio est adhortationis Paphili per Misid. Op^o est eni exhortari rursus adolefcentem: ne sub patris op^o pressione astringat: ut frangat. a Ia iam. v. v. e: oportune rursus est uante Paphilo amice mentio obiciat per Misidene succumbat

nuptias apparari sensit. 1 Misid Asseratio est: si a noie ei^o incipias: cu q loqris. m Per oes ti. rē. Adauctua pucila: vt admirabilr. valde mirabilr: & aduerto addo: et h sup e: vt amissa fide ad iurandū sit. n Nō sibi capiundos. Mira ra veterū dīa oēs hoies maluit dicere: vt in his quoq; parent

ad nuptias p^o f^o quis p miserit se ductus cōi ge: aduersus quā distu cultatē: quia ipsi^o pfo na nō sufficit. id agit: vt ad ipsā Glycerium mō adducat Pamphili lū: cui^o aff: cōi cogitat non ex eo solū qd eum puella vocat: sed etiā quod desiderat eū vide re. b Vbi v^o erit eū inuentū. In prima pars te vim suā tenet: in po stiore productionē: et est quē admodū vt vt: q q: vñ vñ: p vbi cū q: q cū q: vñ cū q. c In uentum tibi curabo & meū ad. Pam. Non so lū se adductus: promi sit: sed & tps addidit: & bñ tibi: quasi amā ti. d Tumō. a. mi. Mollis orō & formā multis implicata blan dimēt: at em. Tu mō aig mi. Pro me^o.

M Misid. Paphil^o. Carin^o. Dauus. (adductū AM^o (vbi vbi erit) iuentū tibi curabo: & meū Tuū paphilū: tu mō aig mi te noli macerare.

Pa. O misid: qd est: hē Paphile optie mihi te offers. pa: qd ē: Mi. orate iussit (si se ames hera) iā vt ad sese Venias: videre te ait cupere se. Pa. vah. perij: hoc malū

Integrascit: sicine illā atq; me opera tua nūc miseros Sollicitariet: nā iccirco accersor nuptias q mī apparari

Sēlit. Ca: quib^o qd ē q; facile poterat qesci: si hic qescet: Da. Age si hic nō insanit satis sua spē istiga. Mi. atq; Aedepol ea res ē, pp̄tea nē misa i mcerore ē. Da. misid

Per oēs tibi adiuro deos: nunq; eam me desertum: Nō si capiūdos scīā mihi esse inimicos oēs homines: Hanc mihi expetiui: contigit: conueniūt mores: valeāt

Qui inter nos dissidiū volūt: hāc nisi mors adimet Nemo. Ca. respisco. Pa. non apollinis magis verq; q; b Respōsū ē si poterit fieri: vt ne pater per me stetisse

tes significaret: q aper te dicere patrē: cui^o me tu promisit nuptias: et cōtra illud: sed vim: vt queas ferre. Non si ca piundos mihi: Ita dixit de vno: hoc est p̄e oēs hoies: vt idē. Ocoelū: o terra: o maria Neptun ni: nūq; & coelū Ne p̄tū est: nō vūq; hic oia hęc maria vult eē: vt Vir. Oia vel mediū fiat mare. o Conti git. Quod vix euenit cō ug: sic dī. p. Cōuea niūt mor. Recte id qd etiā m̄imonū sumat cōueniūt mores.

q Valeāt. Hoc est abe at: recedat q; & discē dētib^o & mortuis. Va le dī. vt Vir. Salue cō. m. m. p. e. q. v. vel pot tius. cū ma le optatur^o eēt cōsidera to patre locutus est: & nō dixit q; itēderat pe reāt: & attēde q; mode rate p̄laster dixit: cū significaret patrē. Vale āt. Renūtiā dōis: & im p̄cā dōis est verbū. r Hāc nisi mors: Et si valeāt. Hāc nisi mors. Hęc cōcessio ē. Hoc em p cōcessionē dī. Hāc ni si mors: & si valeāt. Ni si mors adimet nemo. Perseuerat ne dicat p̄. Pro nō adimet pater. s Respcio. Spiritū re

e Hoc ma. in. Integra tur qd ad integrū red dit qd repetit: qd ista u ras. Vir. Ram. q. f. m. c. Hoc malū: Amor me^o & Glycerii sollicitudo: quā nescit oportuit nu ptis: f Sollicitari et. Perturbati. g Qd mi. appa. Apparari ad honorē: & timorē refer tur: et daturo casui sub iñctū cladē: et p̄nciem significat. vt Vir. Mihi sacra parari. h Age si hic rē. Hic exit^o cōprimat Carinū: ne fomēta iracūdię Paphilo p̄beret: aut si poenitet te q̄tū sua spē istanit. i Si hic rē. Ironia ē aut laus ad irritandū Paphilū. k Atq; e. ea res. Id est

uocāt sēsus. t Mag^o verq; Aut mag^o verq; aut vti^o dicim^o v Vt ne p̄. Vt ne nō. x Stetisse. Hoc est. eē. vt Vir. Desq; taq; mōi stat. d. Alif plēnū est. vt idē: S: ac: & iunipi: aliter horret. Stant limine p̄rio. & Luol^o. Stat sensib^o fundus.

Quartus Actus

y Per me stetit. Hoc est per me factum esse ne fierent nuptie. Miserequetur ego: Bñ & qd hic amore vexat: & intulit paradoxonam volebat sibi dici fortis: quod illi tñ mox dicitur. Hic igitur aliter respondet: atq; interrogat Pamphilus: ideo quod videtur impossibile esse Pamphilum resistere pariter. a Consilium quod ro sensus est. scio quid est: quid coneris: sed an efficere possis nescio.

b Scio quid coneris. Si Pamphilus est persona: cum ironia dicitur: si carini simplex laudatio est: sed si Pamphilus hoc significat: quod supra. Ex vni geminas mihi consi. nup. sed nō esse personā Pamphilus ex subiectis ostenditur.

c Non tibi habeo: ne erres. Deterret nunc Carinum: vt & ipse aduertit Dauū: ne Pamphilus nubat Philomena: et eodem sensu vritur Dauus aduersum Carinū: quo supra quasi necesse fuit. Si huic non datur te illam vxorem ducere.

d Sat habeo: quod dilatio facta est. e Vt fatis sit. Vt pro ne non: Ne pro ne dum: aut aduerbium est prohil: etis vt sit ne non. Salu. secūdo libro: Ne illa tauto paria sunt: pro nedum.

f Ne vacuum esse me. Ne pro ne dum: aut aduerbium est prohil: etis vt sit ne non. Salu. secūdo libro: Ne illa tauto paria sunt: pro nedum.

g Proinde vos hinc. Amoliri dicuntur ea que cū magna difficultate & molimine sumouentur: & tolluntur e medio: sic dixit: quasi odioso: & molesto discedere dicitur: qui facile abire e medio: amoliri qui vix recedit. Proinde vos hinc amolimini: molestū impedimentum ex rei magnitudine iacentis in medio: & ideo impedientibus se dixit. amolimini hinc: non abire. Proinde vos hinc amo. Spe iniecta: itā etiā imperat dñs. seru? callid?

h Nā mihi impedimētū. Vt hoc verū dicit: an fingit: qui adhuc consiliū non inuenit quod narrare possit. i Ego hanc visam. Glyceriū. f. & cū miseratione puellę hanc.

Credat: Quo minus hęc fierent nuptię volo:
Sed si id non poterit: id faciam in prodiue: quod est per me stetit credat: Mi. q; videor: Ca. miser equē:
Atq; ego, DA. consilium quæro, CA. fortis es:
PA. Scio qd conere, Da. hoc ego tibi pfecto effectū.
Reddā, Pā. iā op^o hoc ē. DA. quiniā habeo, CA. qd ē:
DA. Huic: non tibi habeo: ne erres. CA. sat habeo.
PA. Quid facies: cedo: DA. dies mihi hic vt fatis sit
Vereor ad agendū: ne vacuū esse me nūc ad narrādū
Credas: p inde hęc vos amolimini: nā mihi ipedimēto
Estis. pa. hac ego visam. Da. quid tu: quo hinc te agis:
Ca. Verū vis dicā, Da. imo etiā narratōis mihi incipis
Initium. CA. quid de me fiet: DA. eho tu impudens:
Nō sat habes: quod tibi dieculā addo: quantum huic
promoueo nuptias. CA. attamen. Da. quid ergo.
Ca. vt ducā. Da. ridiculū. Ca. huc face ad me vt venias.
Si qd poteris: DA. qd veniā: nihil hēo. Ca. attñ si qd
Da. age veniā. Ca. si qd: dōi ero, Da. tu misis dū exeo
parū opire me hic: Mi. q; propter: Da. ita factio op^o ē:
MI. Matura. DA. iam inquit hęc adero.

est hęc dies dieca mora: & qsi pua dies: & diecula i q. f. am bias qitū poteris ad ducēdā Philomenā: vult em se Dauus adiuuare Carinū & bimā. q Promoueo. Differo. Promoueo nuptias: memoriter Dau? scit. n. illū his sbris pens se. Saltē aliq; dies. p. d. p. n. n. v. e? rei oblit? Carn? est: vt ducas vxore petir. r. Ridiculū. Deē hoiem. s. Age. v. Vix pcedētis: vix cōsētētis ē: et age veniā. r. Tu Mi. ā Glyceriū.

Mis: Dauus.
Nihil ne esse, propriū cuiq; dii vestram fidem
Sumū bonū esse herę putabam hęc Pāphilū
fuit dona: ergo nihil nobis propriū esse potest: quod em non hinc necesse quidē potest: aut qd eripi potest non est nostrū: nisi illa q; eripi non possunt: vt Sapientia istitia: prudentia: & que fortuna: neq; dare: neq; eripere cuiq; potest: & simul hoc ipm a re: & a persona hic ostendit: a re nihil esse propriū: et a persona cuiq; propriū perpetuū: nō temporale: aut mutuum b Diū vestram fidem: Admiratōis aduerbiū cū exclamatione. c Fidem. Dixit opem & auxiliū: vt Tyrthoag; si

h Nā mihi impedimētū. Vt hoc verū dicit: an fingit: qui adhuc consiliū non inuenit quod narrare possit. i Ego hanc visam. Glyceriū. f. & cū miseratione puellę hanc.
k Quid tu, quo te hinc agis. Tarditatem discedentis ostendit: & agere se em tardi: & tñtes domini. si Vir. Amilla remis. atq; o. d. n. i. h. r. t. c. alibi. Ecce gubernator scilicet. pa. age. Quid tu hinc: quo te agis. Ad monito discedentis: vt solet: nā a quo discedere desideram? admonemus eū quo eat. id face re per interrogacionem admonet Dauus Carinū: vt ipse Carinus discedat: qui nunc vltimū remanet. i Verū vis dicam. Pro initio sedule narratōis hoc sumimus. an sic respōdet Carin? rāq; qui intelligat non dici sibi velle Dauū quo eat: sed id agere vt abscedat. m Narratōis mihi incipis inuū. f. quo eat. Quia vobis vis dicam. Velut prohemiiu narratōis est. n Quid de me fiet. Quid igitur inquit. Quid de me fiet, ab eo hoc q; si a iocante pronunciatum est: nā sic illi impudens respōdet. Quid de me fiet. de Philomena dicenda. o Eho tu impudens: Non satis proprie Carino dixit: impudens: quasi insolita: & multa poscenti: quippe qui & sponsā alienā petere ausus est: & non satis habet per Dauū sibi morā pstitā Pāphilū nuptiarum. x Quod tibi iā dieculā. Horam: & est diecula: hoc est tēpusculū: et sumit ab eo quod est hęc dies dieca mora: & qsi pua dies: & diecula i q. f. am bias qitū poteris ad ducēdā Philomenā: vult em se Dauus adiuuare Carinū & bimā. q Promoueo. Differo. Promoueo nuptias: memoriter Dau? scit. n. illū his sbris pens se. Saltē aliq; dies. p. d. p. n. n. v. e? rei oblit? Carn? est: vt ducas vxore petir. r. Ridiculū. Deē hoiem. s. Age. v. Vix pcedētis: vix cōsētētis ē: et age veniā. r. Tu Mi. ā Glyceriū.

Nihil ne esse propriū cuiq;. Hęc scena ad ministracionem doli habet: quod sit vt deterreat Chremes filia suā Pamphilo dare: & vide non minims partes in hac comœdia a Misidi attribui: hoc est psonę formi neq; siue hęc personatis viris agitur: vt apud veteres: siue p mulierem: vt nunc videmus. a Nihil ne. Aduerbiū pericunciantis. Nihil ne esse. p. omne. quod habemus: aut mutū est: aut propriū: ergo propriū est perpetuū vt ppta hęc

est hęc dies dieca mora: & qsi pua dies: & diecula i q. f. am bias qitū poteris ad ducēdā Philomenā: vult em se Dauus adiuuare Carinū & bimā. q Promoueo. Differo. Promoueo nuptias: memoriter Dau? scit. n. illū his sbris pens se. Saltē aliq; dies. p. d. p. n. n. v. e? rei oblit? Carn? est: vt ducas vxore petir. r. Ridiculū. Deē hoiem. s. Age. v. Vix pcedētis: vix cōsētētis ē: et age veniā. r. Tu Mi. ā Glyceriū.

dem d Summū bonū esse. Mire p pleno & neutro ex
tulit summū bonū. e Pamphilū: amicū: amatorē virū.
Amicus animi est. amator vero corporis: nō enim cōtinuo
amator est: qui bene vult: vt Dido amauit Aeneā quidem:
sed nō amica fuit: quod ait. Nō potuit auulsū diuellere cor-
pus & vndis spargere

& Item Catullus. Co-
git amare magis. sed
bene velle min⁹. & est
hic officū: & blandi-
mentū: amatorē & vi-
rum dixit ad discretio-
nē: vt per ea que enu-
merat maritū ostēde-
ret. f In quouis lo-
co paratum. Dixit ad
oēs effectus quicunq;
de pximo esse possūt:
& maxime ad Home-
nū sententiā respexit.

g Verū ex eo. Id est
Pamphilo. h Nūc
misera quē capit dolo-
rem. Cū admiratione
pronūciat quē: & cū
exclamatione quadā.
i Facile hic plus ma-
li est quā illic boni. Fa-
cile aduerbiū cōfirmā-
tis est: id quod est liq-
do & manifesto: vete-
res dicebāt facile p cer-
to. vt Cicero. Illius ci-
uitatis facile. p. dolorē

dolorē distingue. pbe. & p^o itulit separati qd seqt. Facile hic
p^o mali ē: i dolorē. f. mer^o amittēdi: quā i voluntate retinēdi.
k Quā illic boni. In sūmo bono: dixit em̄ ex bonis que bo-
na extimam^o plus nos mali capere. cū aut amissuros nos
credim^o: aut amittim^o: quā boni. cum habemus. Facile hic
plus mali est: plus mali in dolore & metu dixim^o. Quā illic
est boni id est i amico: amatorē: & viro. l Mi homo qd
istuc obsecro est. Ex Misidis verbis: quid Dauus faciat de-
monstrat. Quid istuc mali est: inuolutū puerum portabat
Dauus: & ideo dicit mulier. Quid istuc mali est: dū ille euol-
uit: & puerū pient: quē postq̄ expeditū tū illa dixit: q̄ por-
tas puerū. m Misus nūc op^o ē ad hāc rē mihi. Hec scōna
actuosa est. magis em̄ in gestu: quā in oratiōe est cōstitutā.
Misus nūc opus est: pperatis & impēse agētis Dauus verba
mōstrant: & prompta in mediū plata mēoria: atq; astutia.

n Memoria. Vt pcepta Dauus retineat. o Astutia. Ad
agendū strēue que Imperaret: memoria simpliciter magis
vt mēor sit pceptorū: & nō memoria p intelligētia. vt Virgi:
Instamus. t. vi. p Ex ara hinc sume. Sume verbenas ex
ara scilicet Apollinis: quē cassion Menāder vocat: aut quod

Apollini comēdia di-
cata est: in cuius hon-
rē arā: cōstituebāt. Co-
mōdiā celebrātes A-
pollini ergo comēdia:
Libero pīi tragōdia:
q Verbenas u. Quasi
herbene: redimica sūt
ararū. r Tibi. Quā
si gestū quēdā: & mo-
tum stomachātis ha-
bet. vt alibi. Quid vis
tibi sume dixit: & nō
tibi substernē. Ex ara
sume verbenas. verbe-
nē sūt omēs herbe: &
frōdes: q̄ festē ad aras
coronādas. vel omēs
herbe frondesq; ex ali-
q̄ loco pure decrypte.
Verbene autē dicē q̄si
herbene. sic Menāder.

s Quāobrē tute non
facis id: tute tunc dici-
tur cum pronomē ad
eam reuocatur perso-
nā a qua sumitur: vt
verbi gratia. cum dici-
mus tu lege: ille nobis

respondeat cur tute. nū legis. t Quia si forte op^o ad herū
iurandū sic locutus est: vt explicari atq; intelligi nō possit
aut enim deest ius vt sit iurandum pro iurandū: aut vt
vulgo dicitur iuramentū. Et opus est illam rem. non opus
est illa re. v Vt liquido possim. Liquido pure & mani-
feste. Nā que sunt pura & defecata: liquida sunt.

x Noua nunc religio in te istec. Id est iurandū metuere
seruum monstri simile est. Noua religio in seruo. & subita.
Noua nunc religio: seruum nolle mentiri noua religio est.
y Cedo Porrigentis est manum. z Vt quid agā por-
ro intelligas. Porro modo aduerbiū est ordinis: alias tem-
poris. a Sponse pater interuenit. Mire non dixit Chre-
mes: ne cum dixisset quis Chremes Mysis rursus hic respō-
deret sponse pater: & non temere hoc facit Poeta: nam pro-
miserat se rediturum domū Chremes: domū ibo dicam vt
E

Quartus Actus.

apparentur. a. h. t. 3
 b Repudio consiliū.
 Quod prius intende-
 ra. Verbu a venato-
 ribus translatum: qui
 retia intendunt ad fe-
 ras capiendas: quia er-
 go parat Chremetem
 & Simonem fallere in-
 tendera dixit: vel a sa-
 gittis atq; arcu.
 c Nescio quid nar-
 res. Bene narres. narra-
 re enim aliena & quae
 nobis sunt necessaria
 dicimus.
 d Ego quoq; hic. a
 dextra venire me. Be-
 ne ait quoq; quia &
 Chremes veniebat.
 e Tu: vt subseruias.

Inte istec incessit: cedo: DA. morte oci⁹te: vt qd'agam
 porro itelligas. pro h iupiter. MI. qd' e. DA. sponsae
 pater iteruenit: repudio cōsiliū quod pri⁹ intenderā:
 MI. Nescio qd' narres. DA. ego q̄ hic a dextra veni/
 Assilabo: tu vt subseruias oñoni: vt cūq; op⁹ sit (re me
 Verbis vide. Mi. ego (qd' agas) nihil itelligo: s; si qd' e
 Quod mea opera opus sit vobis: aut tu plus vides
 Manebo. ne quid vestrum remorer commodum.

Recte vt subseruias di-
 xit: nō em̄ tantum lo-
 quit Mis̄is quantum
 Dauus. f Oratio
 ni mee vt cūq; opus
 sit verbis tuis. Verbis
 scq; orōi mee. Plura em̄
 loquitur Dauus: inde
 orationi dixit: illa sub
 sequitur ideo verbis.
 g Vide. Cauta est:
 intellige specta.
 h Aut tu plus vi-
 des: si sapias intelligis.
 i Ne quid vestru res
 moret cōmodū reomi-
 ter retardē: reinea: rea
 mora p̄sce minutissi-
 mo. qui nauim retine-
 nam gr̄ce ἐξυγῆς vo-
 catur

Chremes: Misis: Dauus

Reuertor post
 q̄ q op⁹ fue-
 read nuptias
 Adest nunc
 ipe Chremes
 cui⁹ cā scena fraudib⁹
 instructa est: ne p̄misi-
 fas cōpellat nuptias.
 a Vt iubeā accersi.
 Recte iubeā: q̄ sūma
 potestas nuptiarū in
 patre puellę est.
 b Sed qd' hoc. Nō in-
 terrogātis: Sed miran-
 tis. & nō intelligētis ē:
 & apparet eū nō ocu-
 lis priusq; corporis of-
 fensum puerū sensisse
 latentē. c Puer her-
 cle est. Ornatiua parti-
 cula est hercle.

d Mulier. Magis q̄
 Misis. e Vbi illic.
 Dauū q̄rit: q̄ nūc ab-
 scellit: vt ipse de foro
 venire videat. f Nō
 mibi rīdes. Bene non
 rīdes. Supra em̄ me-
 mor ē ventā quicq; di-

Reuertor postq; quae opus fuere ad nuptias:
 Gnate parauit: vt iubeā accersi. s; quid hoc est:
 puer hercle ē. mlier tu ne aposuisti hūc. MI. vbi illic ē:
 Chr. Nō mibi rīdes. MI. hem nusq; ē miseræ mihi.
 Reliquit me hō hic solā: atq; abiit. DA. diuestrā fidē.
 Quid turbe ē apud fore: quot illuc hominū litigant
 Tum annona cara est: quid dicam aliud nescio.
 MI. Cur tu te obsecro hic me solā: DA. hem q̄ est hęc
 Fabula: eho misis puer hic vnde ē: quis ve huc attulit:
 MI. Satin sanus es qui me id rogites?
 DA. Quē ego igi⁹ rogē: qui hic neminē aliū videam:
 Chre, Miror vnde sit, DA. dicturan es quod rogo:

cerē nisi sub seruiat ora-
 tioni Dau. g Reli-
 quit me: hō atq; abiit:
 Mire: hōicm nō Dauū
 dixit. vt etiā si audiat
 Chremes incertā p̄so-
 nā hois audiat: nō Da-
 unum. h Dī vestrā
 fidē. Aduerbiū admi-
 rāns cū exclamatione:
 i Quid turbe ē apud
 forū. Hac verba veni-
 entis d' foro. k Quot
 illic hoim litigāt. Les-
 gē & litigat rē. Cōm-
 m̄scētis est pot⁹ quā
 alicui referentis.
 l Quid nā aliud di-
 cā. Hoc post spectato-
 res. m Cur tu te ob-
 secro me hic solā. Apo-
 stropheis tertia.

n Hem q̄ hęc est fab-
 ula. Fabulā se dicit
 audire quāstrei p̄ncipi-
 piū rationēq; ignoret
 o Eho. Eho interies-
 cōio est: vel p̄ncipiū
 animaduersionē in se

poscentis: aut repete cernis. p Qui hic nemiñe. Video callide affirmat nō sibi visū Chremē: cū & puidere venien tē & pñentē videat. q Miror vnde sit. Miror veteres cū vnde p nescio ponebat: nā admiratio ab ignorātia descendit. Plautus. Negs miret qui si paucis loquat. r Hau. Interfectio cōsternatē mulieris. s Cōcede ad dextrā. Et bene ad dex trā: sinistra em venit Chremes: & non vult pximū ei Chremetem sed iuxta supra em dicit. Ego q̄ hinc ab dex tra. ve me. fin.

t Deliras nō tute ipse. Deest em mihi dedisti sed & supra: & nūc in turbat Dau: ne mulier totū dicat. v Nō tute ipse. Sūmissa voce x Verbū si visū mihi. Accomodate cōmī nā Dau: pene. n. Mi sis vniuersa natrabat. y Præter q̄ qd te ro go. Hoc vt & senex se tiar pnuuciare potest. z Quā qd te rogo. Cautē gestu cominan tis est: & vultu vt su spēderet cōminatōhē: deinde infert gestū: or do: caue: faxis.

a Maledicis. Cū con tēptu loqueris: cū con uitiū facis apparet er go maledicis leni: esse dicit: cū subiungit.

b Dic. Clare maledi cis: Nōte p cōmatio ne posuit: cū p conuio solet potū. nisi for te ga cōtumelie gen: est cōminatio. Quidā putat hic esse vñā psonam Dau: scilicet dicitū Misidīs non satis manifestū Chremi in maledicis similitudinē dicitū: p illud vnde est dic clare. hic expres sius dicit. c Avos bis. Quia a vobis par tū intelligebat: hic ad didit morē meretricis. vt vel sic intelligat se nex. d Mirū vero. Sepe ad ironiā referē.

Mirū vero impudēter bono ordie locut: est. primo em cā ipudētie natura est: deinde cōdi tio. e Ab andria est ancilla hęc. Efficit qd volebat Dau: nā itel lexit Chremes: quia sit Paphilo nat: puer. Sic illudatis. f Adeo videmur v. e. l. Idone: est apt: ad oia: et bona et mala. Adeo. adeo ne. an adeo ad eū. g In qb: sic illudatis. Et illudo i te ablatiuo casu: & illudo te accusati uo dicim: sed primo supuacū est: vt sic qb: h Veni in tēpore: opportune cū visus sit: interuenisse putat. Veni in tēpore opportune. nos sine ppositiōe dicitm: tēpore & tēpore.

i Propera adeo puer: tollere. Hic versus clare dicit: sequens

ne senex audiat expresse. l. Caue quoq̄ isto excessis lo co. Necessario Dau: retinet: Misidē. nōdum em oia audiuit Chremes: nōdū cōperit vñ sit mulier. & puer de q̄ susceptu rus sit. i Excessis: Pro excedas: vt faxis p factas. m At etiā rogas. Rursū iurgii repetit. & turbulētā orationem:

n Cedo cuiū puerū. Cedo idē significat qd dic mihi. ergo repetitio nē significat: n̄ supua: cū orationē: & est: di ctū cū qdā fiducia & cōtēptu eius cū q̄ mo est: interrogātis aliqd. o Mitte id quod scio. Hoc leni: & sūmissē.

p Hem qd Paphili. apparet mulierē vestri Et Paphili leni: pñū: clasle q̄ Dau: veller: & ideo nūc repetit nos mē vestri & Paphili. Hē qd. Duas res ope rat. vt ignarissimū se ostēdat: & vt Paphi lus noiēt: & argute res petit nomē Paphili. q̄ si p indignationē: vt so: ceteri auribus nomē ad olescētis inculet. me: tuit em ne audiat vt se nex. q Recte ego.

h. l. su. n. Et hic efficit qd voluit Dau: vt pā phili Chremes puerū esse cognoscat: & recu set genes. Has fugi. i. hmōi. r O facinus animaduertendū. Ap: postopelīs quarta:

s Quid clamitas. Cla mauit enim Dau: vt puerum audiret Chre mes. t Quē ne ego vidi ad vos afferri ves: sperī. Vult negādo irri tare mulierē ad confis māda: q̄ vult. v O hoiem audacē: exclā: matio Misidīs: testio niū veritatis ē. x Ve rū vidi Cantharā susa farcina tā. Vide ismū argumtū. pri: vidi pue rū afferri dixit post nō puerū: s; Cātharā sus: farcinatā. Cāthara no mē est anus: & hoc di xit. vt leniter redargu at Misidē: nō vt vinca tur: hoc em vidisse se i uuit Cātharā suffarci natā nō pue: pportāte.

y Suffarcinatā. Pro: priū est anib: suffarcis natas esse vt Pers: Pā nutia haucis: & Plau tus: Doliarē claudam crassam: z Quod

cōfirmatio est: quā ex p̄siste Dau: refutatio ē: supēst etiā: vt & cōcludat effec: doli negāte Chreme se daturū siliam. qd subinde: efficit Dauns dolo. a Aliq̄t liberē. Mec pauc: nec multe b Libere. Testimonia libera cōtra seruū: & hoc ppriū Terētij est. nā d Romano more hoc dixit. c Ne illa illū. Ne valde. Ci. Ne illi vchōnēter crāt. Chremes si posuū pueg. transi enim a

E 2

MI. Hau, DA. Cede ad dextrā. MI. deliras n̄ tute ipse.

DA. Verbū si mihi vnū pter q̄ qd te rogo faxis caue.

MI. Maledicis. DA. vnde est: dic clare. MI. a vobis.

DA. Haha he: mirum: vero impudēter mulier si facit Meretrix. Chre. ab andria ē ancilla hęc q̄ntū intelligo.

DA. Adeo videmur vobis eē idōei: iqb: sic illudat.

Chre. Veni in tempore. DA. propera ad eo puerum Tollere hinc ab ianua. mane. caue quoq̄

Ex isto excessis loco. MI. dii te eradicent.

Ita me miserā territas. DA. tibi dico ego an nōn?

MI. Quid vis: DA. ac etiā rogas: cedo cuiū puer: hic Apposuit: dic mihi. MI. tu nesci Da. omitte qd scio

Dic qd rogo. MI. vñ est. DA. cui: vestri: MI. paphili

DA. Hem quid: paphili: MI. eho an non?

Chre. Recte ego has semper fugi nuptias.

DA. O facin: animaduertēdū. MI. quid clamitas?

DA. Quem ne ego vidi heri ad vos afferri vesperi:

MI. O hominē audacē. DA. verum vidi cantharam Suffarcinatam. MI. diis pol habeo gratias

Quod in pariundo aliquot affuerunt liberae:

DA. Ne illa illū haud nouit cuius causa hoc incipit

Chremes si po situm puerum ante aedes viderit:

Suam gnatam non dabit: tanto herde magis dabit

Chre. Nō herde faciet. DA. nūc adeo vt tu sis sciens

Nisi puerum tollas: iam ego hunc in mediam viam

in pariūdo aliquot. a. l. Indidū secuta cōfirmatio est: quā ex p̄siste Dau: refutatio ē: supēst etiā: vt & cōcludat effec: doli negāte Chreme se daturū siliam. qd subinde: efficit Dauns dolo. a Aliq̄t liberē. Mec pauc: nec multe b Libere. Testimonia libera cōtra seruū: & hoc ppriū Terētij est. nā d Romano more hoc dixit. c Ne illa illū. Ne valde. Ci. Ne illi vchōnēter crāt. Chremes si posuū pueg. transi enim a

Quartus Actus

mixto ad mutatu charactere. d Ne illa illum. Chremete
 .f. Chremes si. p. au aliq sba sic
 pnsciam: vt vana videant. e No herde faciet Bn em d
 se tertia psona fac vt sup. Ac nuc faciet. f Vt tu sis scies
 eloqnet. Sic em vete
 res pro las dixere
 g Ia ego. h. i. m. v. p.
 Bn in media via: quia
 an fores post facebat
 h Prouolu. Id e por
 ro volua: & dolo qd
 minae qd factur no e:
 ve: sed lo id agit: vt u
 puer tollat i mediu sil
 eu feruat Chremeti: vt
 spe recuset genere: non
 vt a quocq pass vide
 atur iuria. i Teq
 in lu. ibi. puol. In luto.
 de pxio repetiut: qm
 noia sut panomafia:
 qn verba paranome
 no dicit. k Tu pol
 h. n. e. f. Sobn est sane
 metis qsi febr: hoc e
 sepat ab ebrio: vt secre
 tus sepat ab his q dif
 cernit. l Fallacia
 alia alia. t. Prouerbiu
 si subiacet meore me
 dace esse oportere.
 m Ciu. a. e. h. Trast
 ad imitatioe. n Au.
 Interfectio e coturbat
 te mulieris. o locu
 latu in. m. Ecstrario
 p graui & molesto ac
 nimio. Ioculariu: igif

p Quis hic loqur o
 Chre. Pncipi loqnd
 Dau. Chremeti dat.
 pfectru q spe conat e.
 q Per ip ad id est p
 tps q i tpe: aut certe p
 tps repetit. o Chreme
 p tps adueit: astute q
 eu nuc pmu vidit.
 r Ah ne tu. o Aut ne
 pan legit: aut ne oia:
 vt ne pducat: & accipiat
 s Audisti obsecro hem. Exultas Dauus infert: & iculcat

frejnter repetedo. Audistin obse. He: difficile credendo affir
 mat se no sciuisse pntem Chremete: vt hac cofirmatioe nihil
 illu de se faciat suspicari. e In cruciatu. h. a. No i cruce: s
 in cruciatu. v Hic ille. Cu emphasi: qsi vir magno: s hoc
 Chremete ondes dicit
 cu ironia. x No te
 c. D. i. Virgi. No Dio
 medis eqs. n. o. e. a.
 y Me miseru: Suppal
 pitato mliebr. z Ni
 hil pol. f. d. Bn flex qa
 qsi alienior cet: & igno
 t. Misidi. a Neme
 at. Queda ondit apte
 i comcedit. qda ex ali
 is psonis intelligitur.
 b Si pol. g. n. o. hae:
 Apoliopelis tertia: q
 alieng pson interetu
 reciet. snt aut apollo
 pelis. id est reciet: et
 bus modis: aut per te
 ipm: & ad aliu trahit:
 & est prima: aut tacet
 nec ultra aliqd dicit:
 & est secunda: aut alie
 ri interuetu pson scil
 cet: & tertia. c Ne
 scis qd sit actus: nescis
 plerq dicit ei: si que
 volum redargere: pe
 ritia: aut ignorantie. sed
 que facere volum: vt
 velit libeter audire.
 d Paululu infleuo
 ue: p multag e
 e Ex aio oia vt fert
 natura. Epexegsis:
 na qd est ex aio vis vt
 fert natura. & hec sen
 tentia ab initio proba
 ta est: quam Menider
 Epiditicos posuit.
 f Vt fert natura Hoc
 est naturalis & ingeni
 ta actio.
 g An de industria:
 Id est scientia & pro
 uidentia. ea enim que
 discimus & scim: ope
 ratione genita & industria quadam scim. & Virgilius. Et
 pure solum nanq. h. i. a.

Prouoluam: tecq; ibidem prouoluam in luto.
 MI. Tu pol homo non es sobrius, DA, fallacia
 Alia aliam trudit: iam susurrari audio
 Ciuē atticā esse hanc, Chre. hem. DA, coactus legib⁹
 Eam vxorem ducet, MI, au obsecro
 Annon ciuis est: Chre, iocularium in malū insciens,
 pene incidi, DA, quis hic loquitur?
 O chremes per tempus aduenis, auscultā,
 Chre, Audiui iam omnia, DĀ, ah ne tu omnia?
 Chr, Audiui inq; a pncipio, DA, audistin obsecro?
 (Hem). scelera: hanc oportet in cruciatum hinc arripi,
 Hic est ille, non te credas dauum illudere,
 MI, Me miseram nihil pol falsi dixi mi senex,
 Chr, Noui omnem rem: sed est limo intus: DA, est.
 MI, Ne me attigas scelestē: si pol glycerio nō oīa hęc,
 DA, Eho inepta: nescis quid sit actū: MI, quid sciā?
 DA, Hic focer est, alto pacto haud poterat fieri,
 Vt sciret hęc quę volumus, MI, hem pndiceres.
 DA, paululum interesse censes ex animo hęc omnia
 Vt fert natura facias: an de industria.

Partial text from the adjacent page, including a small illustration of a figure at the top and various lines of text in a smaller script.

In hac habitasse platea dictum est Chrsidē. In hoc loco persona ad catastrophē machinata loq̄. Nā hic Chrito nihil argum̄to debet: nisi absolutōe erro- ris: sicut & p̄bis suis. q̄ grauis: q̄ modestus: q̄ iu- stus: sicut dicit. In hac hitasse, p. d. e. c. Nō hitare: s; ga mortua ē

mus. a. Qm̄ vt volum⁹ nō. l. & ad p̄sentis & ad p̄terite vitæ excusationē pertinet ista respōsio: qua purgat voluntas Cri- sidis in questu meretricis. Cecilius in plotio: Viuas vt possis qm̄ nequis vt velis. s. Quid Glyceriū. Iā hic suos: cōue- nit hereditatē perēt: cōuenit iudici futuro de plurib⁹ indaga- re: ergo recte & bono ordine quesit. Quid Crisidē: qd vos: quid Glyceriū: s. Vtinā Nouo genere exoptati- onē p̄negatione intu- lit. t. Haud auspici- cato huc me appuli. Id est in auspiciatus qd nō esset auspiciatus: & vsi- tatum veterib⁹ sic dice- re. Si qd aliquādo alio- ter euenisset q̄ vellent. v. Nunq̄ huc detulif- sem pedē. Virgili⁹. Me- ne effere pedē. g. t. p. r. Et fere simul. f. q. p. d. q. p. Sed Critici anno- tant alius esse charas- tere comico retulif- sem pedem.

F Crito, Misiss. Dauus. N hac habitasse platea dictum est Chrsidem:

Quē sese ihoneste optauit parare hic diuitias:

Potius q̄ in patria honeste pauper viuere.

Eius morte ea ad me redigerunt lege bona.

Sed quos perconter video: saluete. Ml. obsecro

Quem video: estne hic crito consobrinus Crisidis:

Is est crito, CRI. O misiss salue. Ml. salu⁹ sis Crito.

CRI. Itā crisis: Ml. hē nos quidē pol miseris perdidit.

CRI. Quid vos: quo pacto hic: fati recte: Ml. hem

Nos ne: vt quim⁹ (aiunt) quādo vt volum⁹ nō licet.

CRI. Quid gliceriū: iā hic parentes reppetit.

Ml. Vtinā. CRI. an nōdū etiā: haud auspiciato huc me

Appuli. nā pol si id scissem nūq̄ detulifē huc pedē.

Semp̄ eius dicta est esse hęc: atq; habita soror:

Quē illius fuere possidet, nunc me hospitem

Lites sequi: q̄ hic mihi sit facile atq; vtile

Aliorum exempla commonent: simul arbitror

Iam esse aliquē amicum: et defensorem eius. nā fere

Grāduscula iam profecta est illinc. clamitent

Mesycophantam hereditatem persequi mendicū. tū

Ipsam dispoliare non licet. Ml. optime hospes pol

Crito antiquū obtines. CRI. Duc me ad eam:

(Quādo huc vēi) vt videā. Ml. maxime. Da. seq̄r hos.

Nolo me in tempore hoc vt videat senex.

re: ergo recte & bono ordine quesit. Quid Crisidē: qd vos: quid Glyceriū: s. Vtinā Nouo genere exoptati- onē p̄negatione intu- lit. t. Haud auspici- cato huc me appuli. Id est in auspiciatus qd nō esset auspiciatus: & vsi- tatum veterib⁹ sic dice- re. Si qd aliquādo alio- ter euenisset q̄ vellent. v. Nunq̄ huc detulif- sem pedē. Virgili⁹. Me- ne effere pedē. g. t. p. r. Et fere simul. f. q. p. d. q. p. Sed Critici anno- tant alius esse charas- tere comico retulif- sem pedem.

x. Semper em̄ dicta est atq; habita soror. Aut veris credendum est: aut etiā falsis: q̄ a- men inueterauerāt. hic Cicero. Ita habeantur itaq; dicantur. Habita ergo plus est q̄ credita semper em̄ a possibili & vtili. y. Nunc me hospitem. l. l. Mare dicit me: cum em̄: hañ id est senem & remo- tum a litibus.

z. Hospite. Id est pes- regimū. a. Lites, se- qui. Id est pauperem: totū per emphasim. b. Quum hic mihi sit facile atq; vtile. Id est difficile & iutile: & est comicū. c. Grandi- uscula iam p̄fecta est: Ad partē gratis id refer- tur: id est grādis natu- maior: aut generalr ad sumā gratis referit: & ad cōparationē gratis pariter: & cōparatiue similitudinarie positū est. d. Sycophan- tam: hoc est cū in me cōueniunt lites. Bene sycophantā: quia bo- nā causam habet: & nihil aliud timet q̄ cō- uitia & sycophantam subdistingue: & sic in-

fer sequētia. e. Tum ipsam spoliare nō licet. Ab honesto: & bene: quia nihil suū habet nisi Crisidis. f. Optime ho- spes pol. c. an. ob. Antiquū absolute dixit: vt equū: aut ho- num. quod antiqui solebāt: aut certe per id est morē & ingeniū. g. Duc me ad eā quādo huc veni vt vi- deam: vel hoc inquit vt videā: cur aut vt videā: quia timet & est ordo. Duc me ad eam. h. Nolo me in tē. hoc. v. vi. senex Bene em̄ senex. Simo em̄ cū Chremete est: p̄ter hoc vi- deri nō vult. ne e⁹ vtrā apud iocerrū testimonio: rē eē Paphia lo aduersus Glyceriū: & rursus nuptiæ confirmetur.

E

fūr sobrini q̄i sororini dicti. k. O Misiss salue. Salu⁹ sis Crito: salu⁹ sis asseueratio salutāris ē: nō quali respōsio. l. Itan Crisis. Hē: Nō nūc interrogat: sed cōmiserat: & ita seq̄bat vt diceret perijt. sed magis gemit⁹ significet: q̄ minus dixerat. m. Nos qdē pol. m. p. Hic intelligit sup̄ subaudi- endū perijt: nā p. perijt hęc reposuit p̄didit. n. Quid vos? Quo pacto hic: p̄gressio loq̄ntis ad iterogādū idē: putas igit q̄ illa perijt. o. Vos autē q̄ mō. Quo. p. h. Significatio est p̄grinatā. p. Nos ne sic vt quim⁹. a. q. vt. Sic nudū est & significatiuū lāguotis cui⁹ dā: & lenitudis. l. c. q. Vt q̄

fer sequētia. e. Tum ipsam spoliare nō licet. Ab honesto: & bene: quia nihil suū habet nisi Crisidis. f. Optime ho- spes pol. c. an. ob. Antiquū absolute dixit: vt equū: aut ho- num. quod antiqui solebāt: aut certe per id est morē & ingeniū. g. Duc me ad eā quādo huc veni vt vi- deam: vel hoc inquit vt videā: cur aut vt videā: quia timet & est ordo. Duc me ad eam. h. Nolo me in tē. hoc. v. vi. senex Bene em̄ senex. Simo em̄ cū Chremete est: p̄ter hoc vi- deri nō vult. ne e⁹ vtrā apud iocerrū testimonio: rē eē Paphia lo aduersus Glyceriū: & rursus nuptiæ confirmetur.

Quintus Actus.

Atis: iā satis Simo spectata. e. a. e. m. Hec scena of-
ficioꝝ discrepatioē cōtinet patris inter se de officio
amicoꝝ & paterna pietate tractatū. a Satis iā
satis. Hæc veluti q̄dā cōtrouersa est: nāq̄ iniuriarū
reus sit Simo. cōtradicat p̄ cōiecturā fallū esse qd̄ intēdit: cū

pulisti me vt homini adoleſcētulo. Hic est tota aculatio ho-
mini adoleſcētulo. Sic Salu. Occultati se tugurio militis an-
colle. i Filia vt dare in seditione. Inuidiosenon p̄mitte
(inqt) sed dare q̄tū in te est. k Dū res rettulit: cōpostū
p̄ sumptū positiū est tulit: & alius q̄: decet comiciu chora.
Ceterē d̄ lectum videtur.

Aphil' neq; amet: neq;
ex eo nat' sit fil'. &
adhibet deriuatio cau-
se: qua dicit meretricē
illa oīa esse molit' ad-
disturbādas nuptias.
Satis iā satis: hū nega-
turus filiā purgat p̄
officiū suū de fide pro-
missa. b Spectata
Probara. vt Virgi. ait:
Rehus spectata. f.
c Imo em̄. parelcon.
est figura. l. em̄ q̄
maxie abs te peto. i. re-
nūciare affinitati Chre-
meē aut parū adhuc
itelligit Simo: aut sub-
tister diuimulat: vt ad-
fidē p̄missam hominē
cōpellat. d Vt be-
neficiū verbis inritum:
Coceptū ab inēdo: vñ
& inritā quoq; dicta.
e Dū id efficias. Qd̄
cupis: quod velis legi-
tur & quod iubes.
f Neq; modū benis-
gnitatis. Ne quid me
ores cogitas: aut q̄nū
de benignitate amo-
ris exigēdū: aut p̄fusu
mendū sit: aut q̄tum
sit impossibile qd̄ petis.
g Remittas. Iñ remit-
tas p̄mittas. h Pe-

Quintus Actus. Chremes. Simo
Atis iā satis simo spectata erga te aicitia ē mea.
Satis piet' incepti adire. oradi iam finem face.
Dū studeo obicq̄ ubi: pene illusi vitā filia.
Sl. Imo enī nē q̄ maxie abs te oro: atq; postlō chrēes:
Vt beneficiū verbis inritū dudū nūre cōprobes.
Chr. Vide q̄ iniqu' sies p̄ studio: dū id efficias qd̄ cu/
Neq; modū benignitat; neq; qd̄ me ores cogital. (pis.
Nā si cogites r̄mittas me iā onerare iurijs. Sl. quib'⁹
Chr. ah rogitas. pepulisti me vt homini adoleſcētlo.
In alio occupato amore: abhorrenti ab re vxoria
Filiam vt darem in seditionem: atq; incertas nuptias.
Eius dolore atq; labore gnato: vt medicarer tuo
Imperasti. incepti dū res rettulit: nūc nō fert: feras.
Illā hinc quē esse aiūt. puer est natus: nos missos face.
Sl. per ego te deos oro: vt ne illis aīm iducas credere:
Quibus id maxime vtile est illum esse q̄ deterrimū.
Nuptiare gratia hæc sunt victa: atq; incepta omnia.
Vbi ea causa q̄ obrē hæc faciūt: erit adēpta: desinent.
Chre. Erras: cū dauo egomet vidi obiurgare ancillā.
Sl. Scio. Chr. at v' o vultu. quū ibi me adē neuter tū
presēferat. Sl. credo: & id facturas dauus dudū pdixit
Mihi. & nescio qd̄ tibi si oblit' hodie: ac volui dicere.

Per ego te deos oro.
vt ne il. a. in. d. cre. Des-
fensio p̄ cōiecturā: & e
ordo p̄ deos oro te ego
m Quib' id maxie.
v. est. Argumentū a p̄so-
na. Quib' id te a cā ra-
tiocinatio. n Vbi
ea cā: q̄ obrē hoc faci-
unt: ἀποκλοῦσθον.
nā nō iulit obicq̄ cau-
sam: cū sup̄ dicitur. Ea
cā: sed q̄si dicitur vbi
eas res iulit q̄ obrē
hec faciūt. o Erat ad
emp̄ta: aut rē abōdat:
aut cū. p Vultu so-
q̄si dicitur Simo. sumis
labat ancilla. q Cū
ibi. a. m. n. sen. Credit:
& si vñ p̄a Missiderati:
tū ignorabat cē Chre-
mes: donec diceret Da-
u'⁹: Hic ē ille: nō te cre-
das Dauū ludere Cas
ibi adē: tū deest vt sit
itegrū tūc cū. r Dau'
dudū pdixit mihi: hic
ostidit qd̄ velit callid'
Dau'⁹: vt pdiceret futu-
rū sent id qd̄ ipse erat
factur'⁹. s Ne cio qd̄
tibi. f. o. deest p̄pter: vt
sit nescio quid: aut ne-
scio q̄re: vt sit ad s̄bule
t Ac vo. Ac p̄ p̄ta. q̄-

Nimo iā nūc
ocioso esse i-
pero. Hec scen-
na principii
iudicij & tra-
cudlā sentis cōtinet. at-
q; in ea vehemēter ex-
primē. cōsuetudo pa-

Daus. Chremes. Simo. Dromo.
Nimo iā nē ocioso eē ipō. Ch. dauū hē tibi
Vñ egreditur. Da. meo p̄sidio atq; hospitis.
Sl. Quid illud mali ē. Da ego cōmodiorē hominē
Aduentum ad tempus non vidi. Sl. scelus.

etis ac domini offensū:
& indignātis. a Ani-
mo iā nūc ocioso esse
ipero. Exultās egrediē
Daus: nūc iās pronā
esse oīa ad securitatē.
b Ocioso. Securo: q̄
negotiū sollicitudo c

Impero. Pro volo: an ut statim fiat tanq; illud qd impe
rat: & ipse supbe dixit, summi em iudicii securitatis est sup
bia. d. Vn egredit. Hic no interrogat: sed cu admittit: de
vel magis cu indignat: dicit. Meo p'sidio atq; hospitio: a
nimo ia nunc odio esse ipse meo p'sidio atq; hospiti. f. Cri
tonis. e. Ego comodiorē hoīem. Hic Dau' admirat qd
in ipso articulo periculi supuenerit. Cito. Ego comodiorē:
pōt em comod' esse in
hoīe quis: & alio tē
pore supuente pōt. &
comodū esse in hoīe.
sed oportū malū:
& aduentū habere po
est. nā comodū in ho
mīe est: aduē? i facto
eius: tēpus i oportu
nitate factū. Comodū
ē hominē sylepsis.
f. Scelus quē hic lau
dar. Nō est hic solus
mus. ad sensum enim
nō aduerba respicit:
& em ppter scelus ver
ba sūt. nō ppter verba
sensus. g. Ois res ia
est in vado. In securita
te: nā ut in p'fundo pe
riculū est: ita i vado se
curitas est: puerbale:
vado i turo. h. Quid
agā? Plus est dicere qd
agā? q; cogitare de su
ga. i. Salue bone
vir. Ironia maior ē q;
inrepatio: cū em oīe
genus criminis aliquis
supauerit: tunc exclusi
ironia lauda
mus. k. Hm Simo. Inter
iectio p'urbati est. l. Ono
ster Chreme. Noster die
do latē signūcat Glyce
riū sibi am
Chremes dīe inuentū. m
Omnia app'arata iam
sunt. Quia infecta sūt
de paratis. n. Curasti
pbe. Memoniter
supradixerat em
senex: imo abi intro:
ibi me opperire quod
parato opus est para.
o. Vbi voles accerse.
Vbi p'quādo nō em loci:
sed tēpus aduerbiū est.
p. Bene sane. Valide:
quia qui san' est idē
valid' ē. q. Is enim uero
hinc abest. Pro deest. r.
Hic i tu hoc respondes.
Deest an nō etiā tu
hoc respōdes: etiā aut
horatio est aut cōuēctio:
& vide qnta dixerit:
& qd: & illi: t. tibi. s.
Mihi ne. Quādo nō sum
parat' ad respondendū
ducēdo tēpus eludim'.
Mihi ne: app'oret ita
turbat' Dauū mod' o
cōsilio poetę: ut oēs
amittat fallacias:
& oppressus p'dat Pam
philū: dū malū cōmū
phonest: totūq; hoc ex
argūto est. Vult em ia
poeta cas

tatrophe patefieri. e. Modo introi. Hoc signū p'urba
tionū inducit ab cōscētia Dau'. v. Cū tuo gnato vna.
Serui excusatio: filij accusatio est: & hoc q'si p'urbato
dicit seruo: sed cōsilio poetę exitū festinātis de resolutōe
fabulę. x. An ne est intus Pamphilus. Causa irę
vehementior inuenta est. y. Sunt. Nulla rōne dicit
sūt: sed ne nihil re
spōdeat: nā turbatus est
ut pote oppressus. z. Quid
deest ppter: ut sit pro
pter quid illū censet.
a. Cū illa litigat. Chre
mi cōuenit hic sermo.
Hic em iridet: qui &
sup dixit: Amantū irę
reintegratio amonē ē
& sic hoc dicit: ut alibi.
Cedo ut sit misera. p.
a. eb. q. Cū illa litigat
iridet Simonem Chre
mes: quia dixit. Irę sūt
inter Glycerū & gna
tum. b. Imo vero i
dignū Chremes. Bene
ne ad eū loq;: qui est
a nuptijs deterendus:
vel qui nō inteturber
orationē suā: vel que
iam supra sibi precatō
rem destinet: ita loq;
tur quasi hęc sit cā cur
sit Paphil' ingressus:
quaten' eius. i. incēda
tur a Critone hospite
ducēda vxoris anim'
quā ciuē atticā nūcia
uerit. c. Nescio q;
videre gratificari. id est
gratosus esse testis: &
nimis verus d. Ellū. Vete
res: qd nos illū dicim':
ellū v'ollū dicebant:
quāuis ellū qdā ecce
illū velint intelligi: tanq;
p ipso domum Glyce
riū oñdit. Dau' dicit
ellū: q'st en illū: est em
ut alij volūt p'nomē:
ut alij aduerbiū demō
strātis: nā p'nomē hmōi
veteres sic p'trebāt ille:
ellus: oīl: sed ut dixim'
aduerbiū compositū
ex p'noie videri potest:
ut sit i eo vel en vel
ecce: ut ellū id est en
vel ecce illū. e. Cōfidēs.
Cōfidēt hęc p' cōstā
nā mala significatōe
posuit. f. Caut'. Callid'.
doct'. ardē. g. Quāti
vis p'q; ad magnitudinē
reiciat: quāti vis ad
paritātē p'q;: & totū
oratoris: dicit em
locutus est. Sed inter
est: in ter quis: & quā
uis: nā alter cōtemp
tionis: alter laudis. h.
Tristis. Ad laudem
interdum sumitur: non
ad amantia dīnem
tristis. Cito. Iudex
tristis & integer.

Quē n' hic laudat? Da. omnis res est ia in vado;
Si. Cesso alloqui. Da. herus est. quid agam?
Si. O salue bone vir. Da. hē' simo: o noster chremes
Omnia app'arata iam sunt intus. Si. curasti pbe.
Da. vbi voles accerse. Si. bñ' sane: is em uero hic abest:
Etiam tu hoc respondes. quid istuc tibi negocij est?
Da. Mihi n'. Si. ita. Da. Mihi ne: Si. tibi ego.
Da. Modo introi. (Si. quasi ego q; dudū rogem.)
Da. Cū gnato tuo vna. Si. An ne est intus paphil'?
Da. Crucior miser. Si. Eho non tu dixisti esse
Inter eos inimicitias canifex? Da. sunt'. Si. cur igitur
Hic est? Chr. Quid illum censet? Si. cum illa litigat.
Da. Imo vō idignū chrēe ia faci' faxo ex me audies.
Nescio q's senex mō veit: ellū cōfidēs: et caue': cū fatiē
Videas: videri qnta vis p'q; tristis seueritas i est vultu:
Atq; i v' b' fides, Si. qnā apportas: D. nihil eqdē nisi

Deest ppter: ut sit pro
pter quid illū censet.
a. Cū illa litigat. Chre
mi cōuenit hic sermo.
Hic em iridet: qui &
sup dixit: Amantū irę
reintegratio amonē ē
& sic hoc dicit: ut alibi.
Cedo ut sit misera. p.
a. eb. q. Cū illa litigat
iridet Simonem Chre
mes: quia dixit. Irę sūt
inter Glycerū & gna
tum. b. Imo vero i
dignū Chremes. Bene
ne ad eū loq;: qui est
a nuptijs deterendus:
vel qui nō inteturber
orationē suā: vel que
iam supra sibi precatō
rem destinet: ita loq;
tur quasi hęc sit cā cur
sit Paphil' ingressus:
quaten' eius. i. incēda
tur a Critone hospite
ducēda vxoris anim'
quā ciuē atticā nūcia
uerit. c. Nescio q;
videre gratificari. id est
gratosus esse testis: &
nimis verus d. Ellū. Vete
res: qd nos illū dicim':
ellū v'ollū dicebant:
quāuis ellū qdā ecce
illū velint intelligi: tanq;
p ipso domum Glyce
riū oñdit. Dau' dicit
ellū: q'st en illū: est em
ut alij volūt p'nomē:
ut alij aduerbiū demō
strātis: nā p'nomē hmōi
veteres sic p'trebāt ille:
ellus: oīl: sed ut dixim'
aduerbiū compositū
ex p'noie videri potest:
ut sit i eo vel en vel
ecce: ut ellū id est en
vel ecce illū. e. Cōfidēs.
Cōfidēt hęc p' cōstā
nā mala significatōe
posuit. f. Caut'. Callid'.
doct'. ardē. g. Quāti
vis p'q; ad magnitudinē
reiciat: quāti vis ad
paritātē p'q;: & totū
oratoris: dicit em
locutus est. Sed inter
est: in ter quis: & quā
uis: nā alter cōtemp
tionis: alter laudis. h.
Tristis. Ad laudem
interdum sumitur: non
ad amantia dīnem
tristis. Cito. Iudex
tristis & integer.

senex mō veit. Bene venit: bene nescio q's: & em si notus eē
videre gratificari. id est gratosus esse testis: & nimis verus
d. Ellū. Veteres: qd nos illū dicim': ellū v'ollū dicebant:
quāuis ellū qdā ecce illū velint intelligi: tanq; p ipso domum
Glycerij oñdit. Dau' dicit ellū: q'st en illū: est em ut alij volūt
p'nomē: ut alij aduerbiū demōstrātis: nā p'nomē hmōi veteres
sic p'trebāt ille: ellus: oīl: sed ut dixim' aduerbiū compositū
ex p'noie videri potest: ut sit i eo vel en vel ecce: ut ellū
id est en vel ecce illū. e. Cōfidēs. Cōfidēt hęc p' cōstā
nā mala significatōe posuit. f. Caut'. Callid'. doct'. ardē.
g. Quāti vis p'q; ad magnitudinē reiciat: quāti vis ad paritātē
p'q;: & totū oratoris: dicit em locutus est. Sed interest: in
ter quis: & quāuis: nā alter cōtemp tionis: alter laudis.
h. Tristis. Ad laudem interdum sumitur: non ad amantia
dīnem tristis. Cito. Iudex tristis & integer.

genus criminis aliquis supauerit: tunc exclusi ironia lauda
mus. k. Hm Simo. Interiectio p'urbati est. l. Onoster Chreme.
Noster die do latē signūcat Glyceriū sibi am
Chremes dīe inuentū. m. Omnia app'arata iam sunt. Quia
infecta sūt de paratis. n. Curasti pbe. Memoniter supradixit
em senex: imo abi intro: ibi me opperire quod parato opus
est para. o. Vbi voles accerse. Vbi p'quādo nō em loci: sed
tēpus aduerbiū est. p. Bene sane. Valide: quia qui san' est
idē valid' ē. q. Is enim uero hinc abest. Pro deest. r. Hic i
tu hoc respondes. Deest an nō etiā tu hoc respōdes: etiā
aut horatio est aut cōuēctio: & vide qnta dixerit: & qd:
& illi: t. tibi. s. Mihi ne. Quādo nō sum parat' ad
respondendū ducēdo tēpus eludim'. Mihi ne: app'oret ita
turbat' Dauū mod' o cōsilio poetę: ut oēs amittat fallacias:
& oppressus p'dat Pamphilū: dū malū cōmū phonest:
totūq; hoc ex argūto est. Vult em ia poeta cas

Quintus Sctus

I Glycerū se scire di-
uē esse atticā: bñ cōstā-
ter ad ea q̄ locut⁹ est sei-
re se dixit. **k** Dro-
mo. Dromo. Cōmot⁹
fra: & dolore nihil di-
xit nisi qd̄ lorariū repe-
tēdo sēpius vocat.

I Verbū si addideris.
Bñ q̄ oia p̄sente focē-
ro cōtra nuptias loq̄t.
m Audi obscuro: ple-
rūq; a p̄berādis vel in
dulgētia loq̄t vel mo-
ra. **n** Sub imē Id est
per altū. **o** Quātū
potē. Hoc ē celerime:
q̄a seigniores se oñdūt
serui ad puniēdos col-
libertos. **f** mora veniā
captates idignatū do-
minorū. **p** Quā lu-
bet. Vt supra dictū est
vt: si libitū fuerit cau-
sam cecepit: q̄ iure qua-
q; iniuria. Quia lubet:
Dauid dicit. **q** Rape in-
quā. Hoc Dromont. **r** Si q̄q; iueies me occidito. Hic p̄ di-
xit: vbi. **n** p̄bera sup̄ dixit nūc occidito. **s** Cōmotū: cū ce-
lerē. **r** Quadrupedē. Vt ligatur⁹ gen⁹ sit: sic dictū q̄drupedē

Quod illū audiui dicere. **Sl.** qd̄ ait tādē: Da. glicerū se
Sār eē ciuē atticā. **Sl.** hē drōo^m drōo: Da. qd̄ ē. **Sl.** drōo.
Da. audi. **Sl.** verbū si audier⁹. dromo. Da. audi obscuro
Dro. qd̄ v; **Sl.** subliē itro hūcrape q̄ntū potē. **Dr.** q̄s:
Sl. Dauū. **Dr.** q̄sobrē: **Sl.** q̄a lub; m. rape inq̄. Da. qd̄
Feci: **Sl.** rape. Da. si q̄q; iuenies me mētītū: occidito.
Sl. Nihil audio. ego tā icōmotū rddā. **D.** tātē s; b; verē
Sl. Tātū tu cura adsuādū victū: atq; (audi) q̄drupedē
Cōstringito. age nūc. iā ego pol hodie si viuū tibi daue
Ostēdā qd̄ sit peridi herū fallere: et illi patrē. **Chr.** ah ne
Seui tantopere. **Sl.** O chremes pietatē nō gnati te mi/
Tantū laborē capere ob talem filiū. (seret mei
Age pamphile. exi pamphile: ecquid te pudet:

an q̄drupedē. id est est
pedibus & manibus:
an quadrupedē p̄ ser-
uo ac fugiuo posuit:
Vt Virgilius: Sautius
at quadrupen. i. r. t.

v Cōstringito. Mire
ne quid fiat tragicū in
Comēdia vīq; ad vī-
cula ita p̄grediu: nec
q̄q; t̄tat: ac q̄q; vlti-
us t̄tat: x Sicut uo
bi. Qui certa mian vo-
lūt incertā faciūt vitā
suā. **y** Herū. Quid
sit peridi fallere. Herū
& patrē cū ingenti p̄-
nunciatiōe dixit: & al-
bi. Nā mētiri aut fallo-
re. i. p. a. m. t̄to magis
audeat ceteros. z Ne
seui tātope. Ne impar-
uo magis: q̄ cōfūctio
adiūgit: vt Virgili. Ne
seui magna sacerdos.
a Pietatē non. g. t. m.
mei. Eclipsis: desit cū

vides: aut quid tale: & est ironia p̄
imperate: & vide uui-
diam q̄si paricidā accusatis. nō em
pudore dixit: h; pietatē.
b Tātū laborē cape: Syllipsis aff-
amēdū ē em exte: me.

Vis me vultē
perij p̄: Hic
accusatio ē q̄
soluit defensi-
one in eo qd̄
ad amorē p̄tinet p̄ con-
cessionē: i eo qd̄ ad Cri-
tonis p̄sonā p̄ cōfētū
rā. **a** Quid ais oim
Aposiopesis tertia: &
est ad deformatōz p̄so-
nē: & ē irati familiaris
apostopesis: cū p̄ digni-
tate p̄cti nō iuentat cō-
utū. Quid ais: nō iterōgātis h; iuuentis: et ē eclipsis mul-
ta significās: i eo qd̄ ait oim. **b** Quasi q̄q; i. h. i. g. d. p.
Quā fecit q̄ peccauit **c** Ain tādē. c. g. e. Quērit. Probus:
ain q̄ ps oratiōis sit: & an vna sit. est aut ain: q̄si ais ne: &
mire: q̄si ipe dicat qd̄ Dau⁹ dixerat. Ergo ain p̄ cōtrariū ver-
bū ē. **d** Tandē. Pro tamē. **e** Ita p̄dicat: artificiose p̄ di-
cūt posuit: adeo i hac re vehēmter cōmot⁹ senex hoc ip̄m re-

pamphilus. Simo. Chremes.
Vis me vultē p̄ij. p̄ est. **Sl.** qd̄ ais oim. **Chr.** Ah
Rem potius ipsā dicat mitte male loqui.
Sl. Quasi q̄q; in hūc iam grauius dici possit
Ain tādē: cuius glicerū est: Pā. ita p̄dicant,
Sl. Ita p̄dicant: o ingentem confidentiam
Num cogitat quid dicat: num facti^b piget:
Vide: numⁱ eius color pudoris signum vlc; indicat:

petit p̄dicat p̄racūdi
am: & ita ē. **va**
repetit verba i quib⁹
arguit ipudētā. **f** O
ingentē cō. Et cōfiden-
tia mō p̄ audacia est:
cū i p̄bitate: vt i pho-
mie hō cōfides: aliter
hic sup̄ cōfides p̄ con-
fētū & graui: cōfide-
tia infidū. i bōa fēatōe
iterdū i mala pōtē: h;
ducia sp̄ i bōa. O ign-
tē con. Nū cogitat qd̄

dicat: amēs ē q̄ nesciat qd̄ dicat: amētiōr quē nō potest fa-
cēt sui. **g** Nū co. q. d. Quia iuriarū se alligat. **h** Nū fa-
cēt pi. Quia dicit p̄dicat. nō dicūt: et vt solēt irascētes: audent
oratione a secūda ad tertā p̄sonā: ab es cū qua loquebat
ad aliā. **i** Num eius. c. p. Sc; signū ē. pua quēdā signū
catio indicās toti⁹ rei qualitatē. Nū ei⁹. c. p. s; p̄terno aio
dicit. Namq; patrib⁹ trubescere filios: pudētēq; est fami-

liare ē, cui tōranū est
erubuit. Salua res est
hoc: ergo dicit nec tict
ingr: nec est poenitē:
nec pudet. **k** Impo
tēti. Nimis potēti: vel
certe debili et deuito.
l Ut pter. c. m. Pre
ter: cōtra: nūc cū pter
cōtra fecit. **m** Cuiū
morē atq; l. & l. v. p.
Tria cōcepta sūt: mos:
lex: iperū p̄ris. **n** Ta
mē. Cū nō dixerit quā
uis subiecit tū: & signi
ra est anacoluthon.
o Me miser. Inuitū
defensōis & deplora
tio calamitatis & mi
seri: q̄ i amorē culpā
remouet a voluntate
sua: cū p̄ q̄ amat. **l**
um viciū mētis dicit
eē: nō ipulsi. **p** Mō
ne id. d. l. p. Cōproba
tōe oñdit eū eē miser.
q Demū. Aūt signū
est tarditatē: & sentire
dicit q̄a vix colligit se:
vixq; aniauerit: vt
alibi: Vix tādē festi sto
lū? **r** Olim. Obiur
gatio ē. q̄ dicitū olim:
cōfirmationē p̄o p̄ re
petitionē oñdit. **s** Ut il
le diuū. c. d. e. o. euen
t fuit. **t** Aliq; pacto.
Quoquomō. **s** Sed
qd̄ ago. Cur me excru
tio: p̄p̄nū ē p̄tib⁹ indī
gnatōe vclut abicere
curā filiorē: & cū d' sto
machati fuerit. **s** q̄d
ago. c. m. ex. eclipsis p̄
apostopeli. **t** Sollicit
to. Sollicitā reddo. i. cōristo et p̄ turbo. Cur me ma. cur. m.
se. nō me: sed meā senectutē: q̄ p̄p̄ ē & miserabil⁹ diē. Imo
hāc. ha. viuat cū illa: nō irascit vt pat̄: sed dissimulat: vt alie
n⁹: q̄a vehemēter doler: & habeat subaudiū illā. **v** Mi p̄r.
Mi me: & p̄cipiū factū a cōbellatōe plone. **x** Quasi tu:
huius. in. p. Hui⁹ oñdēs se dixit: vt ille ē hic: est anim⁹ lucis

Adeon impotenti animo esse: vt præter ciuium
Morem: atq; legem: et sui voluntatem patris:
Tamen hanc habere studeat cum summo probro,
pā. Me miserū. **Sl.** modo ne id demū sensisti paphile:
Olim istuc olim quum ita animū induxti tuum:
Hoc quod cuperes aliquo pacto efficiundum tibi
Eodē die verbū vere in te accidit istud. sed quid ago:
Cur me excrutio: cur me macero: cur meā senectutem
Huius sollicito amentia: an vt pro huius peccatis
Ego suppliciū sufferā: imo habeat: valeat, viuat cū illa
pA. O mi p̄r. **Sl.** qd̄ mi pater: quasi tu hui⁹ indigeas
Patris: domus: vxor. liberi inuenti: inuito patre.
Adducti qui illam ciuem hinc dicant: viceris.
pA. pater licet ne pauca: **Sl.** quid dices mihi:
Chr. Attamē sumo audi. **Sl.** audiā ego. qd̄ ego audiā
Chreme: **Chr.** Attamen dicat sine. **Sl.** age. dicat, sino.
pA. Ego me hāc amare fateor. si id ē peccare. fateor id
Quoq; tibi p̄r me dedo. quid vis oneris ipone. ipera:
Vis me vxorē ducere. hāc vis amittere, vt potero ferā.

cōceptor. y Dom⁹
vxor. l. in. Mira graui
tate sēsus elat⁹ ē: nec d'
Menādro: sed p̄p̄rium
Terēti: & liberi iuēt
dicit: cū vn⁹ eēt sed ius
diolē liberi: & iuēt
genitū sc̄m illud: Hoc
ego scio neminē. p. hā
dom⁹ addidit: n̄ lupa
nar: et oratorie de vno
p̄fātr logmur z Vice
ris. Verbū ē e⁹: q̄ vix
sibi extorq; vt abici
at curā: & p̄p̄nū pub⁹
ac familiare iratis.
a P̄ licet ne p. Titu
bās: & halbutēs ora
tio pudore & cōsciētia
b Attamē. d. l. Age di
cat: hoc totū nō ex aīo
p̄mittētis: s; cū stoma
cho patiētis ē. **c** Ego
me amare. h. f. amph
bologia.
me & hāc fateor. bene
hāc dicit: non Glycerū
cui⁹ nō ē offēdit senex:
nec pegrinā. ignominī
am. f. vitās. **d** Si id
p. e. f. Noll me ingre ac
culare. q̄a amo: amare
tē eū nō accusat: vt se
bricitāre nō accusare
p̄: cur febricit⁹: s; ama
re i q̄ si putas eē p̄cū
fateor me: etiā hoc pec
casse Mire igif & sub
defendit culpā & assen
sus irato ē. **e** Fates
or id. q. Peccare. f. si id
q̄z peccare ē peccare diē
q̄a amor dē ē et nō vo
lūtas f. Tibi p̄r me
dedo. Bñ dedo q̄si ho
dedo. **g** Quid
vis oneris ipone: impera: executus est translationē oneris dī
cēdo ipone: ipera. **h** Vis me vxorē. d. h. v. a. Et qd̄ vnū
est duo fecit: vt ostendat se nō posse ferre. **i** Vt potero
ferā: obsequiū sine volūtate ostendit: & multum valet sub
Chremetis presentia hęc cōfessio ad recusandas nuptias.

Quintus Actus

k Vt ne credas: Pro
vnon. I Allegatū.
Adhibitum.
m Hūc senē. Critonē
scz & nō Critonē s; se-
nē dicit: vt de hac appel-
latiōe pōdus adduce-
ret testimonio.
n Aequū postat da-
ventā. Artificiose in-
ponit loqntē Chreme-
tem, quē volēs vsq; ad
cognitiōē filij suę re-
tinere: nō sāt irasci Pā

Hoc mō te obsecro: vt ne credas a me allegatū hūc se/
Sine me expurgē. atq; illū huc corā adducā. (nem.
Sl. Adducas: pA, sine p̄r. Chr. equū postulat, da veni
PA. Sine te hoc exorē. Sl. sino. quid vis cupio (am
Dum ne ab hoc me falli comperiar Chreme.
Chr. pro pctō magno paululū supplicij sat' est patri.

philo ob cōtemptū su-
lis suę: & post hoc ab-
ire d' medio. o Da
veniū. Cōcede. idulge.
p Sine p̄r. Id ē vt me
purgem nā adducā.
q Ab hoc me falli cō-
periar. O paterna p̄r-
tas. ipse accusator est
& redargui se cupit.
r Paululum suppli-
cij satis est patri. Sup-
plicium dicit ipsam ac-
cusationem.

m Itte orare
vna hanc q̄
uis cā. Hic
in senā pro
gredit' Cri-
to: i cui' verbis nō mō
ip̄e p̄mittit: sed etiā qd
& Pāphū' dixerit de-
mōstrat: & hic ois er-
ror aperietur fabulę.
a Mitte o. v. h. Pam-
philo dicit: & dicendo
vna hanc oñdit mltas
esse causas: etiā pares
ēē magnitudie d' cēdo
q̄uis. **b** Andriū. e.
cri. vi. Bonū iitū agni-
turi filiā: atq; cōpendij
cā nō laborat d' agni-
tiōe p̄sonę Critōis: vt
ab eo facile doceri pos-
sit. **c** Salu' sis Cri.
Ne labore ad p̄fundē
dū mīto cōpēdiō poe-
tę sāt Crito nor' ē Chre-
mi. **d** Quid tu athe-
nas insolens. Insolens
insolitus, infuetus. Cō-
secro. Mueor sāt loci.
Salusti'. Insolēs vera accipiēdi: insolēs & arrogās intelligit:
qui p̄ter legē agit humanā: et naturalē insolens dicit. Cicero
in victoria que natura insolens. **e** Euenit sed hic tunc est
f. mo: pudet fat'ri propter hereditatē venisse: & vidisse ip̄m
esse: qui dixerat supra: Clamitent me sycophantam heredi-

Crito: Chremes: Simo: Pamphilus. (net vel
Itte orare, hanc vna quā me (vt faciā) mo
Tu: vlt' qd' verē ē. vlt' q' ip̄i bñ cupio glyce/
Ego vidō Critonē, certe is ē. Cri, Sal' (rio. Chr. andriū
Chr. Quid tu athenas ī solēs: Cri. eue/ (u' sis chreme.
Cri. Hic ē. Sl. mē q̄r' ē: cho tu gly/ (nit. s; hicc ē ē simo:
Cri. Tu negas. Sl. itane huc pa/ (ceriū hīc ciuē ēē ais:
Cri. Qua d're: Sl. rogas: tu ne īpune b' fa/ (e' adueis:
Tu ne hic homines adolescentulos (cias.
Imperitos rerū: eductos libere in fraudem illicis:
Solicitādo: et pollicēdo eorū aīos lactas: Cri, san' ne es:
Sl. At meretricios amores nuptijs conglutinas:

ratem persequi.
e Ita ne huc paratus
aduenis: hoc est sub-
ornatus: & composui
dolo. **f** Tu ne ipu-
ne hoc facias. Nūc acri-
ter Critonem aggressus
dilatauit inuasiōnem:
& generalem fecit
et stute oratoria que
dicit
g Tu ne hic. Id
est athenis: vbi delicia
vindictantur.
h In fraudem illicis:
Illigas vnde Virgilius.
Terna tibi hoc p̄mittū
t. d. e. l. c. Licia enim di-
cīta sunt quasi ligia.
i Sollicitando atq;
pollicendo eorū ani-
mos lactas: Hic est
am oblectatio dicitur:
Lactas quasi teneros
animos: lactare dulce
dine aliqua retinere ad
persuasionem inducere.
re. vnde oblectare &
delectare dicimus.
k At meretricios amores nuptijs cōglutinas. Vide orato-
rie agi: vt graui' Critonē accuset Simo: nūc d' fēdit filij: quē
tam dudū increpauerat. At meretricios amores peius leno-
nio crimē ingessit: nō amicū facere de meretrice: sed cōiugē.
l Nuptijs conglutinas. Hoc grauius est lenocinio.

m Metuo vt. s. h. Vt ne nō Lucillus. Tuā vt memoriā reti
nēbis. & hū hospes ait nō hō: vel Crito. est em̄ ipso nomie
causa diffidētis. nō arbitere. Id est nō arbitris.
o Bonus est hic vit. Cū pōdere. & distinctiōe inferendū.

p Hic vit sit bonus.
Hic per tromā: nec vi
rum: nec bonū est: dū
xit. Hic vit sit bonus.
mire poeta cū oportu
erit Critonē in iudicio
rē Critonē esse: q̄ Si
moni. sic rē inducit: vt
notior ei sit cōtra quē
maxime venerat: atq̄
ab eo defendant ma
gis: vt resp̄gredi ad ca
tastrophe possit.
q In ipso nuptijs. In
ipso articulo nuptiarū.
r Vt veniat antehac
Plerūq̄ casus imitat
industriā. & hoc sepe
fit: vt etiā sedulo facta
sint suspecta. s Si
cophanta. Hoc est q̄
minime volēt sibi dici
Crito: nā ita loquutus
est supra vt clamitent
me Sycophantā here
ditates sequi.
t Hem principij ira
cundie. Audiūt em̄ q̄
maxie vitabat: nā su
pra. c. m. Hem sic Cri
to hic ē. Mire hic Chre
mes traduct illum ab
iracūdia: dīcēdo sic eū
esse. Menādē
& recte: quia
nature ignoscitur vo
luntati nō. v Mihi
pget q̄ vult dicē. Gra
uiter & mature.
x Ego istac moueo
aut curo. Est em̄ Syco
phante perturbare rē
bonā: & curare malā:
hoc igit dicit cur
ego hęc tur
bo: aut cogito quē ad
modū tu dicit Simo.
y Non tu tuū malū
eguo animo ferēs Nō
solum. sed amorē in fi
lio significat: an ga ira
tus est: & quereis: an
cōueniāt hęc verba. p
Pāphilo veniēte. Imo
em̄ cōueniūt. nā quan
to magis diffilat sauo
rem tāto plus acqui
rit ad ea q̄ loquitur.
z Iā sciri potest: ad
didit & tēpore celeris
eatē & magna matu
ritate dixit. a Atti
cus quidā olim na. f.
Hęc pars argumēti est
de q̄ & supra iā dicitū.

pā. Perij metuovt substet hospes. Chr. si simo hūcno
Nō ita arbitere. bon^o hic ē vir. Sl. hic vir/ (ris fati:
Itane attēperate veit hodie ī ipsiis nuptiis. (sit bonus.
Vt venit & antehac nūq̄. ē vō huic credēdū chremes:
Pā. Ni metuā patrē: hēo. p illa re qd illū moneā pbe.
Sl. Sycophāta. Chr. Hē. Chr. sic crito ē h. mitte. Cri. vi
Qui fiet. si mihi pget q̄ vult dicere: q̄ nō vult (deat.
Audet. ego istec moueo: aut curo: nō tu tuū eq̄ anō
Feres malū. nā q̄ dixi vera an falsa audieris: iam sciri
pōt. attic^o qdā olim nauī fracta apd andrū eiect^o est.
Et istac vna parua virgo: tum ille egenus
Forte applicat primū ad chrysidis patrē se. Sl. fabulā
Inceptat. Chr. sine. Cri. itane vō obturbat: Chr. perge.
Cri. Tū is mē cognat^o fuit: q̄ eū recepit. ibi ego audiui
Ex illo se se atticū fuisse. is ibi mortu^o ē. Chr. ei^o nomē
Cri. Nomē tā cito tibi: phania. Chre. hē perij. Cri. ver:
Hercle opinor fuisse phaniā. s̄ certe scio. rhānufium se
Aiebat. Chr. o. Iuppit. Cri. eadē hęc. Chreme mlēi ali^o i
Andro tū audiue^o. Chr. vt inā sit id qd sgo. eho dic m:
Quid eā tū: suā ne eē aiebat: Cri. nō. Chre. cuiā igit:
Cri. Fris filiā. Chr. certe mea ē. Cri. qd ats: Sl. qd tu ais
pA. Arrige aures pāphile. Sl. qui credis: Chr. phania
Ille frat^o meus fuit. Sl. noram & scio. Chr. is hinc bellū
Fugiēs: meq̄ ī aliā psequēs pliciscit. tū illā relinq̄re hic
Est veritus. post illa nunc audio primū quid de illo
Sit factū. pA. vix sū apd me ita aiūs cōmor^o est metu:

vrbānū murē mus paupe ferē accepisse cauo: veterē ver^o hos
spes amicū. e Itane vō obturbat: si subdistinguit mltres
pit accēpe: sin distinguit: euerit intelligas. Ita ne vero obtur
bat: pōt ita ne vero subdistingui: & sic cū cōminatōe in ferrū

obturbat. f Ibi au
ditū ex illo. Magis cō
firmatio veritatis est.
g Nomē tā cito ubi
Nō negātis est: sed dif
ficile se diciturū oñdit.
h Phania. Hoc ita
dicit Crito: vt nemo au
diret. f. adhuc dubitās
an ipse sit. i Hem:
Sū q̄ putāt Simonē
dicere irascē filio Cri
tonem summouēt.
k Perij. Hoc Pāphi
lus post iracūdiā pa
tris: an Chremis ē do
lentis: vel ei^o mentionē
vt qd in filiā pene pec
care. i Verū hercle
opinor fu. Hoc adhuc
cōtāter est dicitū: ideo
indiget cōfirmatione:
m Rhānufiū se. Pir
rhū: & rhān^o: pag^o
attic^o: & rhān^o: & cete
ra hūmōi maritima atā
rice proprie intelligēda sūt.
n Multi alij i andro
Hoc testimoniū cō
ducit. Testimoniū em̄
modus duplex est: ma
nifestus & cōcus. Ma
nifest^o est: qui certos te
stes & p̄sentes habet.
Cōcus in q̄ multitudi
nē aut ciuitatē dicit^o
scire. Vt Cicero. Testis
est tota Sicilia: qd ta
mē audiēte cōsternat:
est etiā i ceco iusturan
dū tabulę: absentisq̄
p̄sonę. o Quam
igit: Vetuste. c. qd om
nib^o generib^o & casib^o
seruit. p Arrige au
res Pāphile. Trālatio
a pecudib^o: q̄b^o irēdit
accipiēdā eē vocē. Arr
rige aures Pamphile.
Hoc Simo: videt dice
re. vt alij putāt ipse s̄
hi pāphl^o. q Norā
& scio. Norā phaniā.
r Scio. Fratē fuisse i
ergo & ad p̄sonā: &
ad rē rettulit. s Me
q̄ in Asiā psequēs p̄si
cificē. Bū in Asiā vbi
bellū nō erat: sed i grę
ciā: & psequēs dicit p
seuerationem sequētis
ostēdens: sequit enim
qui nō desinit seq. Vir
gilius. Multis se se ma

b Forte applicat. Proprie de nauis
fragio in litus eiecto: atq̄ egēti dicit. c Primū ad Chrysi
dis patrē. Quid ē primū: an ga postea mortu^o est. d Fa
bulā. aut ad comediā rettulit fabulā: ga fabula comoedia
& ga argumētū q̄si fabulę narra: aut certe ad irasionē nar
ratōis dicit: est em̄ fabulę p̄pnū. vt Horat^o. Olim rusticus

tribus. a. p: t Vix sum apud me. Hoc est argumētū fa
piētib^o ad leticiā vehementē in bonis moderandā: cū vnū
quisq̄ gaudēs ita pturbē vt apud seipm nō sit. Vix sum
apud me: nō sū apud me: magis cōsuetudine q̄ ratione dicit
tur: aut forte sic dicit quasi abierit anim^o: & rursus redierit.
v Ita anim^o cōmor^o est. Duo carnifices futurarū rerū sunt

Quintus Sctus

spes & metus. Dolor em̄ & gaudiū presentū rerum sunt. Virgilius. Hinc metuūt cupiūtq; dolēt: sed dolorē hic in leti- cia nō posuit: & mire ordinē seruauit, sic em̄ se hęc in uicē se- quūt: & q̄q; se rōs distinguēdū ē: spe gau- dio vt separati. iterat.

x Mirādo hoc tāto repētino bono. Miran- do dū miror: & ē par- ticipiū. y Ne istā multis. Ne nimis Cl- cero: Ne iste vehemen- ter errat. Salustius. Ne ista nobis māsfuctudo & misericordia. Ne istā multis. Nō multē mo- dis iueniri gaudeo: sed tuā iueniri. Alij mul- tis modis tuā iueniri gaudeo: sed nō iueniri gaudeo. z Gau- deo. Gaudem⁹ nostr: gratulamur alienis. Vt Salustius. Ex voce ma- gna. v. g. Hic tam redit in gratiā Simo cum fi- lio: nisi forte patrē soce- rū appellat: vt Turn⁹ apud virg. Et nos tes- la p̄. f. q. h. d. d. sed nō quō dicit. Quid restat p̄. an restat ideo: quia hęc tā maior ps recōci- liatiōis est. a Cre- do p̄. Incertū ut cui gratulā Simo sit: q̄- uis Pāphil⁹ respōdeat. pōt em̄ Chremes & p̄ videri. Credo pat. sic respōderi solet dicē- ti gaudeo. b At mi- hi etiā vn⁹ scrupul⁹ res- tat: at discretiū ē su- perios dīctos. scrupu- lus a scrupulo lapide dīct⁹ lapillus minim⁹: nā nimis molestē sūt pedib⁹ scrupulosē vi- vt Virgil⁹. At scrupu- lus at. l. n. n. q. t.

c Etiā. Pro adhuc. d Dign⁹ es cū tua re- ligiōe odiū: aut dign⁹ odio. Aut accusatū⁹ p ablatiuo casu ē poss- tus p odio: aut separa- tīm odiū legendū est: vt sit dign⁹ q male ha- bearis. e Nodū in scirpo queris. Scirpus palustris res est leuissīma. Lucili⁹ in primo. Nodū in scirpo in sane facere vulg⁹. est aut scirp⁹ sine dono & lenis iūci spe- cies. Alibi ip̄e r̄d dūt curuatura iūceas Plaut⁹: Scirpos iduis

ratis. f Id q̄ro. Rursus Crito obliuiofus est: utpote alie- narū rerū voluptati obstaret nō leticiē & gaudio. g Heus Chremes. Heus dicēdū erat q̄ Chremes Critonē intuebat.

h Ex ip̄a milice audī- ui. Duas res ostendit pāphil⁹: & q̄ verū sit q̄ ex ip̄a sepe audiu- rat: & q̄ sua sit Glyce- riū. i Oēs nos gau- dere hoc Chreme: aut hoc gaudere corrept: aut hoc pducte: vt sit hac re gaudere: & gau- dere nr̄is ē vt sup̄ an- notauim⁹: alienis s̄o gratulari. Sal. Et ei. n. m. n. g. p̄ ē q̄ gaudere q̄ letari. k Quid re- stat p̄: hoc ē ne irasca- ris. l O lepidū caput in q̄ lepor⁹ ē plurimū: lepid⁹ dicit. Nā lepos ē venustas. m Nepe Scz nepe &. l. dicētes māu & vultu docē s̄i- gnificat: q̄d mox intelli- git Chremes. alij s̄o Chremetis psonā faciūt. n Des pāphili ē. i. pāphilo p vxore dabūt. x talēta. o Accipio. Ille nisi dī- xisset accipio: dos non ēēt, datio em̄ ob accē- ptū cōfirmat: nec pōe videt. dātū id q̄d nō sit acceptū. o Eho. Eho admiratio est in- tētiōis ad id q̄d dicitur r̄i sum⁹. q Dauo ego istuc dedā negocij Addidit & tepōs ce- leritatē. r Qui. Quā- obrē p̄. s Non re- ste vnic⁹. Id est nō iu- ste: sed hic ad cām res- tulit nō iuste recte, se- nex s̄o ad rē rettulit. t Haud ita iussi: q̄ q̄drupedē stringi iulle- rat: q̄si recte ac diligen- ter: & hoc ip̄m nō va- cat. nā tā & tocularit- loq & min⁹ irascētis ē: & placabilis animi. Haud ita iussi: elegant- ludit ad amphibologi- am: & simul oñdit q̄- ppit⁹ sit pāphilo p̄: & q̄ facie venū Das ita etiā iocet. pamphilus autē dixerat nō iuste: ille sic respōdit q̄si dixerit nō diligenter vincētis est: & haud ita iussi: sic em̄ p̄cepit quadrupedē.

Spe: gaudio: mirādo b̄ tāto repētino bono. Si. sane istā Tuam multis modis inueniri gaudeo?

pA. Credo p̄. Si. at mihi vnus scrupulus etiā restat

Qui me male habet, PA. dign⁹ es cū tua religiōe odio

Nodū i scirpo queris. Chre. qd istud ē, PA. nomen non

Cōuenit, CRI. fuit hercle huic aliud parū. Chre. qd

Crito nūqd meministi, CRI. id q̄ro. pA. ego ne hui⁹

Memoriā patiar meq; voluptati obstare quū egomet

possim i hac re medicari mihi: n̄ patiar. heus chremes

Quid queris: passibula ē. CRI. ip̄a ē Chr. ea ē, p̄a. ex ip̄a

Milies audiui. Si. oēs nos gauderē b̄ chremes te credo

Credere. Chre. ita dij me b̄n adamēt: credo. P̄a. quid

Restat p̄. Si. lādudū res reduxit me ip̄a i grām PA. o

Lepidū patrē de vxore ita vt possedi nihil mutat chre/

Chr. Cā optiā ē nisi qd p̄ ait aliud, PA. nēpe (mes.

Si. Id se. Chr. dos pamphile ē decē talēta. PA. accipio.

Chr. Propo ad filiā: cho me⁹ crito mecū: nā illam me

Haud credo nosse. Si. cur nō illā huc transferri iubes:

P̄a. Rctē admōes. dauo istuc ego dedā iā negocij. Si. n̄

pōt. P̄a. q nō pōt. Si. q̄ mag⁹ aliud h̄ ex se se: & ma⁹

Malū, P̄a. qdnā, Si. vici⁹ ē, p̄a. p̄ nō recte vincēt est,

Si. Haud ita iussi, Pam. iube solui obsecro, Si. age fiat/

Maīa, Si. eo itro, p̄a. o faustū & scelicē hūc diē. (p̄a. at

Rouiso quid agat Pāphil⁹ a. e. Hęc scēna alterū generū Chremeti cō- parat: ne aut Carinus tristis recedat: aut non pūisū videre Philo- meng. a Prouiso qd agat Hoc colouit

Carinus: pamphilus. (sitan **R**ouiso qd agat pāphil⁹: at; eccū, p̄a. aliq; for- Me putet nō putare b̄ verē: at mihi nē sic eē b̄ Verē lubet, ego deorū vitā, p̄pterea sēp̄itnā eē arbitror

post cōpendiū fabulę inducūt. vt vna narra- tiōe etiā negociū Car- ni trāsigi possit. Proui- so qd agat: dupliciter res ab oculis spectato- rū mouent: aut em̄ su- tura p̄mitunt: aut ta- cta narrant. Prouiso: duo significat: & pro-

video & procedo. b Nunc sic esse hoc verum lubet. Sic de licate pronuncian dū est: & separatim distinguendum. Ac nunc mihi sic esse verum lubet. Sensus hic est: alii putant vt

homines pertinet. Ego deorum. p. v. f. a. e. Habeat sententiā am totam Menandri de eunucho trāstultit: & hoc est quod dicit contaminari non decere fabulas. Ego deorum vitam.

Nō dixit quod sit: sed quod verum putet. & ē quod a cō-

Quod voluptates eorū pprie sūt: nā mihi immortalitas Parata ē: si nulla egritudo huic gaudio intercesserit. Sed quē ego potissimū mihi exoptē nunc: cui narrē b Dari: Da. qd illud gaudii ē: Pa. dauū video: nēo ē quē Malī oīs. nā hūc scio mea solide solū gauisurū gaudia.

teris philosophis repu diai de ocio deorū: ac perennivoluptate. pro ptic sunt perpetug: sem piterne que nō sunt ac cōmodatē ad tempus ac mutug: sic et supra: Nihil ne esse propriū cuiq. d Si nulla egritudo huic gaudio intercef. Scilicet fecū dū supradictam sententiā

c Ego deorū p. f. e. a. Omne quod habem aut mutuū est: aut p. priū: Mutuū est quic quid ad tempus habemus. nec postmodū nostrum futurum est. vt vxor: dom: villa: serui: et in hunc modum propriū: vt vitus animi: & bonum sempiternum: quod p. prie de diis dicitur: non em aliū de uenerūt. sed apud scipos sunt semper: & Epicurū secū hoc dixit: pprie ergo de diis sempiternū dicitur: nam inter sempiternum & perpetuum hoc inter est: qd sempiternum ad deos: perpetuū proprie ad

am si propria inquit hec fuerit voluptas deus sum. e Quid illud gaudii est. In aliis Dauī persona infertur. f Hunc scio mea solide solum gauisurum gaudia. Archa istmos. solide solum figura.

Amphil⁹ v. binam hic ē. In hoc actu mira arte: a qd restat de co-

Dauus: Pamphilus: Carinus,

Amphilus vbinā b ē: Pa. daue. da. qsnā hō est:

Pa. Ego sū. Da. pāphile. nescē qd m obtigerit:

Da. Certene scio. s; qd m obtigerit scio. Pa. & qdē ego

Da. more hominū euenit: vt qd sim nactus mali pri⁹

Rescisceres tu: qd ego illud qd tibi euēit boni. Pa. mea

Glyceriū suos parētes repperit. Ca. o bñ factū. Ca. hē:

Pa. pater amicus summus est nobis: Da. quis?

Pa. Chremes. Da. narras probe. Pa. nec mora vlla

Est quin eam vxorem ducam. Ca. num ille somniat

Ea que vigilans voluit: pa. tū de puero daue. Da. ah

Desine solus es quā diligūt dii. Ca. salu⁹ sū si hec vera

cognitā cognosceret. e Mea Glyceriū suos parentes repperit. Hec ita narratur Dauo: vt eadem opera etiā Carinus audiat. f Pater amicus summus. Hec oīa (vt diximus) propter Carinū dicuntur vt audiāt: g Amicus summus. Deest eius. h Nū ille somniat ea que vigilans vellet. Hinc Viri: Credimus an qui. a. i. l. f. i. Desine. Cōspendium attulit. k Benefactū. A gratulatione coepit omne compendium. l Age me in tuis secū dis rebus respice. Hæc sunt que absolute dicuntur: & est cōmonitio: Sunt em qui foelicitate: elatine respicere quidē velint amicos: & respicere ē pprie retro. a. spicere. i. que præcedis

moedia breuiter expli cāt: & designāt duorū sotiōrū binē nuptiæ. a Pamphilus vbinā hic est. Pamphi. Daue Quis hic est: in affectu gaudentis pāphili: & Dauī gratulatione cōgnitionem rerū Carinoprebuit: cuius persona parte vitur post cōpēdū. c Certē. Id scio qd mihi cōtigit: sic scio. i. pensati. d More hominū. Hominiū abundat. More hominū euenit: vt qd sum nactus mali: qd fama mali celerior: qd boni. i. vt facilius mala qd bona nunciētur: ergo dixit: qd ille prior sciet quod esset vitatus qd qd is Glyceriū

Quintus Actus

foelicitate nō obliuiscaris: m Tuus est nūc Carinus. Lu-
cillus in secūdo. Nunc p̄cor tuus est meus si disceſerit ho-
mo gentili. n Atq; adeo longū est illū expectare. Quia
audacter: & artificioſe
binos amores duorū
adoleſcētū: binas nu-
ptias i vna fabula ma-
chinatus est: et id extra
p̄ſcriptū Menādrī: cu-
ius comediā transferi
rebat. iccirco aliud in
proſcēnio. Aliud poſt
ſcēnam rettulit: ne vel
iusto longior fieret: v̄l
in eandem proter rerū
ſimilitudinem cogeren-
tur. o Sequere me
int' apud Glycerum.
Iam poſt ſcēnam itur:
quia vltimus in proſcē-
nio agitur. p Tu
Dauē abi domū pro-
pere. Hi p̄lus v̄q; ad il-
lum: Gnaram tibi me-
am Philomenam vxo

Sunt, adibo: & colloqr. Par, Quis hō ē: o carine i tpe
Ipſo m̄ aduenis. Ca. Bñ factū. par, hē audisti: Ca, oīa
Age me ſecūdis i reb' tuis respice. tu' ē: nūc dremes
Factur' (q̄ voles) ſcio eē oīa. Pa. memi: atq; adeo lōgū
Est expectare illū dū exeat. ſequere me hac intus: apud
Glycerū nūc ē. tu dauē abi domū p̄pere, accerſe hīc q̄
Auferāt eā: qd ſtas: qd ceſſas: Da. eo ne expectetis dū
Exeat huc. itus deſpondebitur: itus tranſiget: & ſi qd
Est qd reſtat. vos valetē & plaudite. Calliopi' recenſui.

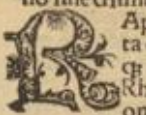
rē negant Terētū eē adeo: vt in plurib' ex' planib' bonis nō in-
ferantur. q Ne expectetis dum exeat huc: intus deſpō
debitur. Mire dicit latenter ſe laudans: quo verbo audum
adhuc populum audi
endi: Adeoq; cupidū:
& intentum oſtendit:
vt ſine comēdie cur-
niſe non ſenſerit.
Intus tranſigetur:
ſi qd est quod reſtat:
Artificioſe poeta h̄re-
ditatis iuſſā petitionē
ex Critonis perſona p̄-
termiſit: quē ei Glyce-
rio cognita iure tribue-
bat: ne v̄l praugret Cri-
tonis tractatu: aut de-
ſraudatiōe Glycerū in-
ſuſcitet. Finis fabulæ
ad ſcēnam exitum ſpe-
ctans: s Si quid est
quod reſtat: quia nara-
ratione dignum nō est
quod Carnus rogar:
Finit andria.

Acta ludis Megalenſibus. L. Poſthumio Albino.
L. Cornelio Merula: ædilibus curulibus. Egere Am-
buius Turpio. L. Attilius præneſtinus: græca Menē-
dri prima: acta ſecunda. Modulauit Flaccus Clau-
dij tibijs duabus dextris. Marco. Valerio. C. Mutio
Fannio conſulibus.

Aeliū Donati Grammatici. Cl. In Sexti. p.
Terentii Afrī. Eunuchum Commentarium

Eac masculini generis nomine nuncupata fabula est Eu-
nuchus: & est Palliata Menandri ver'. Quā ille auctor de
facto adoleſcentis: qui se pro Eunuchō deduci ad meretri-
cem paſſus est noīauit. Itaq; ex magna parte notoria est.
Atq; in hac comœdia: qui perſonā parmenonis actor ſu-
ſtinet: prima s habet partes: ſecundę ſunt Chæreg. Tertię
ad Phædrā ſpectant. Huius prologus ſane est cōſtitutor.
Nā & obicit crimina aduerſantibus & cōminat in po-
ſtremum. & accuſatorie narrat iniuriam Terentio factam: & ad vltimū
tumultuoſe: & cum magna inuidia defendit poetam. Hęc & Prothe-
ſin & Cataſtrophē ita æquales habet. vt nuſquam dicat longitudine operis Terētium deſaſſatū dormitaſſe. Actus ſan-
plicatiores ſunt in ea: vt q nō facile parū doctis diſtingui poſſint. Ideo qa tenendi ſpectatoris cauſa vult poeta noſter oīs
qnc; act' velut vnū fieri: ne reſpiret qdā mō itaq; diſtincta alicubi cōiunuat: ſe ſuccedētū rez aū aulea ſublata faſtidioſus
ſpectator exurgat. Acta plane Ludis Megalēſib'. L. Poſthumio. L. Cornelio Cur. ædilib'. i. curā edū hñtib'. ē: nē pſonaſ.
L. Numidio Prothimo. L. Ambuſio Turpide. itē modulāte. Flacco claudij tibijs dextra & ſiniſtra ob ioculantiā v̄l multa
pmixta grauitate: & acta eſt tāto ſucceſſu: ac plauſu: atq; ſuffragio: vt ruruſ ſeſervē dita: & ageret itez p noua pque ea p
tū: quod nulli aū ipſā fabulā cōtigit octomil' ſeſtertū numeratē poetæ. p̄toterbia multa ſepe p̄nūcata: & cātica ſepe
mutatis modis exhibitā ſunt.

Rapta quēdā ex Attica virgo nobilis: atq; adducta eſt Rhodū: lbtq; m̄i Thaidis meretricis ab amico dono da-
ta eſt: et educata velut ſoror vna cū ſilia. Sed Thais relicta m̄e Rhodo cū amatore qdā athenas ſe cōtulit: ab eo
q; h̄res inſtituta: mortuo mox a milite Traſone. d̄ſſigebat nimis. Qui cū matrē athenis p̄ſect' Thaidis mortuā
Rhodi cōperit: & eā virginē quā dixit' ab h̄redib' mortuē aia duertit: venū eē. p̄poſitā: cuius ignar' rerū
omniū: emit tū: et dono amatē Thaidi veſit athenas. Veſ poſtq; aduentēs rivalē Phædrā apud amica reppit.
quē p̄ e' abſentiā ſibi meretric' cōſiliarat: affirmauit ſe nō aū datus. p̄miſſā virginē. q; Thais ſoras emulū pepuliſſe. Illa
igit' et ſi amaret phædrā: cupiditate tū recupandę virginis et cuius atq; et quā a paruulo (vt ſororē dilexerat) excluſit Phæ-
drā. Hinc ille prio irat' poſt accepta facti rōne a Thaidē lenit: et in bidui ſpacū ſpōte pcedēs militi. Ruſ p̄ſciſſit: tūm
q; ne ab emulo milite munerib' ſuparet: Eunuchū et puellā parmenoni iuber abies ad Thaidē deducere. Ve�: Q̄tera ſiat
phædrę tūcephēb': viſa in via virginē iuſſā maf amore e'. Atq; eo euasit vehemētī ardore: vt p̄ Eunuchō ipſe deducere
ad thaidē. Hac occaſione viciat virgo: et mox cuius et nobilis cognita: datur vxor Chæreg. Phædrā vero et miles ex ma-
libus concordēs per paraſitum redditi communi amica ſine certamine potiuntur.

